ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΛΙΟΔΑΚΗ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ
Τηλέφωνο: 2103382151
Fax: 2103616464
E-mail: emmal@acci.gr

Αθήνα,07/01/2020
Αριθ.Πρωτ.:1905633

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΑΚΤΩΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **07/01/2020** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **ΑΚΤΩΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,** το διακριτικό τίτλο ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και αριθμό ΓΕΜΗ **6556101000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2043552 οι εγκεκριμένες από την 10/09/2019 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση 01/01/2018 έως 31/12/2018.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 2043553 η από 10/09/2019 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2019 έως 31/12/2019:

Η ελεγκτική εταιρεία **«PRICEWATERHOUSECOOPERS A.E.»** και ειδικότερα:

Τακτικός Ελεγκτής:
ΣΜΥΡΝΗΣ ΦΩΤΙΟΣ του ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 52861.

Αναπληρωματικός Ελεγκτής:
ΨΑΛΤΗΣ ΜΑΡΙΟΣ του ΘΩΜΑ, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 38081.

«Η καταχώριση έγινε, μετά από τυπικό έλεγχο (έλεγχο πληρότητας), σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9, παράγρ. 2, του Ν. 4548/2018 (ΦΕΚ 104/Α) και την Οδηγία με ΑΔΑ: 647Θ465ΧΙ8-ΞΦ5 (αρ. πρωτ. 141372/ 28-12-2018) της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 όπως ισχύει».

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜ/ΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα του παρόντος μπορεί να επιβεβαιωθεί από το https://www.businessregistry.gr/publicity.aspx

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

Α. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσης 2018 (01.01-31.12.2018) και παρέχει συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις καθώς και τα αποτελέσματα της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και του Ομίλου Εταιρειών ΑΚΤΩΡ. Στην Έκθεση περιγράφονται τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη χρήση 2018 και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις, οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, ενώ παρατίθενται και ποιοτικού χαρακτήρα στοιχεία και εκτιμήσεις για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων του.

Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, πλην της μητρικής εταιρείας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και των υποκαταστημέτων της σε Σερβία, Αλβανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Κολομβία, Τσεχία, Βόρεια Μακεδονία, Αιθιοπία, Κουβέιτ, Κατάρ, Ρωσία, Τουρκία και Κύπρο, είναι εκείνες που αναφέρονται στη σημείωση 34 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

1. Οικονομικά αποτελέσματα

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε κατά τη χρήση 2018 σε € 1.484 εκατ., σημειώνοντας οριακή μείωση της τάξης του 2,5 % σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κατά την οποία τα έσοδα είχαν ανέλθει σε € 1.522 εκατ. Από τον κύκλο εργασιών 46% προήλθε από τα έργα στο εσωτερικό και 54% από το εξωτερικό.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης του Ομίλου ανήλθαν σε ζημιές € 107,4 εκατ. έναντι λειτουργικών κερδών εκμετάλλευσης για το 2017 ποσού € 33,3 εκατ.

Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων, ο Όμιλος παρουσίασε ζημιές € 116,4 εκατ. έναντι ζημιών € 5,0 εκατ. για το 2017.

Τα αποτελέσματα του Ομίλου έχουν επιβαρυνθεί με κόστος αποχώρησης από το έργο ISF ύψους € 18,9 εκατ. στο κράτος του Κατάρ και με ζημιές από έργα ύψους € 79 εκατ, οι οποίες αφορούν κυρίως σε ανάληψη υποχρεώσεων εταίρου κοινοπραξίας και αναθεώρηση κερδοφορίας έργων στη Ρουμανία.

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ παρουσίασε το 2018 κύκλο εργασιών € 1.018 εκατ. έναντι € 1.190 εκατ. το 2017, σημειώνοντας μείωση 14,5%.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης της εταιρείας για την τρέχουσα χρήση διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 98,9 εκατ. έναντι λειτουργικών κερδών εκμετάλλευσης € 22,4 εκατ. για το 2017.

Τα αποτελέσματα προ φόρων για την εταιρεία διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 107,2 εκατ. για το 2018 έναντι κερδών € 12,1 εκατ. για το 2017.

Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης («ΕΔΜΑ»)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης στα πλαίσια λήψης αποφάσεων οι οποίοι χρησιμοποιούνται ευρέως στον τομέα που δραστηριοποιείται. Ο Δείκτης Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης (EBIT) προσδιορίζει, σύμφωνα με τη Διοίκηση, την λειτουργική απόδοση του Ομίλου και ορίζεται ως το μεικτό κέρδος, μείον τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης πλέον τα λοιπά έσοδα , πλέον/(μείον) τα Λοιπά κέρδη / (ζημιές) εξαιρουμένων των απομειώσεων σε επενδύσεις.

Ο δείκτης EBITDA ορίζεται ως τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης (EBIT) , πλέον οι αποσβέσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες αναλύονται ακολούθως :

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Κερδοφορίας

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Πωλήσεις	1.484.161	1.521.520	1.018.075	1.190.396
Αποτέλεσμα Εκμετάλλευσης EBIT	(107.379)	33.349	(98.931)	22.365
Περιθώριο Αποτελέσματος Εκμετάλλευσης EBIT %	-7,2%	2,2%	-9,7%	1,9%
EBITDA	(89.934)	55.681	(84.367)	40.608
Περιθώριο EBITDA %	-6,1%	3,7%	-8,3%	3,4%

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται συμφωνία των Χρηματοοικονομικών Δεικτών EBIT και EBITDA με την Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μεικτό κέρδος	**(25.399)**	**51.811**	**(33.444)**	**32.775**
Έξοδα διάθεσης	(130)	(228)	-	-
Έξοδα διοίκησης	(41.087)	(33.926)	(25.916)	(20.344)
Λοιπά έσοδα	6.496	14.704	7.014	14.616
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)	(47.259)	989	(46.585)	(4.681)
Αποτέλεσμα εκμετάλλευσης EBIT	**(107.379)**	**33.349**	**(98.931)**	**22.365**
Αποσβέσεις	17.446	22.332	14.564	18.243
EBITDA	**(89.934)**	**55.681**	**(84.367)**	**40.608**

Καθαρός Δανεισμός και Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	88.242	138.339	81.181	130.406
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	147.326	196.958	140.265	189.025
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	180.269	199.290	147.014	161.756
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(32.942)**	**(2.332)**	**(6.748)**	**27.269**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	**139.755**	**189.304**	**264.237**	**283.382**
Σύνολο Κεφαλαίων	**106.813**	**186.971**	**257.488**	**310.651**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	-	-	-	**0,088**

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 για τον Όμιλο ευρώ 168.111 χιλ. , (2017 ευρώ 187.259 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 12.157 χιλ., (2017 ευρώ 12.031 χιλ.).

και στα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα για την εταιρεία ευρώ 136.983 χιλ., (2017 ευρώ 153.069 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 10.030 χιλ., (2017 ευρώ 8.687 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 για τον Όμιλο δεν έχει εφαρμογή.

Ο αντίστοιχος δείκτης στις 31.12.2018 για την Εταιρεία δεν έχει εφαρμογή (31.12.2017: 8,8%).

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών και Επεξηγήσεις Δεικτών:

Καθαρός δανεισμός: Σύνολο δανείων βραχυπρόθεσμων και δανείων μακροπρόθεσμων μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις δεσμευμένες καταθέσεις.

Δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης ομίλου: Καθαρός Δανεισμός προς το σύνολο των Απασχολούμενων Κεφαλαίων

Ταμειακές Ροές

Συνοπτικά στοιχεία κατάστασης ταμειακών ροών της χρήσης 2018 σε σύγκριση με τη χρήση 2017:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
Όλα τα ποσά είναι σε εκατ. Ευρώ	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	187,3	179,7	153,1	134,2
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(108,4)	30,7	(118,5)	20,4
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(24,5)	(2,7)	(11,3)	19,2
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	113,4	(19,5)	113,2	(19,9)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	168,1	187,3	137,0	153,1

2 . Εξέλιξη δραστηριοτήτων

Το 2018 υπήρξε περιορισμένη δημοπράτηση νέων έργων στην Ελλάδα. Η έμφαση δόθηκε στην πρόοδο των έργων Μετρό στη Θεσσαλονίκη, στην κατασκευή του αγωγού TAP, στην υλοποίηση του έργου Gold Line Metro στο κράτος του Κατάρ, στην κατασκευή του σιδηροδρομικού έργου Railway Gurasada - Ilteu 2c στη Ρουμανία και στην υλοποίηση οδικών αξόνων στα Βαλκάνια. Ταυτόχρονα δόθηκε έμφαση στην ανάπτυξη εργασιών του κλάδου διεθνώς, κεφαλαιοποιώντας τη συσσωρευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία που κατέχει ο όμιλος στην κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και φωτοβολταϊκών πάρκων.

Στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μεταξύ των μεγαλύτερων συμβάσεων που υπέγραψαν η ΑΚΤΩΡ και οι θυγατρικές της το 2018 περιλαμβάνονται:

- Facilities management of Doha Metro and Lusail Tram αξίας περίπου € 84 εκατ. (αφορά συμβατικό αντικείμενο της πρώτης πενταετίας, σε 20ετή διάρκεια σύμβασης)
- Εργολαβίες της Εγνατίας Οδού συνολικού ύψους περίπου € 60 εκατ.
- Δίκτυα ηλεκτρισμού διαφόρων περιοχών στην Ελλάδα ποσού € 44,7 εκατ.
- Ανάπλαση του ξενοδοχειακού συγκροτήματος Ikos Aria στην Κω ποσού € 38,5 εκατ.
- Κατασκευή επέκτασης της νότιας πτέρυγας του κεντρικού τερματικού σταθμού, Διεθνής ΑερολιμέναςΑθηνών, ποσού € 17,7 εκατ.
- Ανακαίνιση πρώην ξενοδοχείου Ledra Marriott στην Αθήνα ύψους € 15 εκατ.

Αναφορικά με τις συμβάσεις έργων κατασκευής Φ/Β και Αιολικών Πάρκων, η ΑΚΤΩΡ, το 2018 συνέχισε τη κατασκευαστική της δραστηριότητα στο εξωτερικό, κυρίως στη Βραζιλία, την Αυστραλία και Ιταλία ενώ επεκτάθηκε και στην αγορά της Ολλανδίας. Τέλος, συνέχισε την δραστηριοποίησή της στην Ελλάδα μέσω της κατασκευής Φ/Β και Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα:

- Στη Βραζιλία ολοκλήρωσε Φ/Β Πάρκα ισχύος περίπου 325 MWp (συμβατικού τιμήματος €114 εκατ.αθροιστικά) στις επαρχίες Minas Gerais και Bahia, ενώ κατασκευάζει 90MWp στην πολιτεία Sao Paolo (συμβατικού τιμήματος € 34 εκατ.) το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο 2019.
- Στη Χιλή κατασκεύασε και ολοκλήρωσε δύο (2) έργα ενώ ξεκίνησε την κατασκευή άλλου ενός (1) (συνολική ισχύς 20 MWp).

- Στην Ολλανδία ανέλαβε την κατασκευή Φ/Β Πάρκου ισχύος 27 MWp (συμβατικού τιμήματος € 16 εκατ. Η κατασκευή ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2018 και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2018.

- Στην Αργεντινή ολοκληρώθηκε η κατασκευή του Φ/Β Πάρκου στην επαρχία San Luis. Το έργο συνολικής ισχύος 30 MWp συνδέθηκε τον Ιούλιο του 2018 και αποτελεί ένα από τα πρώτα συνδεδεμένα utility projects στη χώρα.

- Στην Ιταλία ολοκλήρωσε την κατασκευή 26 MWp στη Σαρδηνία και ξεκίνησε την κατασκευή νέου έργου 17 MWp στη Σαρδηνία το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούλιο 2019 (συμβατικού τιμήματος € 36 εκατ. αθροιστικά).

- Στην Ελλάδα ολοκλήρωσε την κατασκευή Φ/Β Πάρκου 9 MWp στην Σκάλα Λακωνίας και δύο Α/Π ισχύος 40 MW στην Αμφιλοχία. Το 4ο τρίμηνο του 2018 ξεκίνησε την κατασκευή των έργων διασύνδεσης του Α/Π Κασιδιάρη στο Ν. Ιωαννίνων τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Ιούνιο 2019.

- Στην Αυστραλία, η εταιρεία κατασκεύασε 3 Φ/Β Πάρκα ισχύος 240 MWp (συμβατικού τιμήματος €139 εκατ. αθροιστικά) στην πολιτεία Queensland. Τα δύο πρώτα συνδέθηκαν με το δίκτυο (grid connection) εντός του 2018 ενώ το τρίτο αναμένεται να ηλεκτριστεί εντός του α' εξαμήνου 2019. Επίσης, ξεκίνησε η κατασκευή Φ/Β Πάρκων συνολικής ισχύος 421MWp στις επαρχίες Victoria, Queensland και New South Wales τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2019 (συμβατικού τιμήματος € 204 εκατ.αθροιστικά).

3. Προοπτικές

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο της ΑΚΤΩΡ και των θυγατρικών της ανήλθε στις 31.12.2018 σε € 1,35 δις. Επιπρόσθετα υπάρχουν έργα ύψους € 785,9 εκατ., εκ των οποίων συμβάσεις ύψους € 100,9 εκατ. υπογράφηκαν μετά την 31.12.2018 ενώ συμβάσεις ύψους 685 εκατ. αναμένεται να υπογραφούν.

Από τις συμβάσεις ύψους 685 εκατ. που αναναμένεται να υπογραφούν τα κυριότερα έργα είναι τα εξής :

- Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία προυπολογισμού 627 εκατ. ευρώ ως μέλος κοινοπραξίας (30%).

- Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση συνολικού προϋπολογισμού € 322 εκατ. ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).

Επιπρόσθετα η ΑΚΤΩΡ έχει περάσει στην τελική φάση του διαγωνισμού για τη «Γραμμή 4 του Αττικό Μετρό, Τμήμα Άλσος Βεΐκου-Γουδή» συνολικού προϋπολογισμού € 1,8 δισ. και έχει προεπιλεγεί για τη Β Φάση διαγωνισμών για τα παρακάτω έργα :

- Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΒΟΑΚ) συνολικού προϋπολογισμού € 1,29 δισ.
- Μόνιμη Υποθαλάσσια Οδική Ζεύξη Νήσου Σαλαμίνας συνολικού προϋπολογισμού € 500 εκατ.

4. Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την οικονομική διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

5. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται καθυστέρηση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης), ενώ ο διεθνής ανταγωνισμός δυσχεραίνει τον προσπορισμό των έργων στις ξένες αγορές, δεδομένα τα οποία συνυπολογίζοντας και τον περιορισμό των πιστωτικών ορίων και των ορίων εγγυητικών επιστολών έχουν επηρεάσει αρνητικά την αναπλήρωση του κατασκευαστικού ανεκτέλεστου του Ομίλου, το οποίο παρουσίασε μείωση από ευρώ 2 δις περίπου την 31.12.2017 σε ευρώ 1,45 δις. την 31.12.2018. Επιπλέον, ο έντονος εγχώριος ανταγωνισμός, καθώς και το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών επιδρούν αρνητικά στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής.

Η Άκτωρ προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητα του Ομίλου, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών της διαθεσίμων, ενώ παράλληλα έλαβε σημαντική στήριξη από τις μητρικές εταιρείες Ελλάκτωρ και Άκτωρ Παραχωρήσεις, οι οποίες μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου και ενδοομιλικού δανεισμού παρείχαν στην Άκτωρ χρηματοδότηση ύψους ευρώ 135 εκατ. εντός του 2018 και ευρώ 43 εκατ. εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019.

Πέραν της ανωτέρω έμπρακτης οικονομικής στήριξης των μετόχων, ο Όμιλος είναι σε προχωρημένες συζητήσεις με τις εγχώριες συστημικές τράπεζες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αναχρηματοδότηση του τραπεζικού δανεισμού, μέσω της οποίας αναμένεται να βελτιωθεί η διαχείριση ρευστότητας του Ομίλου και να επιτευχθεί καλύτερος προγραμματισμός των δανειακών υποχρεώσεων έναντι των διαθέσιμων μελλοντικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η ανωτέρω διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τρίτο τρίμηνο του 2019.

6. Γεγονότα μετά τις 31.12.2018

Τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε ανάδοχος για το σιδηροδρομικό έργο ΄΄Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara ΄΄ της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία ως μέλος κοινοπραξίας (30%).

Επίσης τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος για το έργο ΄΄Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση΄΄ ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).

Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019 ο Όμιλος χρηματοδοτήθηκε από τις μητρικές εταιρείες με ποσό ευρώ 43 εκατ.

Κηφισιά, 28 Ιουνίου 2019

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ

Β. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Θέμα Έμφασης

Εφιστούμε την προσοχή σας στην σημείωση 2.1.1 των Οικονομικών Καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά στη στήριξη της Εταιρείας από τους μετόχους της και στις διαδικασίες που διενεργούνται για την αναχρηματοδότηση των δανείων του Ομίλου. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη για το θέμα αυτό.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 αντιστοιχούν στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,

- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Ατου Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε .και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ 'αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

Οι εργασίες που εκτελέσαμε σχετικά με την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται ανωτέρω, στην παράγραφο «Άλλες Πληροφορίες».

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Φώτης Σμυρνής
ΑΜ ΣΟΕΛ 52861

ΠραισγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018

Περιεχόμενα Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης **16**
Κατάσταση Αποτελεσμάτων **17**
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος **18**
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων **19**
Κατάσταση ταμειακών ροών **21**
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων **22**
1 Γενικές πληροφορίες **22**
2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών **22**
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 22
2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες 24
2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές 27
2.4 Ενοποίηση 32
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές 34
2.6 Μισθώσεις 35
2.7 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις 36
2.8 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις 36
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία 37
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων 37
2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία 37
2.12 Αποθέματα 39
2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις 40
2.14 Δεσμευμένες Καταθέσεις 40
2.15 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα 40
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο 40
2.17 Δάνεια 40
2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία 40
2.19 Παροχές στο προσωπικό 41
2.20 Προβλέψεις 42
2.21 Αναγνώριση εσόδων 42
2.22 Διανομή μερισμάτων 42
2.23 Επιχορηγήσεις 43
2.24 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση 43
2.25 Προμηθευτές και λοιπές υποχρέωσεις 43
2.26 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων 43
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου **44**
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου 44
3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων 47
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών 49
4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως **51**
4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές 51
4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών 52
5 Ενσώματα πάγια **53**
6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία **55**
7 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις **56**

8 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες 57
9 Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων 57
10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων & Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση 58
11 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις 59
12 Αποθέματα 60
13 Απαιτήσεις 60
14 Δεσμευμένες καταθέσεις 63
15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 64
16 Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο 64
17 Λοιπά αποθεματικά 65
18 Δάνεια 67
19 Επιχορηγήσεις 68
20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις 69
21 Αναβαλλόμενη φορολογία 70
22 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 72
23 Προβλέψεις 74
24 Έξοδα ανά κατηγορία 75
25 Λοιπά έσοδα / Λοιπά κέρδη / (ζημιές) 76
26 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – καθαρά 76
27 Παροχές σε εργαζομένους 77
28 Φόρος εισοδήματος 77
29 Μερίσματα ανά μετοχή 79
30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις 79
31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 79
32 Λοιπές σημειώσεις 81
33 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού 81
34 Συμμετοχές Ομίλου 82

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	5	95.725	110.272	52.224	64.127
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	5.587	5.586	733	821
Επενδύσεις σε θυγατρικές	7	-	-	124.291	112.446
Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες	8	4.279	4.622	2.026	2.268
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	10	4.443	20.002	353	1.405
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	21	17.153	17.405	15.437	15.436
Δεσμευμένες καταθέσεις	14	343	8.589	343	8.589
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	13	10.268	28.691	10.225	28.617
		137.798	**195.167**	**205.632**	**233.708**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	12	24.243	36.519	14.218	24.292
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	13	611.620	765.285	565.907	738.856
Δεσμευμένες καταθέσεις	14	11.814	3.442	9.687	98
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	168.111	187.259	136.983	153.069
		815.788	**992.505**	**726.795**	**916.314**
Σύνολο ενεργητικού		**953.587**	**1.187.672**	**932.427**	**1.150.022**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	16	214.999	146.482	214.999	146.482
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	16	109.161	76.045	109.161	76.045
Λοιπά αποθεματικά	17	156.933	153.656	171.141	147.888
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		(341.987)	(187.722)	(231.065)	(87.033)
		139.106	**188.461**	**264.237**	**283.382**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		649	843	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**139.755**	**189.304**	**264.237**	**283.382**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια μακροπρόθεσμα	18	59.084	58.619	59.084	58.619
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	21	8.558	9.670	3.128	4.076
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	22	5.670	5.770	4.684	4.857
Επιχορηγήσεις	19	472	717	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	4.136	4.535	1.052	2.254
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες	23	694	642	271	271
		78.614	**79.953**	**68.219**	**70.077**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	639.692	769.719	512.332	657.223
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		3.418	8.618	2.645	7.299
Δάνεια βραχυπρόθεσμα	18	88.242	138.339	81.181	130.406
Λοιπές προβλέψεις βραχυπρόθεσμες	23	3.866	1.740	3.814	1.636
		735.218	**918.415**	**599.972**	**796.563**
Σύνολο υποχρεώσεων		**813.832**	**998.368**	**668.191**	**866.640**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**953.587**	**1.187.672**	**932.427**	**1.150.022**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Πωλήσεις		**1.484.161**	**1.521.520**	**1.018.075**	**1.190.396**
Κόστος πωληθέντων	24	(1.509.561)	(1.469.710)	(1.051.519)	(1.157.621)
Μεικτό κέρδος		**(25.399)**	**51.811**	**(33.444)**	**32.775**
Έξοδα διάθεσης	24	(130)	(228)	-	-
Έξοδα διοίκησης	24	(41.087)	(33.926)	(25.916)	(20.344)
Λοιπά έσοδα	25	6.496	14.704	7.014	14.616
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)	25	(47.259)	989	(46.585)	(4.681)
Απομείωση Διαθεσίμων προς Πώληση	10	-	(26.635)	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	8	(60)	(160)	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	26	1.788	1.609	1.724	1.231
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)	26	(10.774)	(13.141)	(9.971)	(11.501)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		**(116.425)**	**(4.979)**	**(107.178)**	**12.095**
Φόρος εισοδήματος	28	(5.370)	(17.892)	(4.610)	(15.977)
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) χρήσης		**(121.795)**	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(121.507)	(22.898)	(111.788)	(3.882)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(288)	27	-	-
		(121.795)	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) χρήσης	**Σημ.**	**(121.795)**	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**
Λοιπά Συνολικά Έσοδα					
Στοιχεία που ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές		(5.163)	(3.059)	(562)	(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθέσιμων προς πώληση	10	-	(2.373)	-	276
		(5.163)	(5.432)	(562)	(5.444)
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)		(113)	125	(98)	86
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(16.209)	-	(1.052)	-
Λοιπά		(391)	-	-	-
		(16.713)	125	(1.150)	86
Λοιπά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης (καθαρά μετά από φόρους)		**(21.876)**	**(5.307)**	**(1.712)**	**(5.357)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		**(143.671)**	**(28.178)**	**(113.501)**	**(9.239)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(143.386)	(28.164)	(113.501)	(9.239)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(285)	(14)	-	-
Σύνολο		**(143.671)**	**(28.178)**	**(113.501)**	**(9.239)**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017		**139.747**	**72.789**	**158.930**	**(164.523)**	**206.943**	**548**	**207.491**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(22.898)	(22.898)	27	(22.871)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα								
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(3.018)	-	(3.018)	(41)	(3.059)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	17	-	-	(2.373)	-	(2.373)	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	125	-	125	-	125
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		**-**	**-**	**(5.266)**	**-**	**(5.266)**	**(41)**	**(5.307)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Εξοδα) χρήσης		**-**	**-**	**(5.266)**	**(22.898)**	**(28.164)**	**(14)**	**(28.178)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	6.735	3.255	-	-	9.990	-	9.990
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	(7)	7	-	-	-
Πώληση θυγατρικών		-	-	-	(308)	(308)	308	-
		6.735	**3.255**	**(7)**	**(301)**	**9.682**	**308**	**9.990**
31 Δεκεμβρίου 2017		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(187.722)**	**188.461**	**843**	**189.303**
1 Ιανουαρίου 2018								
Δημοσιευμένα στοιχεία*		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(187.722)**	**188.461**	**843**	**189.303**
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9		-	-	-	(4.871)	(4.871)	-	(4.871)
1 Ιανουαρίου 2018								
Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(192.593)**	**183.589**	**843**	**184.432**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(121.507)	(121.507)	(288)	(121.795)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα								
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(5.166)	-	(5.166)	3	(5.163)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	17	-	-	(16.209)	-	(16.209)	-	(16.209)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	(113)	-	(113)	-	(113)
Λοιπά		-	-	-	(391)	(391)	-	(391)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		**-**	**-**	**(21.489)**	**(391)**	**(21.879)**	**3**	**(21.876)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Εξοδα) χρήσης		**-**	**-**	**(21.489)**	**(121.897)**	**(143.386)**	**(285)**	**(143.671)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	68.517	33.117	-	-	101.634	-	101.634
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	27.405	(27.405)	-	-	-
Επίπτωση πωλήσεων και αλλαγών σε ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές		-	-	(2.640)	(92)	(2.731)	92	(2.640)
		68.517	**33.117**	**24.765**	**(27.496)**	**98.902**	**92**	**98.994**
31 Δεκεμβρίου 2018		**214.999**	**109.161**	**156.933**	**(341.987)**	**139.106**	**649**	**139.755**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθέματικα	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017		**139.747**	**72.789**	**150.753**	**(67.880)**	**295.409**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(3.882)	(3.882)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα						
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(5.719)	-	(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	17	-	-	276	-	276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	86	-	86
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	-	**(5.357)**	-	**(5.357)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		-	-	**(5.357)**	**(3.882)**	**(9.239)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	6.735	3.255	-	-	9.990
Απορρόφηση Θυγατρικών		-	-	2.493	(15.270)	(12.778)
		6.735	3.255	2.493	(15.270)	(2.787)
31 Δεκεμβρίου 2017		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(87.033)**	**283.382**
1 Ιανουαρίου 2018						
Δημοσιευμένα στοιχεία*		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(87.033)**	**283.382**
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9		-	-	-	(4.871)	(4.871)
1 Ιανουαρίου 2018						
Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(91.904)**	**278.511**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(111.788)	(111.788)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα						
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(562)	-	(562)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	17	-	-	(1.052)	-	(1.052)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17			(98)	-	(98)
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	-	**(1.712)**	-	**(1.712)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		-	-	**(1.712)**	**(111.788)**	**(113.501)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	68.517	33.117	-	-	101.634
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	27.373	(27.373)	-
Επίπτωση πώλησης θυγατρικής		-	-	(2.407)	-	(2.407)
		68.517	33.117	24.965	(27.373)	99.226
31 Δεκεμβρίου 2018		**214.999**	**109.161**	**171.141**	**(231.065)**	**264.236**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λειτουργικές Δραστηριότητες					
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		(116.425)	(4.979)	(107.178)	12.095
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	5,6,19	17.446	22.332	14.564	18.243
Απομείωση συμμετοχής σε εταιρείες μεταλλείων		-	26.635	-	-
Προβλέψεις		2.178	(1.562)	2.178	525
Συναλλαγματικές διαφορές		(872)	(3.244)	1.442	(3.477)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας		17.143	(2.499)	15.088	(2.340)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		10.774	13.050	9.947	11.501
Προβλέψεις απομείωσης και διαγραφές		20.423	-	18.276	-
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων		4.867	3.028	2.514	3.659
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		12.900	147.166	43.641	131.876
(Μείωση)/αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)		(50.704)	(111.455)	(94.770)	(102.942)
Μείον:					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		(8.334)	(14.589)	(7.044)	(12.987)
Καταβεβλημένοι φόροι		(17.804)	(43.217)	(17.142)	(35.722)
Σύνολο εισροών (εκροών) λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)		(108.407)	30.666	(118.483)	20.431
Επενδυτικές δραστηριότητες					
(Απόκτηση) θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		(658)	(2.538)	-	(2.500)
Πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων & επιστροφές κεφαλαίου		-	(39)	9.515	-
Αποχώρηση από κοινοπραξία ISF		(18.900)	-	(18.900)	-
Ταμειακά διαθέσιμα κατά την αποαναγνώριση κοινοπραξίας		(4.225)	-	(4.225)	-
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων		(7.016)	(7.207)	(3.890)	(5.600)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων		4.041	5.081	3.452	4.782
Τόκοι εισπραχθέντες		2.290	2.050	1.484	1.023
Δάνεια (χορηγηθέντα σε) / εισπραχθέντα από συνδεδεμένα μέρη		-	-	(5.517)	(38)
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	6.732	21.575
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(24.468)	(2.653)	(11.349)	19.242
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		101.634	9.990	101.634	9.990
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		81.707	111.658	56.456	99.845
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια από συνδεδεμένα μέρη		34.160	-	34.160	-
Εξοφλήσεις δανείων		(101.417)	(142.000)	(75.192)	(131.937)
Εξοφλήσεις δανείων από συνδεδεμένα μέρη		(42)	-	(42)	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)		(2.493)	(1.743)	(2.493)	(1.743)
Δεσμευμένες Καταθέσεις (αύξηση) / μείωση		(127)	2.623	(1.333)	3.904
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		113.422	(19.472)	113.189	(19.940)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα χρήσης (α)+(β)+(γ)		**(19.453)**	**8.541**	**(16.643)**	**19.734**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	15	**187.259**	**179.725**	**153.069**	**134.241**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		**305**	**(1.007)**	**557**	**(905)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	15	**168.111**	**187.259**	**136.983**	**153.069**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω των θυγατρικών εταιρειών του, κυρίως στους κλάδους των κατασκευών & λατομείων. Οι συμμετοχές του Ομίλου παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 34. Ο Όμιλος εκτός της Ελλάδας δραστηριοποιείται στις χώρες της Μέσης Ανατολής (κυρίως στο Κατάρ) , καθώς επίσης και σε Λοιπές χώρες, όπως την Αλβανία, την Βουλγαρία, την Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ιταλία, την Κύπρο, την Βόρεια Μακεδονία, την Ρουμανία, την Σερβία, την Τσεχία, το Ηνωμένο Βασίλειο,την Ολλανδία, την Αιθιοπία, την Τουρκία, τις Η.Π.Α., την Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Δομηνικανή Δημοκρατία, την Κολομβία, τον Παναμά, τη Χιλή και την Αυστραλία.

Η Εταιρεία έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και η διεύθυνση της έδρας της και τα κεντρικά γραφεία της είναι στην Ερμού 25, 145 64 Κηφισιά Αττικής.

Η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ είναι θυγατρική του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ (100%) και πιο συγκεκριμένα στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν με ποσοστό 71% η ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματηστήριο Αθηνών και με ποσοστό 29% η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ , η οποία είναι θυγατρική του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ .

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Ιουνίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.aktor.gr

2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόσθηκαν κατά τη σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω. Αυτές οι αρχές έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Οι παρούσες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τον κανόνα του ιστορικού κόστους εκτός από ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων και των παραγώγων), τα οποία έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσης από την Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που έχουν υιοθετηθεί. Οι περιοχές που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης ή πολυπλοκότητας, ή όπου υποθέσεις και εκτιμήσεις επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 4.

2.1.1 Συνέχιση Δραστηριότητας

Οι οικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018 προετοιμάστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και παρουσιάζουν εύλογα την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου Άκτωρ («Όμιλος») με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς τις συνθήκες και τις ενδεχόμενες επιδράσεις στις εργασίες του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίζει την αρχή τις συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Οι σημαντικές ζημιές προ φόρων ύψους ευρώ 116,4 εκατ. που αναγνώρισε ο Όμιλος το 2018, σε συνδυασμό με τις σωρευμένες ζημιές που καταγράφηκαν τα τελευταία χρόνια σε έργα στο εξωτερικό και κυρίως στις χώρες των Βαλκανίων και στη Μέση Ανατολή οδήγησαν σε αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης, οι οποίες καλύφθηκαν κατά κύριο λόγο μέσω τραπεζικού δανεισμού και άντλησης ρευστότητας από τους μετόχους της Εταιρείας.

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται καθυστέρηση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης), ενώ ο διεθνής ανταγωνισμός δυσχεραίνει τον προσπορισμό των έργων στις ξένες αγορές, δεδομένα τα οποία συνυπολογίζοντας και τον περιορισμό των πιστωτικών ορίων και των ορίων εγγυητικών επιστολών έχουν επηρεάσει αρνητικά την αναπλήρωση του κατασκευαστικού ανεκτέλεστου του Ομίλου, το οποίο παρουσίασε μείωση από ευρώ 2 δις περίπου την 31.12.2017 σε ευρώ 1,45 δις. την 31.12.2018. Επιπλέον, ο έντονος εγχώριος ανταγωνισμός, καθώς και το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών επιδρούν αρνητικά στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής.

Η Άκτωρ προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητα του Ομίλου, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών της διαθεσίμων, ενώ παράλληλα έλαβε σημαντική στήριξη από τις μητρικές εταιρείες Ελλάκτωρ και Άκτωρ Παραχωρήσεις, οι οποίες μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου και ενδοομιλικού δανεισμού παρείχαν στην Άκτωρ χρηματοδότηση ύψους ευρώ 135 εκατ. εντός του 2018 και ευρώ 43 εκατ. εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019.

Πέραν της ανωτέρω έμπρακτης οικονομικής στήριξης των μετόχων, ο Όμιλος είναι σε προχωρημένες συζητήσεις με τις εγχώριες συστημικές τράπεζες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αναχρηματοδότηση του τραπεζικού δανεισμού, μέσω της οποίας αναμένεται να βελτιωθεί η διαχείριση ρευστότητας του Ομίλου και να επιτευχθεί καλύτερος προγραμματισμός των δανειακών υποχρεώσεων έναντι των διαθέσιμων μελλοντικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η ανωτέρω διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τρίτο τρίμηνο του 2019.

Η Διοίκηση της Άκτωρ, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω εξελίξεις, την ανάληψη νέων έργων στο πρώτο εξάμηνο του 2019, καθώς και τις ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί προκειμένου να περιοριστούν οι ζημιές του κλάδου και να εισπραχθούν αιτήματα επί συμβάσεων κατασκευής, εκτιμάει ότι έχει διασφαλίσει την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και ως εκ τούτου οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

2.1.2. Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα

Μετά την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, τα σημάδια σταδιακής ανάκαμψης της Ελληνικής οικονομίας συνεχίζονται, αν και παρατηρούνται μειωμένα σε σχέση με τις αντίστοιχες προβλέψεις των αρμοδίων αρχών, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 1,9% το 2018 (σε πραγματικούς όρους, έτος αναφοράς 2010), από 1,5% το 2017, σύμφωνα με τα πρώτα, προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η ανάπτυξη αυτή οφείλεται κυρίως στις αυξημένες κατά 8,7% εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Αναμένεται αυτή η τάση να συνεχιστεί το 2019, και να υποστηριχθεί από αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της απασχόλησης. Αντιθέτως, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου μειώθηκαν σημαντικά (-12% ετησίως) μετά από μια διετία ικανοποιητικής αύξησης.

Οι αποδόσεις των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου αν και συνεχίζουν να διαμορφώνονται κοντά στα προ κρίσης επίπεδα, παραμένουν υψηλά σε σχέση με άλλες χώρες του ευρωπαϊκού νότου και παρουσιάζουν υψηλή μεταβλητότητα. Εκτιμάται ότι η Ελλάδα θα συνεχίσει να δανείζεται από τις διεθνείς αγορές με την έκδοση ομολόγων, όπως έγινε το Μάρτιο του 2019 με την έκδοση 10ετούς ομολόγου που έτυχε μεγάλης ζήτησης. Ωστόσο, η δημοσιονομική πειθαρχία και η συνέχιση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων είναι απαραίτητες παράμετροι για να βελτιωθούν οι αποδόσεις και άρα το χρηματοδοτικό κόστος του Ελληνικού Δημοσίου.

Μεγάλη πρόκληση για την οικονομία αποτελεί η αποκατάσταση της υγείας του τραπεζικού συστήματος, που συνεχίζει να παρουσιάζει υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων. Μια δραστική μείωση στα επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, καθώς και η συνολική εξάλειψη των capital controls, θα αποτελούσαν σημαντικό καταλύτη για την ανάκαμψη του τραπεζικού συστήματος και της οικονομίας συνολικά.

Το 2019 είναι ένα κρίσιμο έτος για την περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα. Όμως, η αύξηση της μεταβλητότητας διεθνώς, η τάση προς αύξηση του εμπορικού προστατευτισμού, αλλά και οι συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας αποτελούν σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την οικονομία. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι και το 2019 θα είναι μια χρονιά προκλήσεων για την ελληνική οικονομία και κατά συνέπεια για τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις στον Όμιλο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων αλλά και για την αξιοποίηση των θετικών εξελίξεων.

2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά μέσα* στο ΔΠΧΑ 4 *Ασφαλιστήρια συμβόλαια*»

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες έχουν επιλέξει να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Η επίδραση από την εφαρμογή της τροποποίησης περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 "Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες"

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος η στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Κατά τη μετάβαση, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις θα προεξοφληθούν χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate). Η παρούσα αξία που θα προκύψει θα αναγνωριστεί ως υποχρέωση από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων θα επιμετρηθούν ισόποσα με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένα κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Οι πληρωμές μισθωμάτων του Ομίλου και της Εταρείας σχετίζονται κυρίως με μισθώσεις κτιρίων, μεταφορικών μέσων και μηχανολογικού εξοπλισμού. Κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων - οι οποίες, σύμφωνα με το ισχύον πρότυπο, πρέπει να γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων - θα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία με δικαιώματα χρήσης και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Ως εκ τούτου, αναμένεται σημαντική αύξηση στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά την πρώτη εφαρμογή, λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης και την αναγνώριση των αντίστοιχων υποχρεώσεων. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα οδηγήσει σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού. Επίσης, το λειτουργικό κόστος της μίσθωσης αντικαθίσταται με το κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων». Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά κεφάλαιο αναμένεται να μειώσει τις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν θα περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνο το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά τόκους μίσθωσης θα εξακολουθήσει να περιλαμβάνεται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, το σύνολο των οποίων θα αυξηθεί.

Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρεία προέβησαν σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 καθώς και στην εκτιμώμενη επίπτωση στην ενοποιημένη και εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2019. Για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις ο Όμιλος προβλέπει ότι θα αναγνωρίσει την 1 Ιανουαρίου 2019 δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεις από μισθώσεις της τάξης των 9 εκ. και η εταιρεία 8 εκ. Η καθαρή θέση του Ομίλου δεν θα επηρεαστεί ουσιωδώς. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το πρότυπο από την υποχρεωτική ημερομηνία υιοθέτησής του την 1η Ιανουαρίου 2019. Προτίθεται να εφαρμόσει την απλοποιημένη μέθοδο μετάβασης και δεν θα επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά για το έτος πριν από την πρώτη υιοθέτηση του προτύπου. Επίσης, προτίθενται να χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του προτύπου για τα συμβόλαια μίσθωσης, που έχουν διάρκεια 12 μήνες από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής τους, για συμβόλαια μίσθωσης, που το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας και για συμβόλαια που είναι βραχυπρόθεσμα.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον,

έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Ο Όμιλος και η Εταρεία εφάρμοσαν, για πρώτη φορά, το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» και το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» με τη μέθοδο της σωρευτικής επίδρασης (δηλαδή την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση), με την επίδραση της εφαρμογής αυτών των Προτύπων να αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής (δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2018). Αντίστοιχα, οι πληροφορίες που αφορούν στη χρήση 2017 δεν έχουν επαναδιατυπωθεί, δηλαδή αποτυπώνονται σύμφωνα με τα προηγούμενα πρότυπα, το ΔΛΠ 18, το ΔΛΠ 11, το ΔΛΠ 39 και τις σχετικές διερμηνείες.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών παρουσιάζονται παρακάτω.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και τις συναφείς διερμηνείες και εφαρμόζεται σε όλα τα έσοδα που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες, εκτός αν οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων. Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για να επιμετρήσει τα έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν ή ενόσω μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει την υποχρέωση εκτέλεσης.

Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα

για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης απόκτα τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας το χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου - είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μια οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας» είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».

Τα έσοδα από την παροχή των υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με την φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (“output methods”) είτε μεθόδους εισροών (“input methods”).

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το ΔΠΧΑ 15 «’Εσοδα από συμβάσεις με πελάτες» τέθηκε σε ισχύ για τον Όμιλο και την Εταιρεία από την 1η Ιανουαρίου 2018. Ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο (“modified retrospective method”) κατά την πρώτη εφαρμογή με αναγνώριση της επίδρασης από τη μετάβαση σωρευτικά στα «Αποτελέσματα εις νέον» χωρίς την επαναδιατύπωση των συγκριτικών στοιχείων. Ωστόσο, σύμφωνα με την αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είχαν καμία επίδραση στα κέρδη και στην χρηματοοικονομική του θέση κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στα «Αποτελέσματα εις νέον» την 1η Ιανουαρίου 2018. Οι απαιτήσεις από πελάτες συμβολαίων πλέον εμφανίζονται ως «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία» στο κονδύλι «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» και οι υποχρεώσεις προς πελάτες συμβολαίων πλέον εμφανίζονται ως «Συμβατικές υποχρεώσεις» στο κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Ο Όμιλος και η Εταρεία δραστηριοποιούνται κυρίως στους κλάδους της Κατασκευής και των Λατομείων. Στα πλαίσια της αξιολόγησης της επίδρασης λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, ο Όμιλος και η Εταιρεία διαχώρισαν τα έσοδά τους σε έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης, έσοδα από πώληση αγαθών και έσοδα από μισθώσεις.

Έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης

Οι συμβάσεις με πελάτες της κατηγορίας αυτής αφορούν στην κατασκευή ή συντήρηση δημοσίων έργων (αυτοκινητόδρομοι, γέφυρες, λιμάνια, βιολογικοί καθαρισμοί, δίκτυα διανομής ΔΕΗ και ΕΥΔΑΠ, ΜΕΤΡΟ, σιδηροδρομικές γραμμές) και ιδιωτικών έργων (ξενοδοχεία, μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, φωτοβολταϊκά έργα, αγωγών φυσικού αερίου).

Πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, ο Όμιλος αναγνώριζε το έσοδο από κατασκευαστικά συμβόλαια με βάση το ΔΛΠ 11 κατά τη διάρκεια του συμβολαίου. Για τον καθορισμό του ποσού του εσόδου και εξόδου που αναγνωριζόταν σε κάθε περίοδο ο Όμιλος χρησιμοποιούσε τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης. Το στάδιο της ολοκλήρωσης υπολογιζόταν βάσει των εξόδων που έχουν πραγματοποιηθεί από την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με τα συνολικά εκτιμώμενα έξοδα για κάθε συμβόλαιο.

Στα πλαίσια της αξιολόγησης της Διοίκησης αναφορικά με την επίδραση του ΔΠΧΑ 15, εξετάστηκαν οι πιο σημαντικές σε αξία συμβάσεις των έργων που ήταν σε εξέλιξη στην αρχή της τρέχουσας περιόδου καθώς και οι νέες συμβάσεις έργων που ξεκίνησαν μέσα στην περίοδο. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα ότι το ΔΠΧΑ 15 δεν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο ισχύον μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων.

Πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Κάθε ένα κατασκευαστικό συμβόλαιο περιλαμβάνει μια μοναδική υποχρέωση για τον κατασκευαστή. Ακόμα και στις περιπτώσεις συμβολαίων που περιλαμβάνουν τόσο τον σχεδιασμό όσο και την κατασκευή ενός έργου, η υποχρέωση του κατασκευαστή είναι κατ’ουσίαν μία καθώς η υπόσχεση του προς τον πελάτη είναι η παράδοση ενός έργου του οποίου τα αγαθά και υπηρεσίες αποτελούν επιμέρους συστατικά.

- Τα συμβατικά έσοδα θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της σύμβασης, χρησιμοποιώντας μια μέθοδο υπολογισμού του εσόδου από κατασκευαστικά συμβόλαια παρόμοια με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης.
- Το ΔΠΧΑ 15 απαιτεί την αναγνώριση τυχόν μεταβλητού τιμήματος, δηλαδή αξιώσεων από κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης, bonus επιβράβευσης, συμπληρωματικών εργασιών, μόνο στο βαθμό που είναι εξαιρετικά πιθανό (highly probable) ότι τα έσοδα αυτά δεν θα αντιστραφούν στο μέλλον. Στην διαδικασία αξιολόγησης της πιθανότητας ανάκτησης του μεταβλητού τιμήματος, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν η προηγούμενη εμπειρία προσαρμοσμένη στις συνθήκες των υφιστάμενων συμβολαίων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 11 οι πρόσθετες αξιώσεις και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονταν όταν ήταν η έγκρισή τους από τον πελάτη θεωρείται πιθανή (probable) και η επιμέτρηση τους είναι αξιόπιστη. Οι προϋποθέσεις που θέτει το νέο πρότυπο για την αναγνώριση των πρόσθετων αξιώσεων είναι συνεπείς με την ισχύουσα πολιτική του Ομίλου σύμφωνα με την οποία τα κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονται στην περίπτωση που οι συζητήσεις για την είσπραξή τους βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγμάτευσης ή υποστηρίζονται από εκτιμήσεις ανεξάρτητων επαγγελματιών.
- Σύμφωνα με το ΔΛΠ 11, οι δαπάνες που προκύπταν κατά τη διαδικασία υποβολής προσφορών κεφαλαιοποιούνταν όταν θεωρούνταν πιθανή η ανάληψη του έργου. Κατά την 31.12.2017 δεν υπήρχαν κεφαλαιοποιηθέντα κόστη διαγωνισμών. Το νέο πρότυπο ορίζει ότι οι δαπάνες που μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν αφορούν σε κόστη που προκύπτουν μετά την ανάληψη ενός έργου. Παραδείγματα τέτοιων δαπανών είναι τα κόστη κατασκευής προσωρινών εργοταξιακών εγκαταστάσεων και τα κόστη μετεγκατάστασης εξοπλισμού και εργαζομένων. Κατά την 31.12.2018 δεν υπήρχαν δαπάνες που να εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες.
- Οι συμβάσεις με πελάτες μπορεί να προβλέπουν την παρακράτηση μέρους των τιμολογημένων απαιτήσεων, το οποίο συνήθως καταβάλλεται στον κατασκευαστή στο τέλος του έργου. Οι παρακρατημένες εγγυήσεις αποσκοπούν στην παροχή ασφάλειας στον πελάτη σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάβου και δεν συνδέονται με την παροχή χρηματοδότησης προς τον πελάτη. Συνεπώς, ο Όμιλος κατέληξε ότι δεν υπάρχει σημαντική επίδραση λόγω χρηματοδότησης.

Επίσης, υπάρχουν συμβάσεις με πελάτες για τη συντήρηση κατασκευαστικών έργων, όπως σιδηρόδρομοι, αεροδρόμια και κέντρα επεξεργασίας λυμάτων. Η αναγνώριση των εσόδων από τις συμβάσεις αυτές γίνεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης με την μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης βάσει κόστους.

Εάν ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει τη σύμβαση ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα της οικονομικής οντότητας σε αντάλλαγμα έναντι αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία έχει μεταβιβάσει σε πελάτη όπως για παράδειγμα όταν οι κατασκευαστικές υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρείας) για την έκδοση τιμολογίου.

Εάν ο πελάτης καταβάλει αντάλλαγμα ή ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης για τη μεταφορά των υπηρεσιών, τότε ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει την σύμβαση ως συμβατική υποχρέωση. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την 01.01.2018 το ποσό των ευρώ 266.894 χιλ. που αφορούσε σε «Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια» και το ποσό των ευρώ 3.064 χιλ. που αφορούσε σε «Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα» μεταφέρθηκαν στα «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία» και το ποσό των ευρώ 81.951 χιλ. που αφορούσε σε «Υποχρεώσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια» μεταφέρθηκε στις «Συμβατικές υποχρεώσεις» (σημειώσεις 13 και 20).

Έσοδα από την πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο. Κατά συνέπεια, τα έσοδα από την πώληση αγαθών θα εξακολουθήσουν να αναγνωρίζονται κατά την παράδοσή τους στον αγοραστή εφόσον δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον αγοραστή και να επιμετρώνται στο αντάλλαγμα που ορίζεται από τη σύμβαση με τον πελάτη. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών προέρχονται από την πώληση υλικών για κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων.

Έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις

Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Δεν υπάρχει επίδραση στα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 15. Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις του Όμιλου και της Εταιρείας ταξινομούνται στη γραμμή "Λοιπά Έσοδα" της Κατάστασης Αποτελεσμάτων καθώς η εκμίσθωση εξοπλισμού σε τρίτους αποτελεί παρεπόμενη δραστηριότητα.

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων χορηγηθέντων και απαιτήσεων, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που προεξοφλεί τις μελλοντικές ροές για σκοπούς απομείωσης.

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει μια προσέγγιση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς με βάση πληροφορίες που αφορούν το μέλλον, η οποία έχει σκοπό την προγενέστερη αναγνώριση πιστωτικών ζημιών σε σχέση με την προσέγγιση της πραγματοποιηθείσας ζημίας απομείωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018. Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» είχε σαν αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου, που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από την 1η Ιανουαρίου 2018, ενώ δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές που αφορούν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρία χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες κατάταξης και επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Δάνεια χορηγηθέντα

Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβέσιμο κόστος

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή και αποτελεσμάτων

Την 1η Ιανουαρίου 2018 (την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9), η διοίκηση του Ομίλου (και της Εταιρείας) αξιολόγησε τα επιχειρηματικά μοντέλα που ισχύουν για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο Όμιλος και η Εταιρεία και τα ταξινόμησε στην κατάλληλη κατηγορία του ΔΠΧΑ 9. Οι κύριες επιπτώσεις από αυτή την αναταξινόμηση είναι οι ακόλουθες:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία
Κατηγορίες του ΔΠΧΑ 9	**Αποσβέσιμο κόστος**	**Αποσβέσιμο κόστος**
Κατηγορίες του ΔΛΠ 39	**Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις**	**Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις**
31.12.2017 - ΔΛΠ 39	**793.976**	**767.473**
Αύξηση πρόβλεψης για επισφάλειες πελατών	(4.871)	(4.871)
01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία - ΔΠΧΑ 9	**789.105**	**762.601**

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναταξινομήσεις και τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το καινούριο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

Απόσπασμα από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2017 Δημοσιευμένα Στοιχεία**	**ΔΠΧΑ 9 Αναταξινομήσεις**	**ΔΠΧΑ 9 Αναπροσαρμογές**	**01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα Στοιχεία**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	20.002	-	20.002
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20.002	(20.002)	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	793.976	-	(4.871)	789.105
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Κέρδη/(ζημιές) εις νέον	(187.722)	-	(4.871)	(192.593)

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2017 Δημοσιευμένα Στοιχεία**	**ΔΠΧΑ 9 Αναταξινομήσεις**	**ΔΠΧΑ 9 Αναπροσαρμογές**	**01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα Στοιχεία**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	1.405	-	1.405
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.405	(1.405)	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	767.473	-	(4.871)	762.601
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Κέρδη/(ζημιές) εις νέον	(87.033)	-	(4.871)	(91.904)

Η συνολική επίδραση των αλλαγών από τις αναπροσαρμογές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 στη καθαρή θέση του Ομίλου και της εταιρείας έχει ως εξής:

	Καθαρή Θέση Ομίλου	Καθαρή Θέση Εταιρείας
31.12.2017 Δημοσιευμένα στοιχεία	**189.304**	**283.382**
Αύξηση πρόβλεψης για επισφάλειες πελατών	(4.871)	(4.871)
01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**184.432**	**278.511**

(α) Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία είχαν χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39 ποσού ευρώ 19.994 χιλ. και ευρώ 1.402 χιλ. αντίστοιχα στις 31.12.2017, που αποτελούνται από εισηγμένους τίτλους πλέον ταξινομούνται ως Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων και θα εξακολουθήσουν να επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Επιπλέον, το σχετικό Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση, που ανερχόταν σε ποσό ευρώ (449) χιλ. στις 31.12.2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, μεταφέρθηκε στο λογαριασμό «Αποθεματικό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων» (σημείωση 10). Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά στοιχεία κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι τόσο η είσπραξη των ταμειακών ροών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

(β) Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία είχαν χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39 ποσού ευρώ 8 χιλ. στις 31.12.2017, που αποτελούνται από μη εισηγμένους τίτλους σε Ελλάδα και επιμετρούνταν στο κόστος, ταξινομήθηκαν και επιμετρήθηκαν στην εύλογη αξία τους μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων χωρίς καμία μεταβολή στην αξία.

(γ) Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Το αποτέλεσμα των απαιτήσεων του καινούριου προτύπου ήταν η αύξηση των προβλέψεων για απομείωση του Ομίλου κατά ποσό ευρώ 4.871 χιλ. με αντίστοιχη επίδραση στην έναρξη του λογαριασμού «Αποτέλεσμα εις νέον».

2.4 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Η ύπαρξη και η επίδραση των δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν συνεκτιμούνται για να τεκμηριωθεί ότι ο Όμιλος ελέγχει την οικονομική οντότητα. Έλεγχος μπορεί να υπάρχει και σε περιπτώσεις όπου η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο με δικαίωμα ψήφου είναι μικρότερη του 50%, αλλά ο Όμιλος είναι σε θέση να εξασκήσει έλεγχο στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές, de facto. De facto έλεγχος υφίσταται όταν ο αριθμός των δικαιωμάτων ψήφου του Ομίλου, σε σχέση με τον αριθμό αλλά και την κατανομή των δικαιωμάτων των άλλων μετόχων, δίνουν τη δυνατότητα ελέγχου από τον Όμιλο των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται, και των συμμετοχικών τίτλων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμφωνίες ενδεχόμενων ανταλλαγμάτων. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται καταρχήν στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μια ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στην αναλογία τους στην

καθαρή θέση της θυγατρικής. Τα έξοδα εξαγοράς καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την πραγματοποίησή τους. Σε συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά, ο αποκτών θα επιμετρήσει εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης και θα αναγνωρίσει τυχόν κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που δίνεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος που πληρούν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως επίδραση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Ενδεχόμενο αντάλλαγμα που αναγνωρίζεται ως καθαρή θέση, δεν επανεκτιμάται και ο μεταγενέστερος διακανονισμός λογιστικοποιείται μέσα στην καθαρή θέση.

Όταν το άθροισμα (α) του κόστους εξαγοράς, (β) του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσες συμμετοχές και (γ) της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου, εφόσον η συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν, το υπερβάλλον ποσό αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το ανωτέρω άθροισμα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ ευθείας στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής οι θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές χωρίς απώλεια ελέγχου

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στη θυγατρική, επιμετρώνται και καταχωρούνται ως συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) – δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση/παύση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο στη θυγατρική, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα, θα λογιστικοποιηθούν όπως στην περίπτωση της πώλησης θυγατρικής κι επομένως ενδέχεται να λογιστικοποιηθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι οικονομικές οντότητες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μία συγγενή επιχείρηση αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος κτήσης και η λογιστική αξία αυξάνεται ή μειώνεται για να αναγνωρίσει το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημίες της συγγενούς μετά την ημερομηνία της απόκτησης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημίες απομείωσης).

Σε περίπτωση πώλησης ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση, όπου όμως ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί σημαντική επιρροή, μόνο η αναλογία στα ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα θα καταχωρηθεί στα αποτελέσματα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ενώ το μερίδιο των μεταβολών στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές μετά την εξαγορά επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις με αντίστοιχη προσαρμογή στην τρέχουσα αξία της επένδυσης. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια επένδυση πρέπει να απομειωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης και της λογιστικής της αξίας.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται επίσης κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της μητρικής οι συγγενείς αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11 οι τύποι των συμφωνιών περιορίζονται σε δύο: κοινές επιχειρήσεις (joint operations) και κοινοπραξίες (joint ventures). Η ταξινόμηση εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών στη συμφωνία, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και τη νομική μορφή της συμφωνίας, τους συμφωνηθέντες όρους από τα μέρη και, όπου είναι σχετικά, άλλα γεγονότα και συνθήκες.

Κοινές επιχειρήσεις θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (συμμετέχοντες) που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων του σχήματος. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λογιστικοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις (καθώς και τα έσοδα και έξοδα) που σχετίζονται με το μερίδιο τους στο σχήμα.

Κοινοπραξίες θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (κοινοπρακτούντες) που έχουν κοινό έλεγχο στις συμφωνίες διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Οι επιχειρήσεις αυτές λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (η αναλογική ενοποίηση δεν είναι πλέον επιτρεπτή).

Με βάση το ΔΛΠ 31, ο Όμιλος λογιστικοποιούσε τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες συμμετείχε, χρησιμοποιώντας την αναλογική μέθοδο ενοποίησης. Εξαίρεση αποτελούσαν εκείνες που βρίσκονταν σε αδράνεια κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΑ ή ήταν μη σημαντικές, οι οποίες ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Για αυτές, ο Όμιλος και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 11, διατηρεί τον τρόπο ενοποίησής τους με τη μέθοδο της καθαρής θέσης μέχρι την οριστική εκκαθάρισή τους.

Οι κύριες από κοινού συμφωνίες όπου ο Όμιλος συμμετέχει αφορούν στην εκτέλεση κατασκευαστικών συμβολαίων μέσω κοινοπρακτικών σχημάτων. Τα κοινοπρακτικά αυτά σχήματα κατατάσσονται ως κοινές επιχειρήσεις λόγω του ότι η νομική τους μορφή παρέχει στα μέρη άμεσα δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων. Με βάση το ΔΠΧΑ 11, ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του στα σχήματα. Στη σημείωση 34γ παρουσιάζονται αναλυτικά τα μερίδια του Ομίλου στις κοινές επιχειρήσεις που συμμετέχει.

Ως κοινοπραξίες, ο Όμιλος έχει κατατάξει τις εταιρείες στις οποίες τα μέρη που συμμετέχουν διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών και γι' αυτό ενοποιούνται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 28.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός από την περίπτωση που μεταφέρονται απευθείας στα Λοιπά συνολικά

εισοδήματα λόγω του ότι αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών και σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων.

Αλλαγές στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών χρεογράφων σε ξένο νόμισμα που έχουν χαρακτηρισθεί σαν διαθέσιμα προς πώληση αναλύονται σε συναλλαγματικές διαφορές που προέρχονται από την διαφοροποίηση της καθαρής αξίας του χρεογράφου και λοιπές αλλαγές που προέρχονται από τη λογιστική αξία. Οι συναλλαγματικές διαφορές διαγράφονται στα αποτελέσματα ενώ οι λοιπές μεταφέρονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

i) Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού,

ii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών) και

iii) Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε επιχείρηση εξωτερικού καθώς και του δανεισμού που έχει χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση της επένδυσης αυτής, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Κατά την πώληση μέρους ή του συνόλου επιχείρησης εξωτερικού, οι συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως ως μέρος του κέρδους ή ζημίας από τη πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την εξαγορά ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

2.6 Μισθώσεις

(α) Εταιρεία Ομίλου ως μισθωτής

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα έξοδα των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και περιλαμβάνουν τυχόν κόστος αποκατάστασης του ακινήτου εφόσον αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση μίσθωσης.

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα Δάνεια. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

(β) Εταιρεία Ομίλου ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εκμισθώνει ακίνητα μόνο με τη μορφή λειτουργικής μίσθωσης. Τα έσοδα των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.7 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

Οι προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις περιλαμβάνουν απαιτήσεις του Ομίλου από διάφορους χρεώστες και αφορούν κυρίως απαιτήσεις από:

α) από προκαταβολές μισθωμάτων σε εκμισθωτές ακινήτων. Οι αποσβέσεις λογίζονται για την περίοδο εκμίσθωσης.

β) από τις καταβολές για τη μίσθωση των ακινήτων (δασική έκταση, οικόπεδο).

2.8 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των παγίων στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

- Κτίρια	20-40 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός (εκτός φωτοβολταϊκών πάρκων)	5-10 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός φωτοβολταϊκών πάρκων	20-27 έτη
- Αυτοκίνητα	5-9 έτη
- Λοιπός εξοπλισμός	5-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση που απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (σημείωση 2.10).

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αναπόσβεστης αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις

προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που κατ' ανάγκη χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Η υπεραξία από εξαγορές θυγατρικών εταιρειών αναγνωρίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις. Η υπεραξία δεν αποσβένεται και ελέγχεται για απομείωση ετησίως ή πιο συχνά αν γεγονότα ή περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση και αναγνωρίζεται στο κόστος μείον τις όποιες ζημιές απομείωσης. Ζημιές από υπεραξία δεν αντιστρέφονται.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών για την πραγματοποίηση του ελέγχου απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις μονάδες ή στις ομάδες των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις επιχειρηματικές συνενώσεις στις οποίες δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα.

Κέρδη και ζημίες από την πώληση μιας επιχείρησης περιλαμβάνουν τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην επιχείρηση που πωλήθηκε.

Η αρνητική υπεραξία διαγράφεται στα αποτελέσματα.

(β) Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 3 έτη.

2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, όπως η υπεραξία, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και επίσης όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας, μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες.) Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμούνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» αντικατέστησε για τις περιόδους που ξεκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2018 το ΔΛΠ 39 –«Χρηματοοικονομικά μέσα : Αναγνώριση και Επιμέτρηση», και τροποποίησε τις απαιτήσεις για ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και λογιστικης αντιστάθμισης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν από την 1η Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά το ΔΠΧΑ 9, αλλά επέλεξαν να μην αναπροσαρμόσουν τις προηγούμενες περιόδους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Συνεπώς οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2017 έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και οι αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την νέα ταξινόμησης και επιμέτρηση αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία ταξινομούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους στις παρακάτω κατηγορίες:

- Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που στη συνέχεια επιμετρώνται στην εύλογη αξία στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και

- Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος.

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα κόστη συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξοδοποιούνται. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 9, τα χρεόγραφα επιμετρούνται στη συνέχεια στο αποσβέσιμο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως SPPI (“solely payments of principal and interest”) κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Η νέα ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρεογράφων του Ομίλου και της Εταιρείας γίνεται ως εξής:

Ι. Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την απο-αναγνώριση τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι τους οποίους ο Όμιλος έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομεί κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώρισή τους ή στη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση. Μερίσματα από τέτοιες επανδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση του κόστους της επένδυσης.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στον Όμιλο ή την Εταιρεία).

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

• τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,

• ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή

• ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

2.12 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοίμων προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει τα έξοδα σχεδιασμού, το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία των γενικών εξόδων παραγωγής.

2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός εάν το αποτέλεσμα της προεξόφλησης δεν είναι σημαντικό, μειωμένο με τυχόν ζημιά απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις δημιουργείται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά των απαιτήσεων με βάση τους συμβατικούς όρους.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένη με το πραγματικό επιτόκιο, και καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης. Αν σε επόμενη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η αναστροφή της αναγνωρισμένης ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.14 Δεσμευμένες Καταθέσεις

Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Όμιλο μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον. Στις περιπτώσεις που οι δεσμευμένες καταθέσεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο. Όμως εάν δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομική θέσης, ταξινομούνται ως μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο.

2.15 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται απαλλαγμένα από κάθε σχετικό όφελος φόρου εισοδήματος, αφαιρετικά στην καθαρή θέση.

2.17 Δάνεια

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή ολικά, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα

Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό για τον οποίο ενδέχεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας του προγράμματος καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις αποδοχές προσωπικού, αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο, αλλαγές της παροχής, περικοπές και διακανονισμούς. Το καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδοτήσεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος και για επίδικες αγωγές και ανέλεγκτες χρήσεις αναγνωρίζονται όταν: υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και όταν το απαιτούμενα ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, όταν είναι σημαντική η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του σχετικού κινδύνου της υποχρέωσης. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.21 Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων.

Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 2.3, από την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες», το οποίο είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και αναταξινομήσεις στα ποσά που αναγνωρίστηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα από συμβάσεις σε πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών σε ποσό που αντανακλά το αντάλλαγμα το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται έναντι των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών.

Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για τα Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες περιγράφονται στη Σημείωση 2.3.

2.22 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.23 Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων ή την κατασκευή έργων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

2.24 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση

Τα περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται προς πώληση και αποτιμώνται στη μικρότερη αξία μεταξύ της τρέχουσας λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης, εφόσον η αξία αυτή εκτιμάται ότι θα ανακτηθεί από τον Όμιλο μέσω της πώλησής τους και όχι από τη χρήση τους. Οι τυχόν ζημίες απομείωσης που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Οποιαδήποτε αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Ένα περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση και η πώληση είναι εξαιρετικά πιθανή. Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία του προς πώληση περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

2.25 Προμηθευτές και λοιπές υποχρέωσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας από προμηθευτές. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.26 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε χιλιάδες ευρώ. Διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις.

Δεν έχουν γίνει αναταξινομήσεις στα συγκριτικά κονδύλια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, της Κατάστασης Αποτελεσμάτων ή της Κατάστασης Ταμειακών ροών, παρά μόνο σε πίνακες των επιμέρους σημειώσεων, έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες στις σημειώσεις αυτές να είναι συγκρίσιμες με αυτές της τρέχουσας χρήσης. Πιο συγκεκριμένα, στη σημείωση των Απαιτήσεων, στα συγκριτικά στοιχεία στον πίνακα που αφορά τα κατασκευαστικά συμβόλαια έχουν γίνει αναταξινομήσεις για λόγους συγκρισιμότητας.

Οι παραπάνω αναταξινομήσεις δεν έχουν επίπτωση στην καθαρή θέση και τα αποτελεσματα.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την οικονομική διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς σχετίζεται με τους γεωγραφικούς τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ενδεικτικά, ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από τη μεταβολή στις συνθήκες που επικρατούν στον κλάδο των κατασκευών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, από την μεταβολή στις τιμές των πρώτων υλών, από την μεταβολή στην αξίας των ακινήτων και των μισθωμάτων, καθώς και σε κινδύνους που σχετίζονται με την εκτέλεση έργων σε κοινοπρακτικά σχήματα. Οι υπηρεσίες του Ομίλου παρακολουθούν στενά τις τάσεις στις επιμέρους αγορές όπου αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα και σχεδιάζουν ενέργειες για την άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στα νέα δεδομένα των επιμέρους αγορών.

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά σε χώρες του εξωτερικού, με έμφαση στις περιοχές της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων (Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλβανία κλπ.). Αναφορικά με τη δραστηριοποίηση του Ομίλου στις χώρες του Εξωτερικού, ο Όμιλος εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο προερχόμενο κυρίως από την ισοτιμία των τοπικών νομισμάτων (πχ. QAR, RON, κλπ.), καθώς και από την ισοτιμία Δολαρίου Αμερικής προς Ευρώ. Διευκρινίζεται ότι η ισοτιμία ορισμένων νομισμάτων (κυρίως τοπικά νομίσματα στις χώρες της Μέσης Ανατολής) είναι συνδεδεμένη με το Δολάριο Αμερικής. Οι εισπράξεις διενεργούνται σε τοπικό νόμισμα και σε Δολάρια Αμερικής και, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του κόστους και των εξόδων είναι στο ίδιο νόμισμα, υφίσταται για το υπόλοιπο μέρος έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος, όπου αυτός θα κρίνεται σημαντικός και σκόπιμο να αντισταθμιστεί, θα αντισταθμίζεται με τη χρήση παράγωγων προθεσμιακών συμβολαίων. Τα παράγωγα αυτά θα αποτιμούνται στις εύλογές τους αξίες και θα αναγνωρίζονται ως απαίτηση ή υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Ανάλυση Ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις μεταβολές στην κερδοφορία του ομίλου σε πιθανές αλλαγές κυμαινόμενων ισοτιμιών, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

	Επίδραση στα κέρδη/ (ζημιές) χρήσης		**Επίδραση στην καθαρή θέση**	
	2017	**2017**	**2017**	**2016**
Ανατιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	1.427	(681)	(204)	(930)
Υποτιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	(1.427)	681	204	930

ii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του σημαντικά έντοκα στοιχεία που περιλαμβάνουν καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις. Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο από διακυμάνσεις στα επιτόκια προέρχεται από τραπεζικά δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διακυμάνσεις των

επιτοκίων που επικρατούν στην αγορά και τα οποία επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική του θέση καθώς και τις ταμειακές του ροές. Το κόστος δανεισμού δύναται να αυξάνεται ως αποτέλεσμα τέτοιων αλλαγών και να δημιουργούνται ζημιές ή να μειώνεται κατά την εμφάνιση απρόοπτων γεγονότων. Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία χρόνια η διακύμανση των επιτοκίων οφείλεται κυρίως στην αύξηση του περιθωρίου δανεισμού, λόγω της έλλειψης ρευστότητας στην ελληνική τραπεζική αγορά και του εκτιμώμενου κινδύνου ελληνικών εταιρειών και λιγότερο στη μεταβολή των επιτοκίων βάσης (π.χ. Euribor).

Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά και σε συνεχή βάση τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων, όταν και εφόσον αυτοί κρίνονται σημαντικοί. Οι εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να συνάπτουν συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων και άλλα παράγωγα προϊόντα επιτοκίων, στο πλαίσιο αντιστάθμισης του σχετικού κινδύνου.

Ένα σημαντικό μέρος των δανείων του Ομίλου είναι σε κυμαινόμενα επιτόκια και το μεγαλύτερο μέρος του δανεισμού είναι σε Ευρώ. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος επιτοκίου προέρχεται κυρίως από μεταβολές των επιτοκίων του Ευρώ και δευτερευόντως από μεταβολές των επιτοκίων άλλων νομισμάτων στα οποία υφίσταται δανεισμός (Δολάριο Αμερικής, Ριάλ Κατάρ κλπ.)

Ο Όμιλος παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τη διάρκεια και τη φύση των χρηματοδοτικών αναγκών των θυγατρικών εταιρειών. Οι αποφάσεις για τη διάρκεια των δανείων αλλά και τη σχέση μεταξύ κυμαινόμενου και σταθερού επιτοκίου λαμβάνονται σε μεμονωμένη βάση.

Ανάλυση Ευαισθησίας Δανείων του Ομίλου σε Μεταβολές Επιτοκίων

Σε επίπεδο Ομίλου μια ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2018, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά ευρώ 286 χιλ. (2017: ευρώ 279 χιλ.). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, μια ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2017, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά ευρώ 287 χιλ. (2017: ευρώ 266 χιλ.). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

iii) Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών του στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις καθώς σχετικά κέρδη ή ζημιές από την αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας θα καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρις ότου τα στοιχεία αυτά πωληθούν. Διευκρινίζεται ότι αν η τιμή κλεισίματος με την οποία αποτιμώνται οι συμμετοχές που κατέχει ο Όμιλος και ταξινομούνται στο επίπεδο 1 της εύλογης αξίας την 31.12.2018 ήταν αυξημένη κατά 5% τότε η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων θα ήταν μεγαλύτερη κατά ευρώ 0,2 εκατ. ενώ εάν ήταν μειωμένη κατά 5% τότε η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων θα ήταν μικρότερη κατά ευρώ 0,2 εκατ. (31.12.2017: ευρώ 0,9 εκατ.).

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, γίνεται πολύ αυστηρός έλεγχος στη σύναψη νέων συμβάσεων και στις διαδικασίες παρακολούθησης προόδου εργασιών, τιμολογήσεων και εισπράξεων. Ο Όμιλος παρακολουθεί επισταμένα τα υπόλοιπα των χρεωστών του και σε απαιτήσεις όπου εντοπίζεται πιστωτικός κίνδυνος, γίνεται αξιολόγηση σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες και σχηματίζεται η κατάλληλη πρόβλεψη για απομείωση. Στα έργα Δημοσίου γίνεται στενή παρακολούθηση των πιστοποιήσεων και επίσπευση αιτημάτων για συμπληρωματικές εργασίες, προκειμένου να περιορίζεται ο κίνδυνος αδυναμίας είσπραξης απαιτήσεων.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Δεδομένης της τρέχουσας κρίσης του Ελληνικού Δημοσίου και του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα, ο κίνδυνος ρευστότητας είναι μεγαλύτερος και η διαχείριση των χρηματοροών έχει γίνει πιο επιτακτική. Για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προϋπολογίζει και παρακολουθεί τακτικά τις χρηματοροές του και μεριμνά για την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων καθώς και μη χρησιμοποιούμενων τραπεζικών πιστωτικών ορίων για την κάλυψη των αναγκών του (π.χ. ανάγκες σε χρηματοδότηση, Εγγυητικές Επιστολές κλπ.).

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ο όμιλος έχει προχωρήσει στην αναχρηματοδότηση δανειακών του υποχρεώσεων με στόχο την καλύτερη διαχείριση της ρευστότητάς του. Στις 31.12.2018 τα βραχυπρόθεσμα δάνεια του ομίλου ανέρχονται σε ευρώ 108 εκατ. έναντι ευρώ 138 εκατ. στις 31.12.2017.

Η ρευστότητα του Ομίλου παρακολουθείται από τη Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση με τις λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31 Δεκεμβρίου 2018				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	427.131	4.087	49	-	431.267
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.268	309	55	-	1.632
Δάνεια	93.619	56.401	3.726	808	154.554

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	482.555	4.535	-	-	487.090
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.916	1.210	370	-	3.496
Δάνεια	146.527	21.233	37.428	2.211	207.399

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31 Δεκεμβρίου 2018				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	332.499	1.002	49	-	333.551
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.268	309	55	-	1.632
Δάνεια	86.177	56.401	3.726	808	147.112

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	390.986	2.254	-	-	393.240
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.916	1.210	370	-	3.496
Δάνεια	138.595	21.233	37.428	2.211	199.467

Τα παραπάνω ποσά απεικονίζονται στις συμβατικές, μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές και ως εκ τούτου δεν συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με τα κονδύλια Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και Δάνεια.

Στην ανάλυση Προμηθευτών και Λοιπών υποχρεώσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα ποσά από Προκαταβολές Πελάτων, Υποχρεώσεις από Κατασκευαστικά συμβόλαια και Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και λοιποί φόροι/τέλη.

3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας των εταιρειών του Ομίλου, την επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα.

Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου θα πρέπει να αξιολογηθεί ο Καθαρός Δανεισμός του Ομίλου (ήτοι, συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τράπεζες μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα).

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	88.242	138.339
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	147.326	196.958
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	180.269	199.290
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(32.942)**	**(2.332)**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	**139.755**	**189.304**
Σύνολο Κεφαλαίων	**106.813**	**186.971**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	-	**-)**

Σημείωση:

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 ευρώ 168.111 χιλ. , (2017 ευρώ 187.259 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 12.157 χιλ., (2017 ευρώ 12.031 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 για τον Όμιλο δεν έχει εφαρμογή. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Ο καθαρός δανεισμός της Εταιρείας στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	81.181	130.406
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	140.265	189.025
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	147.014	161.756
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(6.748)**	**27.269**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Εταιρείας	**264.237**	**283.382**
Σύνολο Κεφαλαίων	**257.488**	**310.651**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	**-**	**0,088**

Σημείωση:

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 ευρώ 136.983 χιλ., (2017 ευρώ 153.069 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 10.030 χιλ., (2017 ευρώ 8.687 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 για την Εταιρεία δεν έχει εφαρμογή (31.12.2017: 8,8%). Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ταμειακές και μη ταμειακές κινήσεις των κονδυλίων του Καθαρού Δανεισμού για τη χρήση του 2018:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

	Υποσύνολο Δανείων		**Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**		
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	**Εταιρικά Δάνεια**	**Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**	**Δεσμευμένες καταθέσεις**	**Σύνολο**
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2018	**3.329**	**193.629**	**187.259**	**12.031**	**(2.332)**
Ταμειακές κινήσεις	(2.493)	13.669	(19.453)	127	30.503
Συναλλαγματικές διαφορές	-	962	305	-	656
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	23	-	-	23
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	337	-	-	337
Μη ταμειακές κινήσεις	739	-	-	-	739
Αποαναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων/ ταμείου πωλούσας κοινοπραξίας	-	(62.868)	-	-	(62.868)
Καθαρός Δανεισμός / Διαθέσιμα 31.12.2018	**1.575**	**145.752**	**168.111**	**12.157**	**(32.942)**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Υποσύνολο Δανείων		Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	**Εταιρικά Δάνεια**	**Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**	**Δεσμευμένες καταθέσεις**	**Σύνολο**
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2018	**3.329**	**185.696**	**153.069**	**8.687**	**27.269**
Ταμειακές κινήσεις	(2.493)	15.382	(16.643)	1.343	28.189
Συναλλαγματικές διαφορές	-	39	557	-	(519)
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	105	-	-	105
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	337	-	-	337
Μη ταμειακές κινήσεις	739	-	-	-	739
Αποαναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων/ ταμείου πωλούσας κοινοπραξίας	-	(62.868)	-	-	(62.868)
Καθαρός Δανεισμός / Διαθέσιμα 31.12.2018	**1.575**	**138.690**	**136.983**	**10.030**	**(6.748)**

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία ισολογισμού κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

-Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων.

-Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).

-Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται μία σύγκριση των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου και της εταιρείας που διακρατούνται στο αποσβεσμένο κόστος και των εύλογων αξιών τους:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δάνεια μακροπρόθεσμα & βραχυπρόθεσμα	147.326	196.958	147.544	196.958

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δάνεια μακροπρόθεσμα & βραχυπρόθεσμα	140.265	189.025	140.483	189.025

Η εύλογη αξία των βραχυπρόθεσμων πελατών και λοιπών απαιτήσεων, των βραχυπρόθεσμων προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων καθώς και των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες. Οι εύλογες αξίες των δανείων και των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων προσδιορίζονται με βάση την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας επιτόκια προεξόφλησης που αντανακλούν το τρέχον επιτόκιο δανεισμού και περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017.

	31 Δεκεμβρίου 2018	
	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	4.435	4.435

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	19.994	19.994

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια), προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1. Αυτό το επιπέδο περιλαμβάνει κυρίως την επένδυση σε Όμιλο μεταλλείων χρυσού που είναι εισηγμένος στο χρηματιστήριο του Τορόντο και έχει ταξινομηθεί ως Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες αγοραίες πληροφορίες τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της Εταιρείας που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017:

	31 Δεκεμβρίου 2018	
	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	350	350

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.402	1.402

Αυτό το επιπέδο περιλαμβάνει κυρίως τραπεζικές μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και οι σημειώσεις και αναφορές που τις συνοδεύουν ενδέχεται να εμπεριέχουν ορισμένες υποθέσεις και υπολογισμούς που αναφέρονται σε μελλοντικά γεγονότα σε σχέση με τις εργασίες, την ανάπτυξη και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν μελλοντικά ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

(α) Εκτιμήσεις για τον προϋπολογισμό των κατασκευαστικών συμβολαίων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης για την αναγνώριση των εσόδων από συμβάσεις κατασκευής. Η μέθοδος του ποσοστού ολοκλήρωσης απαιτεί από τη Διοίκηση εκτιμήσεις αναφορικά με τα παρακάτω:

- τον προϋπολογισμό του κόστους εκτέλεσης των έργων και συνεπώς του μικτού αποτελέσματος,
- την ανάκτηση των απαιτήσεων από συμπληρωματικές εργασίες ή από κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης του έργου,
- την επίδραση που έχουν οι τροποποιήσεις του συμβατικού αντικειμένου στο περιθώριο κερδοφορίας του έργου,
- την ολοκλήρωση των προκαθορισμένων ορόσημων εντός του χρονοδιαγράμματος, και
- τις προβλέψεις για ζημιογόνα έργα.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις διαθέσιμες πληροφορίες της αναφορικά με την πορεία των έργων και αναθεωρεί τα προϋπολογιστικά στοιχεία του κόστους όπου κρίνεται απαραίτητο.

(β) Προβλέψεις

(i) Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενους φόρους επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και εκτιμώντας τα μελλοντικά οφέλη αλλά και τις μελλοντικές υποχρεώσεις από φόρους. Κατά την αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς και κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους, λαμβάνονται υπόψη οι καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της Διοίκησης για την εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων των εταιρειών του Ομίλου στο ορατό μέλλον.

(γ) Απομείωση ενσώματων παγίων

Τα ενσώματα πάγια καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων. Ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς

και των εκτιμήσεων της διοίκησης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Κατά τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης η διοίκηση συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

(δ) Εκτιμήσεις για απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς

Η Διοίκηση της Εταιρείας αξιολογεί σε ετήσια βάση αν συντρέχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία τους ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εύλογης και της αξίας χρήσης.

Οι βασικότερες εκτιμήσεις που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στα πλαίσια της εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας των επενδύσεων αφορούν σε μελλοντικές ροές και επίδοση βάσει των επιχειρηματικών πλάνων των εταιρειών που ελέγχονται για απομείωση, στο ρυθμό ανάπτυξής τους εις το διηνεκές, στο μελλοντικό κεφάλαιο κίνησης καθώς και στο επιτόκιο προεξόφλησης.

Επίσης, η Διοίκηση επαναξιολογεί την αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές/συγγενείς στις περιπτώσεις απομείωσης της αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων (ενσώματων παγίων, επενδύσεων σε ακίνητα).

4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Δεν υπάρχουν σημαντικές κρίσει της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών.

5 Ενσώματα πάγια

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός Φ/Β πάρκων	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινητ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
1 Ιανουαρίου 2017	**90.230**	**44.839**	**260.376**	**4.358**	**24.586**	**3.334**	**427.724**
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.983)	(616)	(6.250)	(110)	(1.090)	(135)	(11.185)
Εξαγορά θυγατρικών	2.956	-	-	-	-	-	2.956
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	312	1.060	4.250	388	874	410	7.296
Προσθήκες με χρηματοδοτική μίσθωση							-
Πώληση θυγατρικών	-	-	(21)	-	-	-	(21)
Πωλήσεις	(46)	(4.228)	(14.683)	-	(274)	-	(19.232)
Διαγραφές	(389)	(21)	(234)	-	(387)	-	(1.031)
31 Δεκεμβρίου 2017	**90.080**	**41.034**	**243.439**	**4.637**	**23.709**	**3.609**	**406.507**
1 Ιανουαρίου 2018	**90.080**	**41.034**	**243.439**	**4.637**	**23.709**	**3.609**	**406.507**
Συναλλαγματικές διαφορές	669	369	1.778	(61)	340	(3)	3.092
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(264)	(13)	(168)	-	(54)	-	(499)
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	1.335	1.297	2.323	667	1.177	115	6.914
Πωλήσεις	(364)	(1.846)	(8.565)	-	(1.142)	-	(11.916)
Διαγραφές	(5.629)	(659)	(837)	-	(285)	(9)	(7.419)
Αναταξινομήσεις από Ακιν. υπό εκτέλεση	-	-	76	-	-	(76)	-
31 Δεκεμβρίου 2018	**85.828**	**40.182**	**238.046**	**5.242**	**23.744**	**3.637**	**396.679**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
1 Ιανουαρίου 2017	**(22.360)**	**(37.148)**	**(215.770)**	**(706)**	**(21.768)**	**-**	**(297.750)**
Συναλλαγματικές διαφορές	1.259	336	4.510	32	923	-	7.061
Αποσβέσεις χρήσης	(6.324)	(2.188)	(11.893)	(453)	(1.410)	-	(22.268)
Πωλήσεις	23	3.660	12.028	-	209	-	15.920
Διαγραφές	384	9	57	-	352	-	801
31 Δεκεμβρίου 2017	**(27.018)**	**(35.330)**	**(211.068)**	**(1.127)**	**(21.693)**	**-**	**(296.236)**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
1 Ιανουαρίου 2018	**(27.018)**	**(35.330)**	**(211.068)**	**(1.127)**	**(21.693)**	**-**	**(296.236)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(584)	(284)	(1.342)	15	(327)	-	(2.523)
Αποσβέσεις χρήσης	(4.197)	(2.222)	(9.612)	(529)	(969)	-	(17.529)
Πωλήσεις	269	1.597	7.468	-	721	-	10.055
Διαγραφές	3.545	626	793	-	314	-	5.277
31 Δεκεμβρίου 2018	**(27.985)**	**(35.613)**	**(213.761)**	**(1.642)**	**(21.954)**	**-**	**(300.955)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**63.062**	**5.704**	**32.371**	**3.509**	**2.016**	**3.609**	**110.271**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**57.843**	**4.568**	**24.285**	**3.601**	**1.790**	**3.637**	**95.724**

Μισθωμένα πάγια που περιλαμβάνονται στα παραπάνω βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης:

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος - κεφαλαιοποιημένες χρηματοδοτικές μισθώσεις	50	6.822	6.872	50	6.942	6.992
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50)	(2.650)	(2.700)	(50)	(2.229)	(2.279)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία	**-**	**4.171**	**4.171**	**-**	**4.713**	**4.713**

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες €, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινητ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος						
1 Ιανουαρίου 2017	**44.397**	**37.768**	**235.179**	**22.034**	**3.167**	**342.545**
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.775)	(492)	(6.172)	(964)	(135)	(9.538)
Απορρόφηση Θυγατρικών	681	3	339	9	-	1.032
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	257	763	3.800	540	365	5.725
Πωλήσεις	(46)	(3.952)	(14.028)	(256)	-	(18.282)
Διαγραφές	(389)	(32)	(86)	(223)	-	(730)
31 Δεκεμβρίου 2017	**43.124**	**34.059**	**219.032**	**21.141**	**3.397**	**320.753**
1 Ιανουαρίου 2018	**43.124**	**34.059**	**219.032**	**21.141**	**3.397**	**320.753**
Συναλλαγματικές διαφορές	590	289	1.703	330	(0)	2.913
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(264)	(13)	(168)	(54)	-	(499)
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	298	1.083	1.540	877	23	3.821
Πωλήσεις	(84)	(1.776)	(7.970)	(951)	-	(10.781)
Διαγραφές	(592)	(114)	(810)	(579)	(9)	(2.104)
31 Δεκεμβρίου 2018	**43.073**	**33.528**	**213.326**	**20.764**	**3.411**	**314.102**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
1 Ιανουαρίου 2017	**(13.388)**	**(31.307)**	**(196.449)**	**(19.506)**	**-**	**(260.650)**
Συναλλαγματικές διαφορές	874	266	4.400	811	-	6.351
Αποσβέσεις χρήσης	(4.265)	(1.834)	(10.722)	(1.292)	-	(18.113)
Πωλήσεις	23	3.458	11.528	193	-	15.202
Διαγραφές	384	9	4	188	-	584
31 Δεκεμβρίου 2017	**(16.372)**	**(29.408)**	**(191.240)**	**(19.607)**	**-**	**(256.627)**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
1 Ιανουαρίου 2018	**(16.372)**	**(29.408)**	**(191.240)**	**(19.607)**	**-**	**(256.627)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(540)	(181)	(1.315)	(293)	-	(2.330)
Αποσβέσεις χρήσης	(2.977)	(1.872)	(8.743)	(854)	-	(14.446)
Πωλήσεις	4	1.641	7.279	574	-	9.498
Διαγραφές	573	109	768	577	-	2.027
31 Δεκεμβρίου 2018	**(19.313)**	**(29.712)**	**(193.251)**	**(19.603)**	**-**	**(261.878)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**26.752**	**4.651**	**27.792**	**1.534**	**3.397**	**64.127**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**23.760**	**3.817**	**20.075**	**1.161**	**3.411**	**52.224**

Μισθωμένα πάγια που περιλαμβάνονται στα παραπάνω βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης

	31-Δεκ-18			31-Δεκ-17		
	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος - κεφαλαιοποιημένες χρηματοδοτικές μισθώσεις	50	6.822	6.872	50	6.942	6.992
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50)	(2.650)	(2.700)	(50)	(2.229)	(2.279)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία	**-**	**4.171**	**4.171**	**-**	**4.713**	**4.713**

6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογισμικό	Υπεραξία	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος				
1 Ιανουαρίου 2017	**3.157**	**5.339**	**724**	**9.220**
Συναλλαγματικές διαφορές	86	-	-	86
Προσθήκες	152	-	-	152
Πωλήσεις	(3)	-	-	-3
Διαγραφές	(55)	-	-	(55)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.337**	**5.339**	**724**	**9.400**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.337**	**5.339**	**724**	**9.400**
Συναλλαγματικές διαφορές	34	-	-	34
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(35)	-	-	(35)
Προσθήκες	212	-	-	212
Πωλήσεις	(9)	-	-	(9)
Διαγραφές	(171)	-	-	(171)
Αναταξινομήσεις	345	-	-	345
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.714**	**5.339**	**724**	**9.777**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
1 Ιανουαρίου 2017	**(2.819)**	**-**	**(724)**	**(3.543)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(96)	-	-	(96)
Αποσβέσεις χρήσης	(232)	-	-	(232)
Πωλήσεις	3	-	-	3
Διαγραφές	53	-	-	53
31 Δεκεμβρίου 2017	**(3.091)**	**-**	**(724)**	**(3.815)**
1 Ιανουαρίου 2018	**(3.091)**	**-**	**(724)**	**(3.815)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(30)	-	-	(30)
Αποσβέσεις χρήσης	(161)	-	-	(161)
Πωλήσεις	3	-	-	3
Διαγραφές	159	-	-	159
Αναταξινομήσεις	(345)	-	-	(345)
31 Δεκεμβρίου 2018	**(3.466)**	**-**	**(724)**	**(4.190)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**247**	**5.339**	**-**	**5.586**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**248**	**5.339**	**-**	**5.587**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Κόστος			
1 Ιανουαρίου 2017	**2.516**	**579**	**3.095**
Συναλλαγματικές διαφορές	217	-	217
Προσθήκες	53	-	53
Πωλήσεις	(3)	-	(3)
Διαγραφές	(50)	-	(50)
31 Δεκεμβρίου 2017	**2.734**	**579**	**3.312**

1 Ιανουαρίου 2018	**2.734**	**579**	**3.312**
Συναλλαγματικές διαφορές	30	-	30
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(35)	-	(35)
Προσθήκες	78	-	78
Πωλήσεις	(9)	-	(9)
Διαγραφές	(104)	-	(104)
Αναταξινομήσεις	345	-	345
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.039**	**579**	**3.617**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου 2017	**(2.186)**	**-**	**(2.186)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(226)	-	(226)
Αποσβέσεις χρήσης	(130)	-	(130)
Πωλήσεις	3	-	3
Διαγραφές	48	-	48
31 Δεκεμβρίου 2017	**(2.491)**	**-**	**(2.491)**
1 Ιανουαρίου 2018	**(2.491)**	**-**	**(2.491)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(25)	-	(25)
Αποσβέσεις χρήσης	(118)	-	(118)
Πωλήσεις	2	-	2
Διαγραφές	99	-	99
Αναταξινομήσεις	(352)	-	(352)
31 Δεκεμβρίου 2018	**(2.884)**	**-**	**(2.884)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**242**	**579**	**821**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**155**	**579**	**733**

7 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων της μητρικής σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται είχε ως εξής:

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης	**112.446**	**131.279**
Προσθήκες νέες	1.360	2.500
Αύξηση κόστους συμμετοχής	20.000	-
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	(21.333)
Μείωση κόστους συμμετοχής	(9.515)	-
Στο τέλος της χρήσης	**124.291**	**112.446**

Στην χρήση του 2018, η μεταβολή στις προσθήκες ποσού ευρώ 1.360 χιλ. αφορά στην απόκτηση από τη μητρική της εταιρείας AECO HOLDINGS με έδρα την Κύπρο , η μεταβολή στη γραμμή αύξηση κόστους συμμετοχής ποσού ευρώ 20.000 χιλ. αφορά στην αύξηση του κόστους συμμεροχής στην εταιρεία AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL με έδρα στην Κύπρο και τέλος η μεταβολή στην γραμμή μείωση κόστους συμμετοχής αφορά στην μείωση του κόστους συμμετοχής με επιστροφή κεφαλαίου στις θυγατρικές εταιρείες Ελληνικά Λατομεία ΑΕ και Τομή ΑΒΕΤΕ.

8 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Στην αρχή της χρήσης	**4.622**	**4.608**	**2.268**	**1.883**
Συναλλαγματικές διαφορές	5	8	-	-
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	-	-	57
Προσθήκες νέες	-	338	-	328
Αύξηση κόστους συμμετοχής	8	38	-	-
(Πωλήσεις)	(305)	-	(242)	-
Μερίδιο κέρδους/ ζημιάς (μετά από φόρους)	(60)	(160)	-	-
Λοιπές μεταβολές ιδίων κεφαλαίων	8	(211)	-	-
Στο τέλος της χρήσης	**4.279**	**4.622**	**2.026**	**2.268**

Συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για συγγενείς επιχειρήσεις για τη χρήση 2018:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	8.307	9.773	1	(60)	35,00
2	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	1	0	-	-	40,00
3	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	157	85	-	-	50,00
4	AKTOR ASPHALTIC LTD	990	1.277	1.352	(141)	50,00
5	ELLAKTOR VENTURES LTD	56	522	-	(12)	25,00
6	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	32	631	-	(43)	25,00
7	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	43	9	-	-	50,00
8	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	93	138	31	(54)	46,61

Συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για συγγενείς επιχειρήσεις για τη χρήση 2017:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	8.397	9.802	-	(29)	35,00
2	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	1	0	-	(222)	40,00
3	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	157	85	-	-	50,00
4	AKTOR ASPHALTIC LTD	1.598	1.744	1.999	(242)	50,00
5	ELLAKTOR VENTURES LTD	44	498	-	(5)	25,00
6	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	68	646	-	(51)	25,00
7	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	43	9	-	-	50,00
8	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	91	82	-	(101)	46,61

9 Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων

Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν το μερίδιο που έχουν οι συμμετέχοντες στις Κοινές Επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις καθώς και στα έσοδα και έξοδα τους. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Απαιτήσεις				
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	10.796	29.874	10.760	29.839
Κυκλοφορούν ενεργητικό	252.146	381.948	246.495	377.654
	262.942	**411.823**	**257.255**	**407.493**
Υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.136	4.330	4.136	4.330
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	310.994	458.391	305.029	453.885
	315.130	**462.721**	**309.165**	**458.215**
Καθαρή θέση	**(52.187)**	**(50.898)**	**(51.910)**	**(50.721)**
Έσοδα	394.424	517.590	390.065	515.136
Έξοδα	(423.033)	(532.605)	(418.709)	(530.311)
Κέρδη / (Ζημιές) (μετά από φόρους)	**(28.609)**	**(15.015)**	**(28.643)**	**(15.176)**

Στις Κοινές Επιχειρήσεις του παραπάνω πίνακα δεν συμμετέχουν αυτές στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων ο Όμιλος συμμετέχει με 100%.

10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων & Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

10α Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΔΠΧΑ 9)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Στην αρχή της χρήσης - Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία ΔΠΧΑ 9	2,3	**20.002**	**-**	**1.405**	**-**
Προσθήκες		650	-	-	-
Απομείωση		-	-	-	-
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)		(16.209)	-	(1.052)	-
Στο τέλος της χρήσης		**4.443**	**-**	**353**	**-**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		4.443	-	353	-
		4.443	**-**	**353**	**-**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα (σε ευρώ)	350	-	350	-
Μετοχές – Εξωτερικό (σε CAD)	4.085	-	-	-
Μη εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα	8	-	3	-
	4.443	**-**	**353**	**-**

*Στις 31.12.2017 οι συμμετοχές αυτές ταξινομούνταν σαν χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (σημείωση 10β).

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η «Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων» οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου σε εταιρείες μεταλλείων.

10β Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (ΔΛΠ 39)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης - Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία ΔΠΧΑ 9	2,3	**-**	**47.910**	**-**	**1.129**
Προσθήκες		-	1.100	-	-
Απομείωση		-	(26.635)	-	-
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)		-	(2.373)	-	276
Στο τέλος της χρήσης		**-**	**20.002**	**-**	**1.405**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		-	20.002	-	1.405
		-	**20.002**	**-**	**1.405**

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία στις 31.12.2017 περιελάμβαναν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα (σε ευρώ)	-	1.402	-	1.402
Μετοχές – Εξωτερικό (σε CAD)	-	18.591	-	-
Μη εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα	-	8	-	3
	-	**20.002**	**-**	**1.405**

11 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης	**-**	**34**	**-**	**34**
(Πωλήσεις)	-	(34)	-	(34)
Στη λήξη της χρήσης	**-**	**-**	**-**	**-**

12 Αποθέματα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Α' ύλες	14.674	27.401	11.585	21.922
Τελικά προϊόντα	6.707	8.579	3.132	1.805
Προκαταβολή για αγορά αποθεμάτων	83	545	83	545
Λοιπά	5.736	1.828	1.772	1.785
Σύνολο	**27.200**	**38.353**	**16.572**	**26.056**
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδυκίνητα και κατεστραμμένα αποθέματα:				
Α' ύλες	600	-	600	-
Τελικά προϊόντα	2.357	1.833	1.755	1.765
	2.957	**1.833**	**2.354**	**1.765**
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	**24.243**	**36.519**	**14.218**	**24.292**

13 Απαιτήσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Πελάτες	163.714	231.263	121.143	179.490
Παρακρατημένες εγγυήσεις	30.465	66.581	28.939	58.326
Σύνολο Πελατών	**194.179**	**297.844**	**150.081**	**237.816**
Πελάτες - Συνδεδεμένα μέρη	19.165	34.965	33.928	41.837
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(33.986)	(21.959)	(24.716)	(17.125)
Καθαρές απαιτήσεις πελατών	**179.358**	**310.850**	**159.293**	**262.528**
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	2.423	10.154	1.312	9.440
Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	8	-	16.350	10.378
Μερίσματα εισπρακτέα	-	-	57.996	65.019
Λοιπές Απαιτήσεις	189.126	200.865	173.002	190.745
Λοιπές Απαιτήσεις - Συνδεδεμένα μέρη	2.696	10.070	29.037	49.970
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης Λοιπών Απαιτήσεων	(16.076)	(7.921)	(14.362)	(7.920)
Σύνολο	**357.536**	**524.018**	**422.627**	**580.160**

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	-	266.894	-	185.029
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	255.959	-	149.042	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	8.393	3.064	4.463	2.283
	264.352	**269.958**	**153.505**	**187.312**
Σύνολο πελατών και λοιπών απαιτήσεων	**621.888**	**793.976**	**576.132**	**767.473**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	10.268	28.691	10.225	28.617
Κυκλοφορούν ενεργητικό	611.620	765.285	565.907	738.856
	621.888	**793.976**	**576.132**	**767.473**

*Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης (σημείωση 2.3).

Οι Συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανέρχονται σε ευρώ 49.692 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 81.951 χιλ.) όπως αναφέρεται και στη σημείωση 20.

Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2018, το οποίο αφορά σε Συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2017 ανέρχεται σε ευρώ 81.951 χιλ.

Οι σημαντικότερες ποσοτικές μεταβολές στα Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και στις Συμβατικές υποχρεώσεις μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία	**Συμβατικές Υποχρεώσεις**	**Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία**	**Συμβατικές Υποχρεώσεις**
Νέες συμβάσεις	48.566	(2.484)	6.392	(4.376)
Τροποποιήσεις υφιστάμενων συμβάσεων	(2.740)	5.143	(2.740)	5.142
Συμπληρωματικές συμβάσεις	2.265	-	2.265	-
Χρονικές διαφορές	(7.084)	(37.490)	8.772	(31.470)
Αποχώρηση από την Κοινοπραξία ISF	(48.497)	-	(48.497)	-

Το ανεκτέλεστο ανακεφαλαιωτικό υπόλοιπο των υφιστάμενων συμβάσεων έως 31.12.2018, ανέρχεται σε 1,3 δις.

Αναφορικά με τα κατασκευαστικά συμβόλαια, έχουν δοθεί εγγυήσεις καλής εκτέλεσης για τις οποίες η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιβαρύνσεις. Οι μέθοδοι που ακολουθούνται για τον προσδιορισμό του εσόδου και του ποσοστού ολοκλήρωσης των έργων αναφέρονται στις σημειώσεις 2.3 και 2.21. Το έσοδο από συμβάσεις κατασκευής στη χρήση του 2018 ανέρχεται για τον όμιλο σε ευρώ 1.427.593 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 1.423.214 χιλ.) και για την εταιρεία σε ευρώ 984.465 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 1.162.456 χιλ.)

Ο λογαριασμός «Λοιπές Απαιτήσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Λοιποί Χρεώστες	48.785	46.990	52.730	56.295
Δημόσιο (παρακρατούμενοι & προκαταβλητέοι φόροι) & Ασφαλιστικοί οργανισμοί	56.867	42.605	47.959	34.548
Έξοδα επόμενων χρήσεων	7.132	9.149	5.300	4.650
Απαιτήσεις από συνεταίρους σε κοινοπρακτικά σχήματα	15.739	34.279	14.156	32.705
Προκαταβολές προμηθευτών / πιστωτών	56.331	60.913	49.540	56.279
Επιταγές (μεταχρονολογημένες) εισπρακτέες	4.272	6.929	3.318	6.267
	189.126	**200.865**	**173.002**	**190.745**

Τα δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη χορηγούνται σε όρους αγοράς και είναι ως επί το πλείστον κυμαινόμενου επιτοκίου.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Πελατών παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017	**24.771**	**19.748**
Πρόβλεψη απομείωσης	34	-
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(1.282)	(1.282)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(1.333)	(1.114)
Συναλλαγματικές διαφορές	(231)	(227)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**21.958**	**17.125**
1 Ιανουαρίου 2018*	**21.958**	**17.125**
Αναπροσαρμογή λόγω ΔΠΧΑ 9	**4.871**	**4.871**
Πρόβλεψη απομείωσης	8.007	3.565
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(241)	(241)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(653)	(633)
Συναλλαγματικές διαφορές	43	28
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**33.986**	**24.716**

Οι λοιπές απαιτήσεις δεν παρουσίαζουν καθυστερήσεις σε σχέση με τους συναλλακτικούς όρους. Παρόλα αυτά ο Όμιλος έχει εντοπίσει ορισμένες απαιτήσεις ανειλημμένου πιστωτικού κινδύνου για τις οποίες σχημάτισε πρόβλεψη.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Λοιπών Απαιτήσεων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017	**15.689**	**10.720**
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(4.370)	(131)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(3.398)	(2.670)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**7.921**	**7.920**
Πρόβλεψη απομείωσης	8.079	6.366
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	76	76
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**16.076**	**14.362**

Οι προβλέψεις απομείωσης για τους Πελάτες και τις Λοιπές απαιτήσεις δεν αφορούν απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη.

Η ανάλυση ενηλικίωσης των υπολοίπων Πελατών έχει ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	154.037	265.083	141.139	233.964
Είναι σε καθυστέρηση:				
3 - 6 μήνες	9.136	9.040	6.329	7.011
6 μήνες - 1έτος	3.935	10.838	3.276	4.096
Πάνω από 1 έτος	46.236	47.847	33.265	34.581
	213.344	**332.809**	**184.009**	**279.653**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(33.986)	(21.959)	(24.716)	(17.125)
Καθαρές απαιτήσεις Πελατών	**179.358**	**310.850**	**159.293**	**262.528**

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων. Το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμήθηκε με το μοντέλο των υφιστάμενων ζημιών.

Η πρόβλεψη απομείωσης πελατών ποσού ευρώ 33.986 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου και ποσού ευρώ 24.716 χιλ. σε επίπεδο Εταιρείας και αφορά κατά κύριο λόγο απαιτήσεις που είναι σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο του 1 έτους.

Στο πλαίσιο της δραστηριότητας του Ομίλου λαμβάνονται κατά περίπτωση καλύμματα ή εξασφαλίσεις προς κάλυψη των απαιτήσεων (όπως ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, εγγυήσεις διεθνών φορέων και προεγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις πελατών). Σημαντική διασφάλιση, κυρίως στα έργα του κλάδου κατασκευής, αποτελούν οι προκαταβολές πελατών, οι οποίες στις 31.12.2018 ανέρχονταν για τον Όμιλο σε ευρώ 119.619 χιλ. (31.12.2017: 125.118 χιλ.) και για την εταιρεία σε ευρώ 97.723 χιλ. (31.12.2017: 115.546 χιλ.) και αναφέρονται στη σημείωση 20 «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

Οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Πελάτες Δημοσίου	35.786	40.115	32.575	35.763
Παρακρατημένες εγγυήσεις Δημοσίου	1.879	1.577	1.879	1.572
Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια Δημοσίου	45.342	34.207	39.148	29.357
Απαιτήσεις από φόρους και ασφαλιστικούς οργανισμούς	45.416	35.145	41.901	31.148
	128.422	**111.044**	**115.503**	**97.840**

Αναφορικά με τα έργα Ελληνικού Δημοσίου πραγματοποιούνται μηνιαίες πιστοποιήσεις, οι οποίες και εγκρίνονται εντός των συμβατικών χρονικών ορίων και ακολουθεί η τιμολόγηση και είσπραξή τους. Όπως προκύπτει και από τον πίνακα της ενηλικίωσης των απαιτήσεων, οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο είναι ιστορικά ασφαλούς είσπραξης , ενώ στα υπό εξέλιξη έργα συμμετέχουν στη χρηματοδότηση και διεθνείς τράπεζες αναπτυξιακού χαρακτήρα (EIB, EBRD κ.λ.π.), οι οποίες εξασφαλίζουν την ομαλή τους εξέλιξη και συντελούν στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

14 Δεσμευμένες καταθέσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	343	8.589	343	8.589
Κυκλοφορούν ενεργητικό	11.814	3.442	9.687	98
Σύνολο	**12.157**	**12.031**	**10.030**	**8.687**

Οι δεσμευμένες καταθέσεις αφορούν κυρίως την κατάθεση μετρητών ως εξασφάλιση για την έκδοση Εγγυητικών Επιστολών από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που διαθέτουν υψηλή διαβάθμιση από τους Διεθνείς Οίκους.

15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Διαθέσιμα στο ταμείο	194	238	107	142
Καταθέσεις όψεως	154.264	186.319	125.338	152.252
Καταθέσεις προθεσμίας	13.654	702	11.538	676
Σύνολο	**168.111**	**187.259**	**136.983**	**153.069**

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τα ποσοστά καταθέσεων ανά κλάση πιστοληπτικής αξιολόγησης από την εταιρεία Standard & Poor (S&P).

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Ποσοστό Καταθέσεων όψεως και προθεσμίας		Ποσοστό Καταθέσεων όψεως και προθεσμίας	
Rating Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος (S&P)	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
A+	0,3%	0,2%	0,1%	0,0%
A	1,4%	1,1%	1,6%	0,1%
AA-	0,3%	0,2%	0,0%	0,2%
BBB+	2,0%	3,7%	2,3%	4,4%
BBB-	5,8%	11,0%	7,1%	13,5%
BB-	1,4%	5,1%	0,0%	0,0%
B-	47,0%	0,0%	45,7%	0,0%
B+	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
CCC+	0,0%	61,6%	0,0%	65,5%
NR (Not rated - Χωρίς αξιολόγηση)	41,7%	16,9%	43,1%	16,2%
ΣΥΝΟΛΟ	**100%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Από τα υπόλοιπα των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας την 31.12.2018, ποσοστό περίπου 47% (31.12.2017: 62%) για τον Όμιλο και 46% (31.12.2017: 66%) για την Εταιρεία είναι κατατεθειμένο στις συστημικές ελληνικές τράπεζες ή και θυγατρικές τους που έχουν χαμηλή ή δεν έχουν πιστοληπτική αξιολόγηση λόγω της κρίσης χρέους που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Διευκρινίζεται όμως ότι, αντιστοίχως οι τράπεζες αυτές καλύπτουν και το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών πιστωτικών διευκολύνσεων (Εγγυητικές Επιστολές, δάνεια, κλπ) προς στον Όμιλο.

Στα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα με χαρακτηρισμό NR περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, θυγατρικές και υποκαταστήματα ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό.

Τα επιτόκια προθεσμιακών καταθέσεων καθορίζονται μετά από διαπραγμάτευση με επιλεγμένα τραπεζικά ιδρύματα με βάση τα διατραπεζικά επιτόκια Euribor αντίστοιχης χρονικής διάρκειας με την επιλεγμένη τοποθέτηση (π.χ. εβδομάδα, μήνα κλπ).

16 Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο

	ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο	Σύνολο
1-Ιαν-17	**46.582.300**	**139.747**	**72.789**	**212.536**
Έκδοση νέων μετοχών / (μείωση)	2.245.026	6.735	3.255	9.990
31-Δεκ-17	**48.827.326**	**146.482**	**76.044**	**222.526**
1-Ιαν-18	**48.827.326**	**146.482**	**76.044**	**222.526**
Έκδοση νέων μετοχών	22.839.000	68.517	33.117	101.634
31-Δεκ-18	**71.666.326**	**214.999**	**109.161**	**324.160**

Με απόφαση τριών Εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας οι οποίες έλαβαν χώρα στις 24/01/2018 , στις 17/09/2018 και στις 21/12/2018 αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής ΑΚΤΩΡ συνολικά κατά το ποσό των ευρώ 68.517 χιλ. με την έκδοση 22.839.000 κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών ονομαστικής αξίας ευρώ 3 έκαστη στην τιμη διάθεσης των ευρώ 4,45. Η προκύπτουσα υπέρ το άρτιο διαφορά ποσού ευρώ 33.117 χιλ. αποτέλεσε αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

Η παραπάνω αύξηση καλύφθηκε από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ και την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ , ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ.

17 Λοιπά αποθεματικά

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αποθεματικό Αναπροσαρμογών χρηματ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολ. εισοδημάτων	Αποθεματικό Συν/κών Διαφορών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**25.215**	**56.644**	**1.924**	**-**	**495**	**(914)**	**75.567**	**158.930**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(3.018)	-	-	(3.018)
Μεταφορά από τα αποτελέσματα	(7)	-	-	-	-	-	-	(7)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	-	-	(2.373)	-	-	-	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	125	-	125
31 Δεκεμβρίου 2017	**25.208**	**56.644**	**(449)**	**-**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
1 Ιανουαρίου 2018								
Δημοσιευμένα στοιχεία*	**25.208**	**56.644**	**(449)**	**-**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
Αναταξινόμηση	-	-	449	(449)	-	-	-	-
1 Ιανουαρίου 2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**25.208**	**56.644**	**-**	**(449)**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(5.166)	-	-	(5.166)
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	-	-	-	-	(2.640)	-	-	(2.640)
Μεταφορά από/σε αποτελέσματα	32	27.373	-	-	-	-	-	27.405
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	-	-	(16.209)	-	-	-	(16.209)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	(113)	-	(113)
31 Δεκεμβρίου 2018	**25.240**	**84.017**	**-**	**(16.658)**	**(10.329)**	**(902)**	**75.567**	**156.933**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αποθεματικό Αναπροσαρμογών χρηματ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολ. εισοδημάτων	Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ζημιών	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
1-Ιαν-17	**22.237**	**59.207**	**(725)**	**-**	**(2.251)**	**(739)**	**73.023**	**150.753**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(5.719)	-	-	(5.719)
Απορρόφηση Θυγατρικών	307	2.107	-	-	-	(18)	96	2.493
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση / Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	-	-	276	-	-	-	-	276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	86	-	86
31-Δεκ-17	**22.545**	**61.315**	**(449)**	**-**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
1 Ιανουαρίου 2018 Δημοσιευμένα στοιχεία*	**22.545**	**61.315**	**(449)**	**-**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
Αναταξινόμηση	-	-	449	(449)		-	-	-
1 Ιανουαρίου 2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**22.545**	**61.315**	**-**	**(449)**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-		(562)	-	-	(562)
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	-	-		(2.407)	-	-	(2.407)
Μεταφορά από / στα αποτελέσματα εις νέον	-	27.373	-		-	-	-	27.373
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	-	-		(1.052)	-	-	(1.052)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-		-	(98)	-	(98)
31 Δεκεμβρίου 2018	**22.545**	**88.688**	**-**	**(449)**	**(11.992)**	**(769)**	**73.119**	**171.141**

(α) Τακτικό αποθεματικό

Από τις διατάξεις των άρθρων 44 και 45 των κωδ, Ν. 2190/1920 ρυθμίζεται ο σχηματισμός και η χρησιμοποίηση του τακτικού αποθεματικού ως εξής: Το 5% τουλάχιστον των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως κρατείται, υποχρεωτικά, για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συσσωρευμένο ποσό του τακτικού αποθεματικού γίνει τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Έκτακτα αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, έχουν δημιουργηθεί με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης σε παλαιότερες χρήσεις, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

(γ) Ειδικά και Λοιπά αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, αφορούν σε αποθεματικά που σχηματίστηκαν κατά εφαρμογή ειδικών διατάξεων νόμων και δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την διανομή τους.

18 Δάνεια

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Τραπεζικός δανεισμός	1.966	2.650	1.966	2.650
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	354	1.531	354	1.531
Ομολογιακό Δάνειο	36.765	54.438	36.765	54.438
Από συνδεδεμένα μέρη	20.000	-	20.000	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**59.084**	**58.619**	**59.084**	**58.619**
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	11.685	4.649	8.186	3.064
Τραπεζικός δανεισμός	43.003	122.058	37.211	113.854
Ομολογιακό Δάνειο	17.222	8.556	17.222	8.556
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.221	1.797	1.221	1.797
Από συνδεδεμένα μέρη	15.110	1.277	17.339	3.133
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**88.242**	**138.339**	**81.181**	**130.406**
Σύνολο δανείων	**147.326**	**196.958**	**140.265**	**189.025**

Η μείωση που παρατηρείται στον Βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό, οφείλεται στην αποαναγνώριση της συμμετοχής του Ομίλου στο έργο ISF Camp του Κατάρ (σημείωση 34γ).

Η έκθεση σε μεταβολές των επιτοκίων και οι ημερομηνίες ανατιμολόγησης των συμβολαίων περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		έως 6 μήνες	Σύνολο
31-Δεκ-17			
Σύνολο δανείων	85.513	111.445	196.958
	85.513	**111.445**	**196.958**
31-Δεκ-18			
Σύνολο δανείων	46.847	100.479	147.326
	46.847	**100.479**	**147.326**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		έως 6 μήνες	Σύνολο
31-Δεκ-17			
Σύνολο δανείων	82.497	106.528	189.025
	82.497	**106.528**	**189.025**
31-Δεκ-18			
Σύνολο δανείων	39.568	100.697	140.265
	39.568	**100.697**	**140.265**

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων είναι οι εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μεταξύ 1 και 2 ετών	54.816	19.953	54.816	19.953
Μεταξύ 2 και 5 ετών	3.478	36.542	3.478	36.542
Πάνω από 5 έτη	790	2.124	790	2.124
	59.084	**58.619**	**59.084**	**58.619**

Από το σύνολο του δανεισμού του Ομίλου, ποσό ευρώ 46,8 εκατ. αφορά δάνεια σταθερού επιτοκίου με μέσο επιτόκιο 4,81% (έναντι ευρώ 85,5 εκατ. με μέσο επιτόκιο 4,32% για το 2017). Τα υπόλοιπα δάνεια ευρώ 100,5 εκατ. (έναντι ευρώ 111,5 εκατ. για το 2017) είναι κυμαινόμενου επιτοκίου (π.χ. για δάνεια σε ευρώ, Euribor πλέον περιθωρίου).

Σε επίπεδο Εταιρείας από το σύνολο του δανεισμού , ποσό ευρώ 39,6 εκατ. αφορά δάνεια σταθερού επιτοκίου με μέσο επιτόκιο 4,52% (έναντι ευρώ 82,5 εκατ. με μέσο επιτόκιο 4,14% για το 2017). Τα υπόλοιπα δάνεια ευρώ 100,7 εκατ. (έναντι ευρώ 106,3 εκατ. για το 2017) είναι κυμαινόμενου επιτοκίου (π.χ. για δάνεια σε ευρώ, Euribor πλέον περιθωρίου).

Επιπρόσθετα, η μητρική Εταιρεία ΑΚΤΩΡ, στις 31.12.2018 είχε χορηγήσει εγγυήσεις ποσού ευρώ 53 εκατ. (στις 31.12.2017: ευρώ 53 εκατ.) υπέρ εταιρειών στις οποίες συμμετέχει, για την εξασφάλιση τραπεζικών πιστώσεων.

Οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι οποίες περιλαμβάνονται στους παραπάνω πίνακες, αναλύονται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης - ελάχιστα μισθώματα				
Μέχρι 1 έτος	1.268	1.916	1.268	1.916
Από 1 έως 5 έτη	364	1.580	364	1.580
Σύνολο	**1.632**	**3.496**	**1.632**	**3.496**
Μείον: Μελλοντικές χρηματοοικονομικές χρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	(57)	(167)	(57)	(167)
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	**1.575**	**3.329**	**1.575**	**3.329**

Η τρέχουσα αξία των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλύεται παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μέχρι 1 έτος	1.221	1.797	1.221	1.797
Από 1 έως 5 έτη	354	1.531	354	1.531
Σύνολο	**1.575**	**3.329**	**1.575**	**3.329**

19 Επιχορηγήσεις

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Στην αρχή της χρήσης		717	789
Πώληση θυγατρικών		-	-
Μεταφορά στα αποτελέσματα(Λοιπά έσοδα-έξοδα)	25	(245)	(72)
Στο τέλος της χρήσης		**472**	**717**

Η μητρική εταιρεία δεν έχει υπόλοιπα επιχορηγήσεων.

20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας από την εμπορική της δραστηριότητα είναι ελεύθερες τόκων.

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17***	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17***
Προμηθευτές	219.225	199.728	135.171	156.097
Δεδουλευμένα έξοδα	42.725	69.247	28.736	56.215
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/ τέλη	43.250	80.096	38.937	76.815
Λοιπές υποχρεώσεις	284.223	334.319	235.193	251.106
Σύνολο υποχρεώσεων - Συνδεδεμένα μέρη	4.714	8.915	32.173	45.367
Σύνολο	**594.136**	**692.304**	**470.210**	**585.600**
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	-	81.951	-	73.876
Συμβατικές υποχρεώσεις	49.692	-	43.173	-
Σύνολο	**49.692**	**81.951**	**43.173**	**73.876**
	643.828	**774.254**	**513.384**	**659.477**
Μακροπρόθεσμες	4.136	4.535	1.052	2.254
Βραχυπρόθεσμες	639.692	769.719	512.332	657.223
Σύνολο	**643.828**	**774.254**	**513.384**	**659.477**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης (σημείωση 2.3).

Ο λογαριασμός «Λοιπές Υποχρεώσεις» αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Προκαταβολές Πελατών	119.619	125.118	97.723	115.546
Λοιποί Πιστωτές	27.587	21.867	21.461	13.269
Υποχρεώσεις σε υπεργολάβους	122.489	164.521	105.999	103.444
Υποχρεώσεις προς κοινοπρακτικά σχήματα	4.383	5.556	3.760	4.960
Δικαιούχοι αμοιβών από παροχή υπηρεσίας και αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	10.144	17.255	6.251	13.888
	284.223	**334.319**	**235.193**	**251.106**

21 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	8.558	9.670
	8.558	9.670
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	17.153	17.405
	17.153	17.405
	(8.595)	**(7.735)**

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	**(7.735)**	**7.384**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων	(1.003)	(15.304)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	22	51
Συναλλαγματικές διαφορές	121	134
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	**(8.595)**	**(7.735)**

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Πάγια με χρηματοδοτικές μισθώσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**3.967**	**30.143**	**175**	**315**	**34.599**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	27	(8.002)	(98)	(117)	(8.191)
Συναλλαγματικές διαφορές	(50)	(10)	-	-	(60)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.943**	**22.130**	**77**	**198**	**26.349**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.943**	**22.130**	**77**	**198**	**26.349**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(112)	(7.172)	(27)	(103)	(7.414)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	-	-	-	(2)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.830**	**14.959**	**50**	**95**	**18.933**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Φορολογικές ζημίες	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών)	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**3.051**	**972**	**18.142**	**374**	**4.678**	**27.216**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	470	(274)	6.421	-	495	7.113
(Χρέωση) / πίστωση στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(51)	-	(51)
Συναλλαγματικές διαφορές	(14)	-	(133)	-	(47)	(194)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.507**	**697**	**24.431**	**323**	**5.126**	**34.084**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.507**	**697**	**24.431**	**323**	**5.126**	**34.084**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	205	33	(6.086)	-	(563)	(6.410)
(Χρέωση) / πίστωση στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(22)	-	(22)
Συναλλαγματικές διαφορές	7	-	(57)	-	(74)	(123)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.719**	**730**	**18.288**	**301**	**4.490**	**27.528**

Τα συμψηφισμένα ποσά για την Εταιρεία είναι τα παρακάτω:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	3.128	4.076
	3.128	4.076
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	15.437	15.436
	15.437	15.436
	(12.310)	**(11.360)**

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	**(11.360)**	**2.722**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων (σημ.29)	(967)	(14.041)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	18	35
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	(75)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	**(12.310)**	**(11.360)**

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Πάγια με χρηματοδοτικές μισθώσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**25**	**26.450**	**175**	**294**	**26.944**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(7)	(7.723)	(98)	(96)	(7.924)
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	370	-	-	370
31 Δεκεμβρίου 2017	**17**	**19.097**	**77**	**198**	**19.389**
1 Ιανουαρίου 2018	**17**	**19.097**	**77**	**198**	**19.389**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	1	(7.170)	(27)	(103)	(7.300)
31 Δεκεμβρίου 2018	**18**	**11.927**	**50**	**95**	**12.089**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Φορολογικές ζημίες	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών)	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**2.857**	**786**	**16.064**	**347**	**4.168**	**24.222**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	433	(274)	6.163	-	(204)	6.117
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(35)	-	(35)
Απορρόφηση Θυγατρικών	10	-	414	7	14	445
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.300**	**512**	**22.641**	**319**	**3.978**	**30.749**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.300**	**512**	**22.641**	**319**	**3.978**	**30.749**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	300	33	(6.028)	-	(637)	(6.332)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(18)	-	(18)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.600**	**545**	**16.612**	**301**	**3.341**	**24.399**

22 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα ακόλουθα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.670	5.770	4.684	4.857
Σύνολο	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων έχουν ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	2.245	2.284	1.973	2.180
Σύνολο	**2.245**	**2.284**	**1.973**	**2.180**

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	5.670	5.770	4.684	4.857
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	707	1.049	628	941
Χρηματοοικονομικό κόστος	93	90	78	76
Κόστος προϋπηρεσίας		-		-
Ζημιές από περικοπές	1.446	1.144	1.267	1.163
Σύνολο περιλαμβανομένο στις παροχές σε εργαζομένους	**2.245**	**2.284**	**1.973**	**2.180**

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Υπόλοιπο έναρξης	**5.770**	**5.642**	**4.857**	**4.685**
Εξαγορά θυγατρικής		-		42
Καταβαλόμενες αποζημιώσεις	(2.437)	(1.980)	(2.226)	(1.928)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που χρεώνονται στη Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων	91	(176)	80	(121)
Σύνολο χρέωσης στα αποτελέσματα	2.245	2.284	1.973	2.180
Υπόλοιπο τέλους	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς για τα ενοποιημένα στοιχεία όσο και για τα στοιχεία της εταιρείας, είναι οι εξής:

	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,70%	1,60%
	1,8%	1,8%

Μέσος ετήσιος μακροχρόνιος πληθωρισμός = 1,75%

Η μέση σταθμική διάρκεια των συνταξιοδοτικών παροχών είναι για τα ενοποιημένα στοιχεία 11,73 έτη και για τα στοιχεία εταιρείας 14,36 έτη.

Ανάλυση αναμενόμενης ληκτότητας των μη προεξοφλημένων συνταξιοδοτικών παροχών :

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Κάτω από ένα έτος	160	179	109	137
Μεταξύ 1 και 2 ετών	184	100	121	44
Μεταξύ 2 και 5 ετών	376	408	283	351
Πάνω από 5 έτη	6.635	6.756	5.580	5.746
Σύνολο	**7.356**	**7.442**	**6.093**	**6.277**

Η ανάλυση ευαισθησίας των συνταξιοδοτικών παροχών από μεταβολές στις κυριότερες παραδοχές είναι:

Επίδραση στις συνταξιοδοτικές παροχές στη χρήση 2018

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Μεταβολή στην παραδοχή κατά	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-5,55%	+5,55%	-5,63%	+5,63%
Ρυθμός μεταβολής μισθολογίου	0,50%	+5,52%	-5,52%	+5,60%	-5,60%

Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
(Κέρδη) / ζημιές από τη μεταβολή στις δημογραφικές παραδοχές	-	567	-	489
(Κέρδη) / ζημιές από τη μεταβολή στις οικονομικές παραδοχές	(61)	(666)	(51)	(556)
Εμπειρία (κέρδη) / ζημιές	(61)	(77)	154	(55)
Σύνολο	**(122)**	**(176)**	**103**	**(121)**

23 Προβλέψεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Λοιπές προβλέψεις	**Σύνολο**	**Λοιπές προβλέψεις**	**Σύνολο**
1-Ιαν-17	**43.304**	**43.304**	**40.788**	**40.788**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	1.155	1.155	1.080	1.080
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(2.003)	(2.003)	(3)	(3)
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	-	-	41	41
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(40.075)	(40.075)	(40.000)	(40.000)
31-Δεκ-17	**2.382**	**2.382**	**1.907**	**1.907**
1-Ιαν-18	**2.382**	**2.382**	**1.907**	**1.907**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	3.143	3.143	3.143	3.143
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(34)	(34)	(34)	(34)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	(1)	(1)	(1)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(930)	(930)	(930)	(930)
31-Δεκ-18	**4.560**	**4.560**	**4.085**	**4.085**

Ανάλυση συνολικών προβλέψεων:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μακροπρόθεσμες	694	642	271	271
Βραχυπρόθεσμες	3.866	1.740	3.814	1.636
Σύνολο	**4.560**	**2.382**	**4.085**	**1.907**

24 Έξοδα ανά κατηγορία

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

		1-Ιαν έως 31-Δεκ-18				1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			
	Σημ	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε εργαζομένους	27	179.939	24	15.827	**195.790**	215.028	24	15.514	**230.566**
Αναλώσεις Αποθεμάτων		512.231	-	259	**512.490**	405.175	-	152	**405.327**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	5	16.729	-	800	**17.529**	21.605	-	662	**22.267**
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	6	102	-	59	**161**	84	-	53	**137**
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		12.851	-	751	**13.602**	14.678	-	306	**14.983**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων		45.908	-	2.690	**48.598**	64.280	-	2.556	**66.837**
Αμοιβές υπεργολάβων		482.256	-	20	**482.276**	520.118	-	387	**520.505**
Λοιπές αμοιβές τρίτων		134.150	46	13.111	**147.307**	132.895	79	7.252	**140.226**
Λοιπές παροχές τρίτων		11.874	-	382	**12.256**	10.415	-	181	**10.596**
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών		22.685	52	290	**23.027**	18.575	12	188	**18.775**
Λοιπά		90.836	7	6.898	**97.741**	66.856	114	6.674	**73.645**
Σύνολο		**1.509.561**	**130**	**41.087**	**1.550.778**	**1.469.710**	**229**	**33.926**	**1.503.864**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		1-Ιαν έως 31-Δεκ-18			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Σημ.	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε εργαζομένους	27	144.617	9.860	**154.477**	188.583	9.512	**198.095**
Αναλώσεις Αποθεμάτων		301.692	140	**301.832**	331.316	105	**331.421**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	5	14.001	445	**14.446**	17.771	342	**18.113**
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	6	60	58	**118**	81	48	**130**
Έξοδα επιδιόρθρωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		10.579	40	**10.619**	11.495	186	**11.681**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων		42.679	1.580	**44.259**	61.087	1.663	**62.750**
Αμοιβές υπεργολάβων		344.519	19	**344.538**	364.340	300	**364.640**
Λοιπές αμοιβές τρίτων		100.309	8.377	**108.685**	108.558	3.692	**112.249**
Λοιπές παροχές τρίτων		8.969	310	**9.279**	8.177	152	**8.329**
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών		20.186	281	**20.467**	16.866	185	**17.050**
Λοιπά		63.908	4.807	**68.714**	49.348	4.159	**53.507**
Σύνολο		**1.051.519**	**25.916**	**1.077.435**	**1.157.621**	**20.344**	**1.177.965**

25 Λοιπά έσοδα / Λοιπά κέρδη / (ζημιές)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λοιπά Έσοδα					
Έσοδα συμμετοχών & χρεογράφων		-	112	-	-
Αποσβέσεις ληφθεισών επιχορηγήσεων	19	245	72	-	-
Ενοίκια		1.952	3.462	2.133	3.557
Αμοιβές από τη συμμετοχή σε κοινοπρακτικά σχήματα		4.300	11.058	4.881	11.058
Σύνολο Λοιπά Έσοδα		**6.496**	**14.704**	**7.014**	**14.616**
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)					
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση Θυγατρικών		-	(64)	-	-
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση/ εκκαθάριση Συγγενών και ΚΞ		(18.900)	-	(18.900)	-
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		29	1.173	2.088	1.109
Προβλέψεις απομείωσης και διαγραφές απαιτήσεων		(20.423)	-	(18.276)	-
Λοιπά Κέρδη / (Ζημιές)		(7.965)	(120)	(11.497)	(5.790)
		(47.259)	**989**	**(46.585)**	**(4.681)**
		(40.763)	**15.693**	**(39.571)**	**9.935**

Στην τρέχουσα χρήση, σχηματίστηκε πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων από πελάτες και λοιπών απαιτήσεων κυρίως για έργα του εξωτερικού.

26 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – καθαρά

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Έξοδα τόκων				
-Τραπεζικά δάνεια	(8.472)	(9.802)	(7.982)	(9.118)
- Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	(307)	(413)	(307)	(413)
	(8.779)	**(10.215)**	**(8.289)**	**(9.530)**
Έσοδα τόκων	1.788	1.551	1.724	1.217
Καθαρά (έξοδα) / Έσοδα τόκων	**(6.992)**	**(8.664)**	**(6.565)**	**(8.313)**
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα				
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	(601)	(620)	(594)	(613)
Διάφορα έξοδα τραπεζών	(1.370)	(2.158)	(1.064)	(1.345)
	(1.971)	**(2.777)**	**(1.658)**	**(1.957)**
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές δανείων σε Ξένο Νόμισμα	(24)	(91)	(24)	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα /(έξοδα) - καθαρά	**(8.986)**	**(11.533)**	**(8.247)**	**(10.270)**

27 Παροχές σε εργαζομένους

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μισθοί και ημερομίσθια	151.169	177.113	120.841	151.702
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	29.367	38.100	25.299	34.921
Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	2.245	2.284	1.973	2.180
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	13.009	13.069	6.365	9.292
Σύνολο	**195.790**	**230.566**	**154.477**	**198.095**

28 Φόρος εισοδήματος

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Φόρος χρήσης		6.373	33.196	5.577	30.019
Αναβαλλόμενος φόρος	21	(1.003)	(15.304)	(967)	(14.041)
Σύνολο		**5.370**	**17.892**	**4.610**	**15.977**

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικό έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες.

Ο αναλυτικός πίνακας για τις ανέλεγκτες χρήσεις όλων των εταιρειών που ενοποιούνται παρατίθεται στη Σημείωση 34.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 4579/2018 ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες μειώνεται σταδιακά κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης της μείωσης για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019. Επομένως, από το 2019 ο συντελεστής φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα θα μειωθεί σταδιακά σε 25% μέχρι το 2022. Το ποσοστό θα μειωθεί κατά 1% ετησίως (ήτοι 28% το 2019, 27% το 2020, 26% το 2021 και 25% το 2022 και στη συνέχεια).

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της εταιρίας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό το οποίο θα προέκυπτε αν χρησιμοποιούσαμε τον μέσο σταθμικό φορολογικό συντελεστή της χώρας προέλευσης της εταιρίας, ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λογιστικά κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	(116.425)	(4.979)	(107.178)	12.095
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της μητρικής εταιρείας, δηλ. 29%	(33.763)	(1.444)	(31.082)	3.508
Αναμορφώσεις				
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φόρο	(1.707)	(386)	(941)	(365)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	25.116	6.498	21.634	6.420
Διαφορά φόρου με Φορολογική δήλωση 2016/2015	250	505	250	29
Χρήση φορολογικών ζημιών προηγουμένων χρήσεων	(265)	(1.062)	(264)	(980)
Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες	16.497	13.781	16.160	7.366
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	(757)	-	(1.147)	-
Φόροι	**5.370**	**17.892**	**4.610**	**15.977**

Ο μέσος σταθμικός φορολογικός συντελεστής είναι -4,61% (2017: -359,32%) για τον Όμιλο και -4,3% (2017: 132,10%) για την Εταιρεία.

Ο φόρος που αναλογεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα είναι:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Προ Φόρων	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**	**Προ Φόρων**	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**
Συναλλαγματικές διαφορές	(5.163)	-	(5.163)	(3.059)	-	(3.059)
Μεταβολή αξίας χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(16.209)	-	(16.209)	(2.373)	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(151)	38	(113)	176	(51)	125
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	**(21.523)**	**38**	**(21.486)**	**(5.256)**	**(51)**	**(5.307)**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Προ Φόρων	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**	**Προ Φόρων**	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**
Συναλλαγματικές διαφορές	(562)		(562)	(5.719)		(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθέσιμων προς πώληση	(1.052)		(1.052)	276		276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(131)	33	(98)	121	(35)	86
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	**(1.745)**	**33**	**(1.713)**	**(5.322)**	**(35)**	**(5.357)**

29 Μερίσματα ανά μετοχή

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος για τη χρήση 2018. Η απόφαση αναμένεται να επικυρωθεί στην ετήσια τακτική Γενική Συνεύλευση των μετόχων.

30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

(α) Υπάρχουν δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβηκαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων από εταιρείες ή κοινοπρακτικά σχήματα που συμμετέχει ο Όμιλος. Λόγω του ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση των δικαστικών αποφάσεων.

(β) Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικό έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες. Για την κλειόμενη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος είναι σε εξέλιξη από τα αρμόδια ελεγκτικά γραφεία. Κατά την ολοκλήρωσή του, η διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου που ενοποιούνται παρατίθενται στη Σημείωση 34. Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές και κατά συνέπεια υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψουν επιπρόσθετες επιβαρύνσεις όταν διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές. Η μητρική εταιρεία ελέγχθηκε φορολογικά βάσει του Ν.2238/1994 για τις χρήσεις 2010, 2011, 2012 και 2013 και βάσει του Ν.4174/2013 για τις χρήσεις 2014 έως 2017 και έλαβε πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης από την PricewaterhouseCoopers Α.Ε. χωρίς επιφύλαξη.

Στη Σημείωση 34 με αστερίσκο (*) στη στήλη των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων, σημειώνονται οι εταιρείες του Ομίλου που έχουν έδρα στην Ελλάδα, ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία και έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης για τις αντίστοιχες χρήσεις.

(γ) Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς του από τα οποία δεν αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις επιβαρύνσεις.

31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης καθώς επίσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
α)	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	59.155	81.472	67.037	76.453
	Πωλήσεις προς θυγατρικές	-	-	**15.585**	**3.600**
	Πωλήσεις	-	-	13.826	2.117
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	-	-	1.498	1.272
	Χρηματοοικονομικά έσοδα	-	-	262	211
	Πωλήσεις προς συγγενείς	-	-	**11.679**	**3**
	Πωλήσεις	-	-	11.521	-
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	-	-	159	3

	Πωλήσεις προς συνδεδεμένα μέρη	**59.155**	**81.472**	**39.773**	**72.850**
	Πωλήσεις	58.483	76.784	39.262	69.114
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	672	4.688	511	3.736
β)	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	**2.808**	**2.872**	**15.015**	**22.288**
	Αγορές από θυγατρικές	-	-	**12.445**	**19.937**
	Κόστος πωληθέντων	-	-	10.290	19.772
	Έξοδα διοίκησης	-	-	1.925	31
	Λοιπά έξοδα εκμετάλ.	-	-	143	31
	Χρηματοοικονομικά έξοδα	-	-	88	102
	Αγορές από συνδεδεμένα μέρη	**2.808**	**2.872**	**2.570**	**2.351**
	Κόστος πωληθέντων	314	820	235	466
	Έξοδα διοίκησης	1.993	2.040	1.835	1.886
	Λοιπά έξοδα εκμετάλ.	-	-	-	-
	Χρηματοοικονομικά έξοδα	500	12	500	-
γ)	Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	1.628	2.797	1.607	2.719

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
α)	Απαιτήσεις	21.869	45.035	137.310	167.204
	Απαιτήσεις από θυγατρικές	-	-	**119.122**	**134.122**
	Πελάτες	-	-	16.665	10.756
	Λοιπές απαιτήσεις	-	-	28.120	47.969
	Μερίσματα εισπρακτέα	-	-	57.996	65.019
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	16.342	10.378
	Απαιτήσεις από συγγενείς	**2.247**	**2.203**	**550**	**530**
	Πελάτες	496	469	460	441
	Λοιπές απαιτήσεις	1.751	1.734	90	90
	Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	**19.622**	**42.832**	**17.639**	**32.552**
	Πελάτες	18.669	34.496	16.803	30.640
	Λοιπές απαιτήσεις	945	8.336	827	1.911
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	8	-	8	-
β)	Υποχρεώσεις	**39.823**	**10.192**	**69.512**	**48.500**
	Υποχρεώσεις προς θυγατρικές	-	-	**32.129**	**42.184**
	Προμηθευτές	-	-	5.339	7.483
	Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	23.575	31.568
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	3.215	3.133
	Υποχρεώσεις προς συγγενείς	-	-	-	-
	Προμηθευτές	-	-	-	-
	Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	-	-
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	-	-
	Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	**39.823**	**10.192**	**37.383**	**6.316**
	Προμηθευτές	2.507	1.038	2.401	809
	Λοιπές υποχρεώσεις	2.207	7.877	858	5.507
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	35.110	1.277	34.124	-

32 Λοιπές σημειώσεις

1. Στα πάγια στοιχεία δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη.

2. Το απασχολούμενο προσωπικό της Εταιρείας την 31.12.2018 ανέρχεται σε 2.783 άτομα και του Ομίλου (πλην Κοινοπραξιών) σε 3.723 άτομα και την 31.12.2017 ανερχόταν σε 2.876 και 3.558 αντίστοιχα.

3. Οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών του Ομίλου για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για το οικονομικό έτος 2018 ανέρχονται σε ευρώ 548 χιλ. (2017: ευρώ 452 χιλ), σε ποσό ευρώ 195 χιλ. (2017:ευρώ 182 χιλ.) για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 132 χιλ. (2017: ευρώ 178 χιλ) για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες

   Συγκεκριμένα, για τον Όμιλο για το οικονομικό έτος 2018, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό ευρώ 378 χιλ. για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό ευρώ 170 χιλ. για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 132 χιλ. για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

   Για την Εταιρεία, για το οικονομικό έτος 2018, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό ευρώ 349 χιλ. για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό ευρώ 158 χιλ. για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 120 χιλ. για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

33 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

1. Τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε ανάδοχος για το σιδηροδρομικό έργο ΄΄Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara ΄΄ της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία ως μέλος κοινοπραξίας (30%). Επίσης τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος για το έργο ΄΄Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση΄΄ ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).
2. Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019 ο Όμιλος χρηματοδοτήθηκε από τις μητρικές εταιρείες με ποσό ευρώ 43 εκατ.

34 Συμμετοχές Ομίλου

34.α Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Πλήρους Ενοποίησης είναι οι εξής:

			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2018			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2017			
Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΚΤΩΡ FM ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2017*, 2018
2	ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	-	100,00%	100,00%	-	100,00%	2013-2018
3	ΔΗ-ΛΙΘΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2015-2018
4	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100%		100,00%	100%		100,00%	2013-2017*,2018
5	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		50,00%	50,00%		50,00%	50,00%	2013-2015*,2016-2018
6	ΕΛΙΑΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2018
7	ΗΛΙΟΣΑΡ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2013-2018
8	ΝΕΜΟ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2006-2018
9	ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ ΔΕΠΑ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2010-2017
10	ΠΛΩΚΑΤ [2]	ΕΛΛΑΔΑ		-	-		100,00%	100,00%	2013-2015*, 2016-2018
11	ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2017*, 2018
12	AECO HOLDING LTD	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%		100,00%	-		-	2008-2018
13	AKTOR BULGARIA SA	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2009-2018
14	AKTOR & AL ABJAR CONTRACTING FOR TRADING AND CONTRACTING	ΚΑΤΑΡ		100,00%	100,00%	-		-	-
15	AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2000-2018
16	AKTOR CONTRACTORS LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2009-2018
17	AKTOR D.O.O. BEOGRAD	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
18	AKTOR D.O.O SARAJEVO	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
19	AKTOR KUWAIT WLL	ΚΟΥΒΕΪΤ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2008-2018
20	AKTOR QATAR WLL	ΚΑΤΑΡ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2011-2018
21	AKTOR TECHNICAL CONSTRUCTION LLC	ΗΑΕ	70,00%		70,00%	70,00%		70,00%	-

22	AKVAVIT DOOEL	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
23	AL AHMADIAH AKTOR LLC	ΗΑΕ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
24	BIOSAR AMERICA INC	ΗΠΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
25	BIOSAR AMERICA LLC	ΗΠΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
26	BIOSAR ARGENTINA SA	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
27	BIOSAR AUSTRALIA PTY	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
28	BIOSAR BRASIL - ENERGIA RENOVAVEL LTDA	ΒΡΑΖΙΛΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
29	BIOSAR CHILE SpA	ΧΙΛΗ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
30	BIOSAR DOMINICANA SAS	ΔΟΜΗΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
31	BIOSAR ENERGY (UK) LTD	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
32	BIOSAR HOLDINGS LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2011-2018
33	BIOSAR PANAMA Inc	ΠΑΝΑΜΑΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
34	BURG MACHINARY	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2008-2018
35	CAISSON AE	ΕΛΛΑΔΑ	91,84%		91,84%	85,00%		85,00%	2013-2015*,2016-2018
36	COPRI - AKTOR	ΑΛΒΑΝΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2014-2018
37	DUBAI FUJAIRAH FREEWAY JV	ΗΑΕ	40,00%	60,00%	100,00%	40,00%	60,00%	100,00%	-
38	GENERAL GULF SPC	ΜΠΑΧΡΕΪΝ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2006-2018
39	INSCUT BUCURESTI SA	ΡΟΥΜΑΝΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	1997-2018
40	IOANNA PROPERTIES SRL	ΡΟΥΜΑΝΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2005-2018
41	JEBEL ALI SEWAGE TREATMENT PLANT JV	ΗΑΕ	40,00%	60,00%	100,00%	40,00%	60,00%	100,00%	-
42	MILLENNIUM CONSTRUCTION EQUIPMENT & TRADING	ΗΑΕ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-

* Με αστερίσκο (*) σημειώνονται οι χρήσεις για τις οποίες έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης οι εταιρείες του Ομίλου που ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία

Εταιρείες που δεν ενοποιούνται πλέον

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017, δεν ενσωματώθηκε η κάτωθι εταιρεία :

- ΠΛΩ-ΚΑΤ ΑΕ διότι απορροφήθηκε από την ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ μέσα στο δ' τρίμηνο του 2018.

34.β Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης είναι οι εξής:

			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2018			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2017			
Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		35,00%	35,00%		35,00%	35,00%	2013-2018
2	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ		46,61%	46,61%		46,61%	46,61%	-
3	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00%		40,00%	40,00%		40,00%	2013-2018
4	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%		50,00%	50,00%		50,00%	2013-2018
5	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%		50,00%	50,00%		50,00%	2013-2018
6	AKTOR ASPHALTIC LTD	ΚΥΠΡΟΣ		50,00%	50,00%		50,00%	50,00%	2013-2018
7	ELLAKTOR VENTURES LTD	ΚΥΠΡΟΣ		25,00%	25,00%		25,00%	25,00%	2011-2018
8	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	ΡΩΣΙΑ		25,00%	25,00%		25,00%	25,00%	-

34.γ Οι κοινές επιχειρήσεις, των οποίων ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του, εμφανίζονται στον παρακάτω αναλυτικό πίνακα.

Α/Α	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2018	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2013-2018
2	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	99,90	2013-2018
3	"Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2013-2018
4	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
5	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2013-2018
6	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,82	2013-2018
7	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,50	2013-2018
8	Κ/ΞΙΑ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2013-2018
9	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ) [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
10	Κ/ΞΙΑ SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
11	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
12	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SIEMENS AE-VINCI CONSTRUCTIONS GRANDS PROJETS	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018

13	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-J & P ΑΒΑΞ-SELI	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
14	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
15	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	11,11	2013-2018
16	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-JP AVAX ΑΕ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2013-2018
17	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
18	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
19	Κ/ΞΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2013-2018
20	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ Η/Μ)	ΕΛΛΑΔΑ	62,00	2013-2018
21	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ ΟΙΚΟΔ.)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
22	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΛΤΕ ΑΤΕ - ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2013-2018
23	Κ/ΞΙΑ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2013-2018
24	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2013-2018
25	Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl	ΕΛΛΑΔΑ	53,33	2013-2018
26	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2013-2018
27	JV AKTOR COPRI	ΚΟΥΒΕΪΤ	50,00	-
28	JV QATAR	ΚΑΤΑΡ	40,00	-
29	JV AKTOR SA - AKTOR BULGARIA SA [1]	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
30	CONSORTIUM BIOSAR ENERGY - AKTOR [1]	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
31	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	40,00	-
32	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Μ.ΣΑΒΒΙΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΕΜΕΣΟΣ LTD	ΚΥΠΡΟΣ	80,00	2013-2018
33	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΤΜΗΜΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	59,61	2013-2018
34	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
35	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
36	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
37	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
38	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
39	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟ ΑΕ- ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
40	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ (ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
41	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ -ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	78,25	2013-2018
42	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-P&C DEVELOPMENT	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
43	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ARCHIRODON-BOSKALIS (ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
44	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
45	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ-J & P ΑΒΑΞ	ΕΛΛΑΔΑ	71,67	2013-2018
46	Κ/ΞΙΑ HOCHTIEF-ΑΚΤΩΡ-J&P-VINCI-ΑΕΓΕΚ-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	19,30	2013-2018

47	Κ/ΞΙΑ VINCI-J&P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ-HOCHTIEF-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	17,00	2013-2018
48	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΡΓΩ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
49	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΡΑΚ	ΕΛΛΑΔΑ	80,00	2013-2018
50	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ - J&P	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2013-2018
51	Κ/ΞΙΑ ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
52	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ - ΑΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
53	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - HOCHTIEF	ΕΛΛΑΔΑ	33,00	2013-2018
54	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - POLYECO	ΕΛΛΑΔΑ	52,00	2013-2018
55	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΜΟΧΛΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
56	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΟΚΤΑΝΑ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
57	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ–ΤΟΞΟΤΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
58	Κ/ΞΙΑ Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ - ΗΛΕΚΤΩΡ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	54,78	2013-2018
59	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΓΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	48,00	2013-2018
60	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2013-2018
61	Κ/ΞΙΑ ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
62	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
63	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΤΕΜ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΤΕΘ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
64	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Ι.ΠΑΠΑΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ-DEGREMONT SA-DEGREMONT SPA	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
65	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ (NGA)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
66	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΜΕΞΗΣ Λ. - ΤΑΤΣΗΣ Κ. Ο.Ε.(Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ -ΤΟΠΙΟΔΟΜΗ ΟΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
67	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΠ. ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
68	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J&P (ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2013-2018
69	Κ/Ξ J & P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
70	Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΠΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
71	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΜΥΒΑ ΑΕ - ΑΑΓΗΣ ΑΕ"-ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
72	JV AKTOR ARBİOGAZ	ΤΟΥΡΚΙΑ	51,00	-
73	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝ.ΣΥΣΤ.ΜΤΦ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
74	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (Α/Κ ΣΤΥΛΙΔΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
75	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΣΧΑΤΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
76	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (ΝΕΟΣ ΛΙΜΕΝΑΣ ΠΑΤΡΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
77	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2013-2018
78	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ. [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
79	Κ/ΞΙΑ ΤΡΙΚΑΤ Α.Ε.Κ.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
80	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2013-2018

81	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
82	Κ/ΞΙΑΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. (ΒΙΟΛ ΧΑΝΙΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	61,78	2014-2018
83	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - P C DEVELOPMENT S.A.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
84	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - J&P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	42,50	2014-2018
85	Κ/ΞΙΑ ΒΙΟΛΙΑΠ ΑΕ-Δ.ΜΑΣΤΟΡΗΣ-Α.ΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ-Μ.ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ-ΤΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2014-2018
86	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	94,63	2014-2018
87	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALSTOM TRANSPORT SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2014-2018
88	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
89	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,09	2014-2018
90	ΚΞ ΤΡΙΕΔΡΟΝ ΑΤΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
91	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
92	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2018
93	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2018
94	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	24,44	2014-2018
95	ALYSJ JV-GOLD LINE UNDERGROUND-DOHA	ΚΑΤΑΡ	32,00	-
96	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΣΕΡΡΕΣ-ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
97	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΟ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ Φ.Α. ΜΑΝΔΡΑ ΕΛΠΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
98	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ(ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΠΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
99	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΕΛ ΨΥΤΑΛΛΕΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2018
100	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΜΑΝΔΡΑ-ΨΑΘΑΔΕΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
101	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.(ΑΚΤΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
102	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 2)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
103	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΚΙΑΤΟ-ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
104	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΑΡΔΑΝΙΟ-ΜΑΝΔΡΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
105	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟ Α.Ε.-ΕΡΓΟΔΟΜΗ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΥ ΧΑΜΕΖΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
106	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Τ.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 1)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
107	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΞΙΑ ΚΑΤΟΥΝΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
108	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΣΩΠΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
109	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
110	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
111	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΥΣΤ.ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2014-2018
112	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. –ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΙΣΤ.Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΕΡΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
113	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΤΕ-ALSTOM TRANSPORT SA (Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΣΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2014-2018
114	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2015-2017

115	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2015-2017
116	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2018
117	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2015-2018
118	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2018
119	JV SPIECAPAG - AKTOR (Trans Adriatic Pipeline Project)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2016-2018
120	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. (ΚΟΠΗ ΔΕΝΤΡΩΝ-ΤΜΗΜΑ 1 ΑΓΩΓΟΥ ΤΑΡ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2016-2018
121	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2017, 2018
122	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2016-2018
123	JV CONSORCIO PTAR SALITRE	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	40,00	-
124	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.[1]	ΕΛΛΑΔΑ	80,00	2017, 2018
125	AKTOR COMO INTERCITIES FACILITY MANAGEMENT	ΚΑΤΑΡ	50,00	-
126	VECTOR ΕΠΕ	ΑΛΒΑΝΙΑ	50,00	-
127	JV A3 AKTOR - ECT	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	51,00	-
128	JV SEBES-TURDA [1]	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	100,00	-
129	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - AKTOR CONTRACTORS LTD [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2018
130	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2018
131	Κ/ΞΙΑ J & P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2018
132	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΙΚΗ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2018

[1]Κοινές επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος κατέχει ποσοστό 100% μέσω των θυγατρικών του.

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017, δεν ενσωματώθηκαν οι παρακάτω κοινές επιχειρήσεις διότι μέσα στη χρήση 2018 έγινε λύση τους μέσω των αρμοδίων ΔΟΥ:

- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΡΓΩ ΑΤΕ
- Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl
- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ
- Κ/Ξ J & P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ)
- Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ
- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ
- I.S.F.(AKTOR-AL JABER J.V.) διότι, στις 13.6.2018 η Διοίκηση του Ομίλου συμφώνησε με τον συνέταιρο στην ΚΞ Άκτωρ-Al Jaber, με έδρα στο Κατάρ, την αποχώρηση της θυγατρικής ΑΚΤΩΡ από το σχήμα και την εκτέλεση του έργου ISF Camp. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας τα αποτελέσματα χρήσης επιβαρύνθηκαν με ζημιά ποσού ευρώ 18,9 εκ. Η συνολική ζημιά από τη συμμετοχή του Ομίλου στο εν λόγω έργο ανήλθε σε ποσό ευρώ 58,9 εκ., η οποία έχει ήδη επιβαρύνει τα αποτελέσματα και την καθαρή θέση του Ομίλου.

Κηφισιά, 28 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ	ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΝΙΑΝΙΑΚΟΥΔΗΣ
ΑΔΤ Ξ 434814	ΑΙ 516783	ΑΔΤ ΑΑ 086054	ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 0027774 Α' ΤΑΞΗΣ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

Α. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσης 2018 (01.01-31.12.2018) και παρέχει συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις καθώς και τα αποτελέσματα της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και του Ομίλου Εταιρειών ΑΚΤΩΡ. Στην Έκθεση περιγράφονται τα σημαντικότερα γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη χρήση 2018 και η επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις, οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, ενώ παρατίθενται και ποιοτικού χαρακτήρα στοιχεία και εκτιμήσεις για την εξέλιξη των δραστηριοτήτων του.

Οι επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, πλην της μητρικής εταιρείας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ και των υποκαταστημέτων της σε Σερβία, Αλβανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Κολομβία, Τσεχία, Βόρεια Μακεδονία, Αιθιοπία, Κουβέιτ, Κατάρ, Ρωσία, Τουρκία και Κύπρο, είναι εκείνες που αναφέρονται στη σημείωση 34 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

1. Οικονομικά αποτελέσματα

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε κατά τη χρήση 2018 σε € 1.484 εκατ., σημειώνοντας οριακή μείωση της τάξης του 2,5 % σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κατά την οποία τα έσοδα είχαν ανέλθει σε € 1.522 εκατ. Από τον κύκλο εργασιών 46% προήλθε από τα έργα στο εσωτερικό και 54% από το εξωτερικό.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης του Ομίλου ανήλθαν σε ζημιές € 107,4 εκατ. έναντι λειτουργικών κερδών εκμετάλλευσης για το 2017 ποσού € 33,3 εκατ.

Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων, ο Όμιλος παρουσίασε ζημιές € 116,4 εκατ. έναντι ζημιών € 5,0 εκατ. για το 2017.

Τα αποτελέσματα του Ομίλου έχουν επιβαρυνθεί με κόστος αποχώρησης από το έργο ISF ύψους € 18,9 εκατ. στο κράτος του Κατάρ και με ζημιές από έργα ύψους € 79 εκατ, οι οποίες αφορούν κυρίως σε ανάληψη υποχρεώσεων εταίρου κοινοπραξίας και αναθεώρηση κερδοφορίας έργων στη Ρουμανία.

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ παρουσίασε το 2018 κύκλο εργασιών € 1.018 εκατ. έναντι € 1.190 εκατ. το 2017, σημειώνοντας μείωση 14,5%.

Τα λειτουργικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης της εταιρείας για την τρέχουσα χρήση διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 98,9 εκατ. έναντι λειτουργικών κερδών εκμετάλλευσης € 22,4 εκατ. για το 2017.

Τα αποτελέσματα προ φόρων για την εταιρεία διαμορφώθηκαν σε ζημιές € 107,2 εκατ. για το 2018 έναντι κερδών € 12,1 εκατ. για το 2017.

Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης («ΕΔΜΑ»)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης στα πλαίσια λήψης αποφάσεων οι οποίοι χρησιμοποιούνται ευρέως στον τομέα που δραστηριοποιείται. Ο Δείκτης Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης (EBIT) προσδιορίζει, σύμφωνα με τη Διοίκηση, την λειτουργική απόδοση του Ομίλου και ορίζεται ως το μεικτό κέρδος, μείον τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης πλέον τα λοιπά έσοδα , πλέον/(μείον) τα Λοιπά κέρδη / (ζημιές) εξαιρουμένων των απομειώσεων σε επενδύσεις.

Ο δείκτης EBITDA ορίζεται ως τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης (EBIT) , πλέον οι αποσβέσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες αναλύονται ακολούθως :

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες Κερδοφορίας

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Πωλήσεις	1.484.161	1.521.520	1.018.075	1.190.396
Αποτέλεσμα Εκμετάλλευσης EBIT	(107.379)	33.349	(98.931)	22.365
Περιθώριο Αποτελέσματος Εκμετάλλευσης EBIT %	-7,2%	2,2%	-9,7%	1,9%
EBITDA	(89.934)	55.681	(84.367)	40.608
Περιθώριο EBITDA %	-6,1%	3,7%	-8,3%	3,4%

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται συμφωνία των Χρηματοοικονομικών Δεικτών EBIT και EBITDA με την Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μεικτό κέρδος	**(25.399)**	**51.811**	**(33.444)**	**32.775**
Έξοδα διάθεσης	(130)	(228)	-	-
Έξοδα διοίκησης	(41.087)	(33.926)	(25.916)	(20.344)
Λοιπά έσοδα	6.496	14.704	7.014	14.616
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)	(47.259)	989	(46.585)	(4.681)
Αποτέλεσμα εκμετάλλευσης EBIT	**(107.379)**	**33.349**	**(98.931)**	**22.365**
Αποσβέσεις	17.446	22.332	14.564	18.243
EBITDA	**(89.934)**	**55.681**	**(84.367)**	**40.608**

Καθαρός Δανεισμός και Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	88.242	138.339	81.181	130.406
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	147.326	196.958	140.265	189.025
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	180.269	199.290	147.014	161.756
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(32.942)**	**(2.332)**	**(6.748)**	**27.269**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	**139.755**	**189.304**	**264.237**	**283.382**
Σύνολο Κεφαλαίων	**106.813**	**186.971**	**257.488**	**310.651**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	-	-	-	**0,088**

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 για τον Όμιλο ευρώ 168.111 χιλ. , (2017 ευρώ 187.259 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 12.157 χιλ., (2017 ευρώ 12.031 χιλ.).

και στα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα για την εταιρεία ευρώ 136.983 χιλ., (2017 ευρώ 153.069 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 10.030 χιλ., (2017 ευρώ 8.687 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 για τον Όμιλο δεν έχει εφαρμογή.

Ο αντίστοιχος δείκτης στις 31.12.2018 για την Εταιρεία δεν έχει εφαρμογή (31.12.2017: 8,8%).

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών και Επεξηγήσεις Δεικτών:

Καθαρός δανεισμός: Σύνολο δανείων βραχυπρόθεσμων και δανείων μακροπρόθεσμων μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις δεσμευμένες καταθέσεις.

Δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης ομίλου: Καθαρός Δανεισμός προς το σύνολο των Απασχολούμενων Κεφαλαίων

Ταμειακές Ροές

Συνοπτικά στοιχεία κατάστασης ταμειακών ροών της χρήσης 2018 σε σύγκριση με τη χρήση 2017:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
Όλα τα ποσά είναι σε εκατ. Ευρώ	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	187,3	179,7	153,1	134,2
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	(108,4)	30,7	(118,5)	20,4
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(24,5)	(2,7)	(11,3)	19,2
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	113,4	(19,5)	113,2	(19,9)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	168,1	187,3	137,0	153,1

2 . Εξέλιξη δραστηριοτήτων

Το 2018 υπήρξε περιορισμένη δημοπράτηση νέων έργων στην Ελλάδα. Η έμφαση δόθηκε στην πρόοδο των έργων Μετρό στη Θεσσαλονίκη, στην κατασκευή του αγωγού TAP, στην υλοποίηση του έργου Gold Line Metro στο κράτος του Κατάρ, στην κατασκευή του σιδηροδρομικού έργου Railway Gurasada - Ilteu 2c στη Ρουμανία και στην υλοποίηση οδικών αξόνων στα Βαλκάνια. Ταυτόχρονα δόθηκε έμφαση στην ανάπτυξη εργασιών του κλάδου διεθνώς, κεφαλαιοποιώντας τη συσσωρευμένη εμπειρία και τεχνογνωσία που κατέχει ο όμιλος στην κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και φωτοβολταϊκών πάρκων.

Στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μεταξύ των μεγαλύτερων συμβάσεων που υπέγραψαν η ΑΚΤΩΡ και οι θυγατρικές της το 2018 περιλαμβάνονται:

- Facilities management of Doha Metro and Lusail Tram αξίας περίπου € 84 εκατ. (αφορά συμβατικό αντικείμενο της πρώτης πενταετίας, σε 20ετή διάρκεια σύμβασης)
- Εργολαβίες της Εγνατίας Οδού συνολικού ύψους περίπου € 60 εκατ.
- Δίκτυα ηλεκτρισμού διαφόρων περιοχών στην Ελλάδα ποσού € 44,7 εκατ.
- Ανάπλαση του ξενοδοχειακού συγκροτήματος Ikos Aria στην Κω ποσού € 38,5 εκατ.
- Κατασκευή επέκτασης της νότιας πτέρυγας του κεντρικού τερματικού σταθμού, Διεθνής ΑερολιμέναςΑθηνών, ποσού € 17,7 εκατ.
- Ανακαίνιση πρώην ξενοδοχείου Ledra Marriott στην Αθήνα ύψους € 15 εκατ.

Αναφορικά με τις συμβάσεις έργων κατασκευής Φ/Β και Αιολικών Πάρκων, η ΑΚΤΩΡ, το 2018 συνέχισε τη κατασκευαστική της δραστηριότητα στο εξωτερικό, κυρίως στη Βραζιλία, την Αυστραλία και Ιταλία ενώ επεκτάθηκε και στην αγορά της Ολλανδίας. Τέλος, συνέχισε την δραστηριοποίησή της στην Ελλάδα μέσω της κατασκευής Φ/Β και Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα:

- Στη Βραζιλία ολοκλήρωσε Φ/Β Πάρκα ισχύος περίπου 325 MWp (συμβατικού τιμήματος €114 εκατ.αθροιστικά) στις επαρχίες Minas Gerais και Bahia, ενώ κατασκευάζει 90MWp στην πολιτεία Sao Paolo (συμβατικού τιμήματος € 34 εκατ.) το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούνιο 2019.
- Στη Χιλή κατασκεύασε και ολοκλήρωσε δύο (2) έργα ενώ ξεκίνησε την κατασκευή άλλου ενός (1) (συνολική ισχύς 20 MWp).

- Στην Ολλανδία ανέλαβε την κατασκευή Φ/Β Πάρκου ισχύος 27 MWp (συμβατικού τιμήματος € 16 εκατ. Η κατασκευή ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2018 και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2018.

- Στην Αργεντινή ολοκληρώθηκε η κατασκευή του Φ/Β Πάρκου στην επαρχία San Luis. Το έργο συνολικής ισχύος 30 MWp συνδέθηκε τον Ιούλιο του 2018 και αποτελεί ένα από τα πρώτα συνδεδεμένα utility projects στη χώρα.

- Στην Ιταλία ολοκλήρωσε την κατασκευή 26 MWp στη Σαρδηνία και ξεκίνησε την κατασκευή νέου έργου 17 MWp στη Σαρδηνία το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Ιούλιο 2019 (συμβατικού τιμήματος € 36 εκατ. αθροιστικά).

- Στην Ελλάδα ολοκλήρωσε την κατασκευή Φ/Β Πάρκου 9 MWp στην Σκάλα Λακωνίας και δύο Α/Π ισχύος 40 MW στην Αμφιλοχία. Το 4ο τρίμηνο του 2018 ξεκίνησε την κατασκευή των έργων διασύνδεσης του Α/Π Κασιδιάρη στο Ν. Ιωαννίνων τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Ιούνιο 2019.

- Στην Αυστραλία, η εταιρεία κατασκεύασε 3 Φ/Β Πάρκα ισχύος 240 MWp (συμβατικού τιμήματος €139 εκατ. αθροιστικά) στην πολιτεία Queensland. Τα δύο πρώτα συνδέθηκαν με το δίκτυο (grid connection) εντός του 2018 ενώ το τρίτο αναμένεται να ηλεκτριστεί εντός του α' εξαμήνου 2019. Επίσης, ξεκίνησε η κατασκευή Φ/Β Πάρκων συνολικής ισχύος 421MWp στις επαρχίες Victoria, Queensland και New South Wales τα οποία αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του 2019 (συμβατικού τιμήματος € 204 εκατ.αθροιστικά).

3. Προοπτικές

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο της ΑΚΤΩΡ και των θυγατρικών της ανήλθε στις 31.12.2018 σε € 1,35 δις. Επιπρόσθετα υπάρχουν έργα ύψους € 785,9 εκατ., εκ των οποίων συμβάσεις ύψους € 100,9 εκατ. υπογράφηκαν μετά την 31.12.2018 ενώ συμβάσεις ύψους 685 εκατ. αναμένεται να υπογραφούν.

Από τις συμβάσεις ύψους 685 εκατ. που αναναμένεται να υπογραφούν τα κυριότερα έργα είναι τα εξής :

- Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία προυπολογισμού 627 εκατ. ευρώ ως μέλος κοινοπραξίας (30%).

- Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση συνολικού προϋπολογισμού € 322 εκατ. ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).

Επιπρόσθετα η ΑΚΤΩΡ έχει περάσει στην τελική φάση του διαγωνισμού για τη «Γραμμή 4 του Αττικό Μετρό, Τμήμα Άλσος Βεΐκου-Γουδή» συνολικού προϋπολογισμού € 1,8 δισ. και έχει προεπιλεγεί για τη Β Φάση διαγωνισμών για τα παρακάτω έργα :

- Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (ΒΟΑΚ) συνολικού προϋπολογισμού € 1,29 δισ.
- Μόνιμη Υποθαλάσσια Οδική Ζεύξη Νήσου Σαλαμίνας συνολικού προϋπολογισμού € 500 εκατ.

4. Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την οικονομική διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

5. Κίνδυνοι και Αβεβαιότητες

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται καθυστέρηση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης), ενώ ο διεθνής ανταγωνισμός δυσχεραίνει τον προσπορισμό των έργων στις ξένες αγορές, δεδομένα τα οποία συνυπολογίζοντας και τον περιορισμό των πιστωτικών ορίων και των ορίων εγγυητικών επιστολών έχουν επηρεάσει αρνητικά την αναπλήρωση του κατασκευαστικού ανεκτέλεστου του Ομίλου, το οποίο παρουσίασε μείωση από ευρώ 2 δις περίπου την 31.12.2017 σε ευρώ 1,45 δις. την 31.12.2018. Επιπλέον, ο έντονος εγχώριος ανταγωνισμός, καθώς και το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών επιδρούν αρνητικά στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής.

Η Άκτωρ προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητα του Ομίλου, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών της διαθεσίμων, ενώ παράλληλα έλαβε σημαντική στήριξη από τις μητρικές εταιρείες Ελλάκτωρ και Άκτωρ Παραχωρήσεις, οι οποίες μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου και ενδοομιλικού δανεισμού παρείχαν στην Άκτωρ χρηματοδότηση ύψους ευρώ 135 εκατ. εντός του 2018 και ευρώ 43 εκατ. εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019.

Πέραν της ανωτέρω έμπρακτης οικονομικής στήριξης των μετόχων, ο Όμιλος είναι σε προχωρημένες συζητήσεις με τις εγχώριες συστημικές τράπεζες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αναχρηματοδότηση του τραπεζικού δανεισμού, μέσω της οποίας αναμένεται να βελτιωθεί η διαχείριση ρευστότητας του Ομίλου και να επιτευχθεί καλύτερος προγραμματισμός των δανειακών υποχρεώσεων έναντι των διαθέσιμων μελλοντικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η ανωτέρω διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τρίτο τρίμηνο του 2019.

6. Γεγονότα μετά τις 31.12.2018

Τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε ανάδοχος για το σιδηροδρομικό έργο ΄΄Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara ΄΄ της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία ως μέλος κοινοπραξίας (30%).

Επίσης τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος για το έργο ΄΄Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση΄΄ ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).

Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019 ο Όμιλος χρηματοδοτήθηκε από τις μητρικές εταιρείες με ποσό ευρώ 43 εκατ.

Κηφισιά, 28 Ιουνίου 2019

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ

Β. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (Εταιρεία ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Θέμα Έμφασης

Εφιστούμε την προσοχή σας στην σημείωση 2.1.1 των Οικονομικών Καταστάσεων, στην οποία γίνεται αναφορά στη στήριξη της Εταιρείας από τους μετόχους της και στις διαδικασίες που διενεργούνται για την αναχρηματοδότηση των δανείων του Ομίλου. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη για το θέμα αυτό.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 αντιστοιχούν στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις,

- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Ατου Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε .και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ 'αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

Οι εργασίες που εκτελέσαμε σχετικά με την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται ανωτέρω, στην παράγραφο «Άλλες Πληροφορίες».

Αθήνα, 19 Ιουλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Φώτης Σμυρνής
ΑΜ ΣΟΕΛ 52861

ΠραισγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές
Α.Μ. ΣΟΕΛ 113

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018

Περιεχόμενα Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης **16**
Κατάσταση Αποτελεσμάτων **17**
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος **18**
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων **19**
Κατάσταση ταμειακών ροών **21**
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων **22**
1 Γενικές πληροφορίες **22**
2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών **22**
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 22
2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες 24
2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές 27
2.4 Ενοποίηση 32
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές 34
2.6 Μισθώσεις 35
2.7 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις 36
2.8 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις 36
2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία 37
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων 37
2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία 37
2.12 Αποθέματα 39
2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις 40
2.14 Δεσμευμένες Καταθέσεις 40
2.15 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα 40
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο 40
2.17 Δάνεια 40
2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία 40
2.19 Παροχές στο προσωπικό 41
2.20 Προβλέψεις 42
2.21 Αναγνώριση εσόδων 42
2.22 Διανομή μερισμάτων 42
2.23 Επιχορηγήσεις 43
2.24 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση 43
2.25 Προμηθευτές και λοιπές υποχρέωσεις 43
2.26 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων 43
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου **44**
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου 44
3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων 47
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών 49
4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως **51**
4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές 51
4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών 52
5 Ενσώματα πάγια **53**
6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία **55**
7 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις **56**

8 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες 57
9 Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων 57
10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων & Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση 58
11 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις 59
12 Αποθέματα 60
13 Απαιτήσεις 60
14 Δεσμευμένες καταθέσεις 63
15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 64
16 Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο 64
17 Λοιπά αποθεματικά 65
18 Δάνεια 67
19 Επιχορηγήσεις 68
20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις 69
21 Αναβαλλόμενη φορολογία 70
22 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 72
23 Προβλέψεις 74
24 Έξοδα ανά κατηγορία 75
25 Λοιπά έσοδα / Λοιπά κέρδη / (ζημιές) 76
26 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – καθαρά 76
27 Παροχές σε εργαζομένους 77
28 Φόρος εισοδήματος 77
29 Μερίσματα ανά μετοχή 79
30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις 79
31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη 79
32 Λοιπές σημειώσεις 81
33 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού 81
34 Συμμετοχές Ομίλου 82

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	5	95.725	110.272	52.224	64.127
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	5.587	5.586	733	821
Επενδύσεις σε θυγατρικές	7	-	-	124.291	112.446
Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες	8	4.279	4.622	2.026	2.268
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	10	4.443	20.002	353	1.405
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	21	17.153	17.405	15.437	15.436
Δεσμευμένες καταθέσεις	14	343	8.589	343	8.589
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	13	10.268	28.691	10.225	28.617
		137.798	**195.167**	**205.632**	**233.708**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	12	24.243	36.519	14.218	24.292
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	13	611.620	765.285	565.907	738.856
Δεσμευμένες καταθέσεις	14	11.814	3.442	9.687	98
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	168.111	187.259	136.983	153.069
		815.788	**992.505**	**726.795**	**916.314**
Σύνολο ενεργητικού		**953.587**	**1.187.672**	**932.427**	**1.150.022**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	16	214.999	146.482	214.999	146.482
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	16	109.161	76.045	109.161	76.045
Λοιπά αποθεματικά	17	156.933	153.656	171.141	147.888
Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον		(341.987)	(187.722)	(231.065)	(87.033)
		139.106	**188.461**	**264.237**	**283.382**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		649	843	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**139.755**	**189.304**	**264.237**	**283.382**
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια μακροπρόθεσμα	18	59.084	58.619	59.084	58.619
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	21	8.558	9.670	3.128	4.076
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	22	5.670	5.770	4.684	4.857
Επιχορηγήσεις	19	472	717	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	4.136	4.535	1.052	2.254
Λοιπές προβλέψεις μακροπρόθεσμες	23	694	642	271	271
		78.614	**79.953**	**68.219**	**70.077**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	20	639.692	769.719	512.332	657.223
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις (φόρος εισοδήματος)		3.418	8.618	2.645	7.299
Δάνεια βραχυπρόθεσμα	18	88.242	138.339	81.181	130.406
Λοιπές προβλέψεις βραχυπρόθεσμες	23	3.866	1.740	3.814	1.636
		735.218	**918.415**	**599.972**	**796.563**
Σύνολο υποχρεώσεων		**813.832**	**998.368**	**668.191**	**866.640**
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		**953.587**	**1.187.672**	**932.427**	**1.150.022**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Πωλήσεις		**1.484.161**	**1.521.520**	**1.018.075**	**1.190.396**
Κόστος πωληθέντων	24	(1.509.561)	(1.469.710)	(1.051.519)	(1.157.621)
Μεικτό κέρδος		**(25.399)**	**51.811**	**(33.444)**	**32.775**
Έξοδα διάθεσης	24	(130)	(228)	-	-
Έξοδα διοίκησης	24	(41.087)	(33.926)	(25.916)	(20.344)
Λοιπά έσοδα	25	6.496	14.704	7.014	14.616
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)	25	(47.259)	989	(46.585)	(4.681)
Απομείωση Διαθεσίμων προς Πώληση	10	-	(26.635)	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες	8	(60)	(160)	-	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα	26	1.788	1.609	1.724	1.231
Χρηματοοικονομικά (έξοδα)	26	(10.774)	(13.141)	(9.971)	(11.501)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		**(116.425)**	**(4.979)**	**(107.178)**	**12.095**
Φόρος εισοδήματος	28	(5.370)	(17.892)	(4.610)	(15.977)
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) χρήσης		**(121.795)**	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**
Κέρδη / (ζημιές) χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(121.507)	(22.898)	(111.788)	(3.882)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(288)	27	-	-
		(121.795)	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Καθαρά κέρδη / (Ζημιές) χρήσης	**Σημ.**	**(121.795)**	**(22.871)**	**(111.788)**	**(3.882)**
Λοιπά Συνολικά Έσοδα					
Στοιχεία που ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές		(5.163)	(3.059)	(562)	(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθέσιμων προς πώληση	10	-	(2.373)	-	276
		(5.163)	(5.432)	(562)	(5.444)
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)		(113)	125	(98)	86
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων		(16.209)	-	(1.052)	-
Λοιπά		(391)	-	-	-
		(16.713)	125	(1.150)	86
Λοιπά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης (καθαρά μετά από φόρους)		**(21.876)**	**(5.307)**	**(1.712)**	**(5.357)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		**(143.671)**	**(28.178)**	**(113.501)**	**(9.239)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης αποδιδόμενα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		(143.386)	(28.164)	(113.501)	(9.239)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(285)	(14)	-	-
Σύνολο		**(143.671)**	**(28.178)**	**(113.501)**	**(9.239)**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017		**139.747**	**72.789**	**158.930**	**(164.523)**	**206.943**	**548**	**207.491**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(22.898)	(22.898)	27	(22.871)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα								
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(3.018)	-	(3.018)	(41)	(3.059)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	17	-	-	(2.373)	-	(2.373)	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	125	-	125	-	125
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		**-**	**-**	**(5.266)**	**-**	**(5.266)**	**(41)**	**(5.307)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Εξοδα) χρήσης		**-**	**-**	**(5.266)**	**(22.898)**	**(28.164)**	**(14)**	**(28.178)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	6.735	3.255	-	-	9.990	-	9.990
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	(7)	7	-	-	-
Πώληση θυγατρικών		-	-	-	(308)	(308)	308	-
		6.735	**3.255**	**(7)**	**(301)**	**9.682**	**308**	**9.990**
31 Δεκεμβρίου 2017		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(187.722)**	**188.461**	**843**	**189.303**
1 Ιανουαρίου 2018								
Δημοσιευμένα στοιχεία*		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(187.722)**	**188.461**	**843**	**189.303**
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9		-	-	-	(4.871)	(4.871)	-	(4.871)
1 Ιανουαρίου 2018								
Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία		**146.482**	**76.044**	**153.656**	**(192.593)**	**183.589**	**843**	**184.432**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(121.507)	(121.507)	(288)	(121.795)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα								
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(5.166)	-	(5.166)	3	(5.163)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	17	-	-	(16.209)	-	(16.209)	-	(16.209)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	(113)	-	(113)	-	(113)
Λοιπά		-	-	-	(391)	(391)	-	(391)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		**-**	**-**	**(21.489)**	**(391)**	**(21.879)**	**3**	**(21.876)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Εξοδα) χρήσης		**-**	**-**	**(21.489)**	**(121.897)**	**(143.386)**	**(285)**	**(143.671)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	68.517	33.117	-	-	101.634	-	101.634
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	27.405	(27.405)	-	-	-
Επίπτωση πωλήσεων και αλλαγών σε ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές		-	-	(2.640)	(92)	(2.731)	92	(2.640)
		68.517	**33.117**	**24.765**	**(27.496)**	**98.902**	**92**	**98.994**
31 Δεκεμβρίου 2018		**214.999**	**109.161**	**156.933**	**(341.987)**	**139.106**	**649**	**139.755**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά αποθέματικα	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017		**139.747**	**72.789**	**150.753**	**(67.880)**	**295.409**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(3.882)	(3.882)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα						
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(5.719)	-	(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	17	-	-	276	-	276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17	-	-	86	-	86
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	-	**(5.357)**	-	**(5.357)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		-	-	**(5.357)**	**(3.882)**	**(9.239)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	6.735	3.255	-	-	9.990
Απορρόφηση Θυγατρικών		-	-	2.493	(15.270)	(12.778)
		6.735	3.255	2.493	(15.270)	(2.787)
31 Δεκεμβρίου 2017		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(87.033)**	**283.382**
1 Ιανουαρίου 2018						
Δημοσιευμένα στοιχεία*		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(87.033)**	**283.382**
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9		-	-	-	(4.871)	(4.871)
1 Ιανουαρίου 2018						
Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία		**146.482**	**76.044**	**147.888**	**(91.904)**	**278.511**
Καθαρό κέρδος / (Ζημία) χρήσης		-	-	-	(111.788)	(111.788)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα						
Συναλλαγματικές διαφορές	17	-	-	(562)	-	(562)
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	17	-	-	(1.052)	-	(1.052)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	17			(98)	-	(98)
Λοιπά συνολικά έσοδα/ (έξοδα) χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)		-	-	**(1.712)**	-	**(1.712)**
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα / (Έξοδα) χρήσης		-	-	**(1.712)**	**(111.788)**	**(113.501)**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	16	68.517	33.117	-	-	101.634
Μεταφορά σε αποθεματικά	17	-	-	27.373	(27.373)	-
Επίπτωση πώλησης θυγατρικής		-	-	(2.407)	-	(2.407)
		68.517	33.117	24.965	(27.373)	99.226
31 Δεκεμβρίου 2018		**214.999**	**109.161**	**171.141**	**(231.065)**	**264.236**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση ταμειακών ροών

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λειτουργικές Δραστηριότητες					
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων		(116.425)	(4.979)	(107.178)	12.095
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	5,6,19	17.446	22.332	14.564	18.243
Απομείωση συμμετοχής σε εταιρείες μεταλλείων		-	26.635	-	-
Προβλέψεις		2.178	(1.562)	2.178	525
Συναλλαγματικές διαφορές		(872)	(3.244)	1.442	(3.477)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας		17.143	(2.499)	15.088	(2.340)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα		10.774	13.050	9.947	11.501
Προβλέψεις απομείωσης και διαγραφές		20.423	-	18.276	-
Πλέον/μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων		4.867	3.028	2.514	3.659
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		12.900	147.166	43.641	131.876
(Μείωση)/αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)		(50.704)	(111.455)	(94.770)	(102.942)
Μείον:					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		(8.334)	(14.589)	(7.044)	(12.987)
Καταβεβλημένοι φόροι		(17.804)	(43.217)	(17.142)	(35.722)
Σύνολο εισροών (εκροών) λειτουργικών δραστηριοτήτων (α)		(108.407)	30.666	(118.483)	20.431
Επενδυτικές δραστηριότητες					
(Απόκτηση) θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		(658)	(2.538)	-	(2.500)
Πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων & επιστροφές κεφαλαίου		-	(39)	9.515	-
Αποχώρηση από κοινοπραξία ISF		(18.900)	-	(18.900)	-
Ταμειακά διαθέσιμα κατά την αποαναγνώριση κοινοπραξίας		(4.225)	-	(4.225)	-
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων		(7.016)	(7.207)	(3.890)	(5.600)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων		4.041	5.081	3.452	4.782
Τόκοι εισπραχθέντες		2.290	2.050	1.484	1.023
Δάνεια (χορηγηθέντα σε) / εισπραχθέντα από συνδεδεμένα μέρη		-	-	(5.517)	(38)
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	6.732	21.575
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(24.468)	(2.653)	(11.349)	19.242
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		101.634	9.990	101.634	9.990
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		81.707	111.658	56.456	99.845
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια από συνδεδεμένα μέρη		34.160	-	34.160	-
Εξοφλήσεις δανείων		(101.417)	(142.000)	(75.192)	(131.937)
Εξοφλήσεις δανείων από συνδεδεμένα μέρη		(42)	-	(42)	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)		(2.493)	(1.743)	(2.493)	(1.743)
Δεσμευμένες Καταθέσεις (αύξηση) / μείωση		(127)	2.623	(1.333)	3.904
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		113.422	(19.472)	113.189	(19.940)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα χρήσης (α)+(β)+(γ)		**(19.453)**	**8.541**	**(16.643)**	**19.734**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης	15	**187.259**	**179.725**	**153.069**	**134.241**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		**305**	**(1.007)**	**557**	**(905)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης	15	**168.111**	**187.259**	**136.983**	**153.069**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται (σημείωση 2.3).

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 έως 88 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω των θυγατρικών εταιρειών του, κυρίως στους κλάδους των κατασκευών & λατομείων. Οι συμμετοχές του Ομίλου παρουσιάζονται αναλυτικά στη σημείωση 34. Ο Όμιλος εκτός της Ελλάδας δραστηριοποιείται στις χώρες της Μέσης Ανατολής (κυρίως στο Κατάρ) , καθώς επίσης και σε Λοιπές χώρες, όπως την Αλβανία, την Βουλγαρία, την Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ιταλία, την Κύπρο, την Βόρεια Μακεδονία, την Ρουμανία, την Σερβία, την Τσεχία, το Ηνωμένο Βασίλειο,την Ολλανδία, την Αιθιοπία, την Τουρκία, τις Η.Π.Α., την Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Δομηνικανή Δημοκρατία, την Κολομβία, τον Παναμά, τη Χιλή και την Αυστραλία.

Η Εταιρεία έχει συσταθεί και είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και η διεύθυνση της έδρας της και τα κεντρικά γραφεία της είναι στην Ερμού 25, 145 64 Κηφισιά Αττικής.

Η ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ είναι θυγατρική του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ (100%) και πιο συγκεκριμένα στο μετοχικό της κεφάλαιο συμμετέχουν με ποσοστό 71% η ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματηστήριο Αθηνών και με ποσοστό 29% η ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ , η οποία είναι θυγατρική του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ .

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 28 Ιουνίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση του διαδικτύου της εταιρείας: www.aktor.gr

2 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόσθηκαν κατά τη σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω. Αυτές οι αρχές έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

Οι παρούσες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τον κανόνα του ιστορικού κόστους εκτός από ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων και των παραγώγων), τα οποία έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσης από την Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών που έχουν υιοθετηθεί. Οι περιοχές που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό κρίσης ή πολυπλοκότητας, ή όπου υποθέσεις και εκτιμήσεις επηρεάζουν σημαντικά τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 4.

2.1.1 Συνέχιση Δραστηριότητας

Οι οικονομικές καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2018 προετοιμάστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και παρουσιάζουν εύλογα την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου Άκτωρ («Όμιλος») με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς τις συνθήκες και τις ενδεχόμενες επιδράσεις στις εργασίες του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίζει την αρχή τις συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Οι σημαντικές ζημιές προ φόρων ύψους ευρώ 116,4 εκατ. που αναγνώρισε ο Όμιλος το 2018, σε συνδυασμό με τις σωρευμένες ζημιές που καταγράφηκαν τα τελευταία χρόνια σε έργα στο εξωτερικό και κυρίως στις χώρες των Βαλκανίων και στη Μέση Ανατολή οδήγησαν σε αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης, οι οποίες καλύφθηκαν κατά κύριο λόγο μέσω τραπεζικού δανεισμού και άντλησης ρευστότητας από τους μετόχους της Εταιρείας.

Μετά την ολοκλήρωση των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα, παρατηρείται καθυστέρηση στη δημοπράτηση νέων έργων κατασκευής (δημοσίων έργων ή και έργων παραχώρησης), ενώ ο διεθνής ανταγωνισμός δυσχεραίνει τον προσπορισμό των έργων στις ξένες αγορές, δεδομένα τα οποία συνυπολογίζοντας και τον περιορισμό των πιστωτικών ορίων και των ορίων εγγυητικών επιστολών έχουν επηρεάσει αρνητικά την αναπλήρωση του κατασκευαστικού ανεκτέλεστου του Ομίλου, το οποίο παρουσίασε μείωση από ευρώ 2 δις περίπου την 31.12.2017 σε ευρώ 1,45 δις. την 31.12.2018. Επιπλέον, ο έντονος εγχώριος ανταγωνισμός, καθώς και το αυξημένο κόστος δανεισμού και εγγυητικών επιστολών επιδρούν αρνητικά στα περιθώρια κερδοφορίας του Ομίλου αναφορικά με τα έργα της κατασκευής.

Η Άκτωρ προκειμένου να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του κλάδου και τις επιπτώσεις των σωρευμένων ζημιών στη ρευστότητα του Ομίλου, προχώρησε σε μέτρα εντατικότερης διαχείρισης των ταμειακών της διαθεσίμων, ενώ παράλληλα έλαβε σημαντική στήριξη από τις μητρικές εταιρείες Ελλάκτωρ και Άκτωρ Παραχωρήσεις, οι οποίες μέσω αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου και ενδοομιλικού δανεισμού παρείχαν στην Άκτωρ χρηματοδότηση ύψους ευρώ 135 εκατ. εντός του 2018 και ευρώ 43 εκατ. εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019.

Πέραν της ανωτέρω έμπρακτης οικονομικής στήριξης των μετόχων, ο Όμιλος είναι σε προχωρημένες συζητήσεις με τις εγχώριες συστημικές τράπεζες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί αναχρηματοδότηση του τραπεζικού δανεισμού, μέσω της οποίας αναμένεται να βελτιωθεί η διαχείριση ρευστότητας του Ομίλου και να επιτευχθεί καλύτερος προγραμματισμός των δανειακών υποχρεώσεων έναντι των διαθέσιμων μελλοντικών ταμειακών ροών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης, η ανωτέρω διαδικασία αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τρίτο τρίμηνο του 2019.

Η Διοίκηση της Άκτωρ, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω εξελίξεις, την ανάληψη νέων έργων στο πρώτο εξάμηνο του 2019, καθώς και τις ενέργειες που έχουν πραγματοποιηθεί προκειμένου να περιοριστούν οι ζημιές του κλάδου και να εισπραχθούν αιτήματα επί συμβάσεων κατασκευής, εκτιμάει ότι έχει διασφαλίσει την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου και ως εκ τούτου οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τη λογιστική βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

2.1.2. Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα

Μετά την ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, τα σημάδια σταδιακής ανάκαμψης της Ελληνικής οικονομίας συνεχίζονται, αν και παρατηρούνται μειωμένα σε σχέση με τις αντίστοιχες προβλέψεις των αρμοδίων αρχών, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 1,9% το 2018 (σε πραγματικούς όρους, έτος αναφοράς 2010), από 1,5% το 2017, σύμφωνα με τα πρώτα, προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η ανάπτυξη αυτή οφείλεται κυρίως στις αυξημένες κατά 8,7% εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Αναμένεται αυτή η τάση να συνεχιστεί το 2019, και να υποστηριχθεί από αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της απασχόλησης. Αντιθέτως, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου μειώθηκαν σημαντικά (-12% ετησίως) μετά από μια διετία ικανοποιητικής αύξησης.

Οι αποδόσεις των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου αν και συνεχίζουν να διαμορφώνονται κοντά στα προ κρίσης επίπεδα, παραμένουν υψηλά σε σχέση με άλλες χώρες του ευρωπαϊκού νότου και παρουσιάζουν υψηλή μεταβλητότητα. Εκτιμάται ότι η Ελλάδα θα συνεχίσει να δανείζεται από τις διεθνείς αγορές με την έκδοση ομολόγων, όπως έγινε το Μάρτιο του 2019 με την έκδοση 10ετούς ομολόγου που έτυχε μεγάλης ζήτησης. Ωστόσο, η δημοσιονομική πειθαρχία και η συνέχιση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων είναι απαραίτητες παράμετροι για να βελτιωθούν οι αποδόσεις και άρα το χρηματοδοτικό κόστος του Ελληνικού Δημοσίου.

Μεγάλη πρόκληση για την οικονομία αποτελεί η αποκατάσταση της υγείας του τραπεζικού συστήματος, που συνεχίζει να παρουσιάζει υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων. Μια δραστική μείωση στα επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, καθώς και η συνολική εξάλειψη των capital controls, θα αποτελούσαν σημαντικό καταλύτη για την ανάκαμψη του τραπεζικού συστήματος και της οικονομίας συνολικά.

Το 2019 είναι ένα κρίσιμο έτος για την περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα. Όμως, η αύξηση της μεταβλητότητας διεθνώς, η τάση προς αύξηση του εμπορικού προστατευτισμού, αλλά και οι συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας αποτελούν σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την οικονομία. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι και το 2019 θα είναι μια χρονιά προκλήσεων για την ελληνική οικονομία και κατά συνέπεια για τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις στον Όμιλο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν αρνητικών επιπτώσεων αλλά και για την αξιοποίηση των θετικών εξελίξεων.

2.2 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 *Χρηματοοικονομικά μέσα* στο ΔΠΧΑ 4 *Ασφαλιστήρια συμβόλαια*»

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες έχουν επιλέξει να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Η επίδραση από την εφαρμογή της τροποποίησης περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) «Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) «Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές»

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 "Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες"

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος η στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Κατά τη μετάβαση, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις θα προεξοφληθούν χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate). Η παρούσα αξία που θα προκύψει θα αναγνωριστεί ως υποχρέωση από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων θα επιμετρηθούν ισόποσα με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένα κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Οι πληρωμές μισθωμάτων του Ομίλου και της Εταρείας σχετίζονται κυρίως με μισθώσεις κτιρίων, μεταφορικών μέσων και μηχανολογικού εξοπλισμού. Κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων - οι οποίες, σύμφωνα με το ισχύον πρότυπο, πρέπει να γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων - θα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία με δικαιώματα χρήσης και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Ως εκ τούτου, αναμένεται σημαντική αύξηση στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά την πρώτη εφαρμογή, λόγω της κεφαλαιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης και την αναγνώριση των αντίστοιχων υποχρεώσεων. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα οδηγήσει σε αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού. Επίσης, το λειτουργικό κόστος της μίσθωσης αντικαθίσταται με το κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό θα οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων». Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά κεφάλαιο αναμένεται να μειώσει τις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν θα περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνο το μέρος της αποπληρωμής μισθωμάτων που αφορά τόκους μίσθωσης θα εξακολουθήσει να περιλαμβάνεται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, το σύνολο των οποίων θα αυξηθεί.

Βάσει των ανωτέρω, ο Όμιλος και η Εταιρεία προέβησαν σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 καθώς και στην εκτιμώμενη επίπτωση στην ενοποιημένη και εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2019. Για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις ο Όμιλος προβλέπει ότι θα αναγνωρίσει την 1 Ιανουαρίου 2019 δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεις από μισθώσεις της τάξης των 9 εκ. και η εταιρεία 8 εκ. Η καθαρή θέση του Ομίλου δεν θα επηρεαστεί ουσιωδώς. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το πρότυπο από την υποχρεωτική ημερομηνία υιοθέτησής του την 1η Ιανουαρίου 2019. Προτίθεται να εφαρμόσει την απλοποιημένη μέθοδο μετάβασης και δεν θα επαναδιατυπώσει τα συγκριτικά ποσά για το έτος πριν από την πρώτη υιοθέτηση του προτύπου. Επίσης, προτίθενται να χρησιμοποιήσει τις εξαιρέσεις του προτύπου για τα συμβόλαια μίσθωσης, που έχουν διάρκεια 12 μήνες από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής τους, για συμβόλαια μίσθωσης, που το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας και για συμβόλαια που είναι βραχυπρόθεσμα.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον,

έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

2.3 Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Ο Όμιλος και η Εταρεία εφάρμοσαν, για πρώτη φορά, το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» και το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» με τη μέθοδο της σωρευτικής επίδρασης (δηλαδή την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση), με την επίδραση της εφαρμογής αυτών των Προτύπων να αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής (δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2018). Αντίστοιχα, οι πληροφορίες που αφορούν στη χρήση 2017 δεν έχουν επαναδιατυπωθεί, δηλαδή αποτυπώνονται σύμφωνα με τα προηγούμενα πρότυπα, το ΔΛΠ 18, το ΔΛΠ 11, το ΔΛΠ 39 και τις σχετικές διερμηνείες.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών παρουσιάζονται παρακάτω.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια», το ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και τις συναφείς διερμηνείες και εφαρμόζεται σε όλα τα έσοδα που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες, εκτός αν οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων. Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για να επιμετρήσει τα έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδων όταν ή ενόσω μια οικονομική οντότητα εκπληρώνει την υποχρέωση εκτέλεσης.

Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα

για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Επίσης, περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης απόκτα τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών, προσδιορίζοντας το χρόνο της μεταβίβασης του ελέγχου - είτε σε δεδομένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μια οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων). Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας» είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».

Τα έσοδα από την παροχή των υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με την φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (“output methods”) είτε μεθόδους εισροών (“input methods”).

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το ΔΠΧΑ 15 «’Εσοδα από συμβάσεις με πελάτες» τέθηκε σε ισχύ για τον Όμιλο και την Εταιρεία από την 1η Ιανουαρίου 2018. Ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο (“modified retrospective method”) κατά την πρώτη εφαρμογή με αναγνώριση της επίδρασης από τη μετάβαση σωρευτικά στα «Αποτελέσματα εις νέον» χωρίς την επαναδιατύπωση των συγκριτικών στοιχείων. Ωστόσο, σύμφωνα με την αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε από τη Διοίκηση, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είχαν καμία επίδραση στα κέρδη και στην χρηματοοικονομική του θέση κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στα «Αποτελέσματα εις νέον» την 1η Ιανουαρίου 2018. Οι απαιτήσεις από πελάτες συμβολαίων πλέον εμφανίζονται ως «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία» στο κονδύλι «Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις» και οι υποχρεώσεις προς πελάτες συμβολαίων πλέον εμφανίζονται ως «Συμβατικές υποχρεώσεις» στο κονδύλι «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις».

Ο Όμιλος και η Εταρεία δραστηριοποιούνται κυρίως στους κλάδους της Κατασκευής και των Λατομείων. Στα πλαίσια της αξιολόγησης της επίδρασης λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, ο Όμιλος και η Εταιρεία διαχώρισαν τα έσοδά τους σε έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης, έσοδα από πώληση αγαθών και έσοδα από μισθώσεις.

Έσοδα από κατασκευαστικά συμβόλαια και συμβόλαια συντήρησης

Οι συμβάσεις με πελάτες της κατηγορίας αυτής αφορούν στην κατασκευή ή συντήρηση δημοσίων έργων (αυτοκινητόδρομοι, γέφυρες, λιμάνια, βιολογικοί καθαρισμοί, δίκτυα διανομής ΔΕΗ και ΕΥΔΑΠ, ΜΕΤΡΟ, σιδηροδρομικές γραμμές) και ιδιωτικών έργων (ξενοδοχεία, μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, φωτοβολταϊκά έργα, αγωγών φυσικού αερίου).

Πριν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, ο Όμιλος αναγνώριζε το έσοδο από κατασκευαστικά συμβόλαια με βάση το ΔΛΠ 11 κατά τη διάρκεια του συμβολαίου. Για τον καθορισμό του ποσού του εσόδου και εξόδου που αναγνωριζόταν σε κάθε περίοδο ο Όμιλος χρησιμοποιούσε τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης. Το στάδιο της ολοκλήρωσης υπολογιζόταν βάσει των εξόδων που έχουν πραγματοποιηθεί από την ημερομηνία του ισολογισμού σε σχέση με τα συνολικά εκτιμώμενα έξοδα για κάθε συμβόλαιο.

Στα πλαίσια της αξιολόγησης της Διοίκησης αναφορικά με την επίδραση του ΔΠΧΑ 15, εξετάστηκαν οι πιο σημαντικές σε αξία συμβάσεις των έργων που ήταν σε εξέλιξη στην αρχή της τρέχουσας περιόδου καθώς και οι νέες συμβάσεις έργων που ξεκίνησαν μέσα στην περίοδο. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα ότι το ΔΠΧΑ 15 δεν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο ισχύον μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων.

Πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Κάθε ένα κατασκευαστικό συμβόλαιο περιλαμβάνει μια μοναδική υποχρέωση για τον κατασκευαστή. Ακόμα και στις περιπτώσεις συμβολαίων που περιλαμβάνουν τόσο τον σχεδιασμό όσο και την κατασκευή ενός έργου, η υποχρέωση του κατασκευαστή είναι κατ’ουσίαν μία καθώς η υπόσχεση του προς τον πελάτη είναι η παράδοση ενός έργου του οποίου τα αγαθά και υπηρεσίες αποτελούν επιμέρους συστατικά.

- Τα συμβατικά έσοδα θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της σύμβασης, χρησιμοποιώντας μια μέθοδο υπολογισμού του εσόδου από κατασκευαστικά συμβόλαια παρόμοια με τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης.
- Το ΔΠΧΑ 15 απαιτεί την αναγνώριση τυχόν μεταβλητού τιμήματος, δηλαδή αξιώσεων από κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης, bonus επιβράβευσης, συμπληρωματικών εργασιών, μόνο στο βαθμό που είναι εξαιρετικά πιθανό (highly probable) ότι τα έσοδα αυτά δεν θα αντιστραφούν στο μέλλον. Στην διαδικασία αξιολόγησης της πιθανότητας ανάκτησης του μεταβλητού τιμήματος, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν η προηγούμενη εμπειρία προσαρμοσμένη στις συνθήκες των υφιστάμενων συμβολαίων. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 11 οι πρόσθετες αξιώσεις και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονταν όταν ήταν η έγκρισή τους από τον πελάτη θεωρείται πιθανή (probable) και η επιμέτρηση τους είναι αξιόπιστη. Οι προϋποθέσεις που θέτει το νέο πρότυπο για την αναγνώριση των πρόσθετων αξιώσεων είναι συνεπείς με την ισχύουσα πολιτική του Ομίλου σύμφωνα με την οποία τα κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονται στην περίπτωση που οι συζητήσεις για την είσπραξή τους βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγμάτευσης ή υποστηρίζονται από εκτιμήσεις ανεξάρτητων επαγγελματιών.
- Σύμφωνα με το ΔΛΠ 11, οι δαπάνες που προκύπταν κατά τη διαδικασία υποβολής προσφορών κεφαλαιοποιούνταν όταν θεωρούνταν πιθανή η ανάληψη του έργου. Κατά την 31.12.2017 δεν υπήρχαν κεφαλαιοποιηθέντα κόστη διαγωνισμών. Το νέο πρότυπο ορίζει ότι οι δαπάνες που μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν αφορούν σε κόστη που προκύπτουν μετά την ανάληψη ενός έργου. Παραδείγματα τέτοιων δαπανών είναι τα κόστη κατασκευής προσωρινών εργοταξιακών εγκαταστάσεων και τα κόστη μετεγκατάστασης εξοπλισμού και εργαζομένων. Κατά την 31.12.2018 δεν υπήρχαν δαπάνες που να εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες.
- Οι συμβάσεις με πελάτες μπορεί να προβλέπουν την παρακράτηση μέρους των τιμολογημένων απαιτήσεων, το οποίο συνήθως καταβάλλεται στον κατασκευαστή στο τέλος του έργου. Οι παρακρατημένες εγγυήσεις αποσκοπούν στην παροχή ασφάλειας στον πελάτη σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων του εργολάβου και δεν συνδέονται με την παροχή χρηματοδότησης προς τον πελάτη. Συνεπώς, ο Όμιλος κατέληξε ότι δεν υπάρχει σημαντική επίδραση λόγω χρηματοδότησης.

Επίσης, υπάρχουν συμβάσεις με πελάτες για τη συντήρηση κατασκευαστικών έργων, όπως σιδηρόδρομοι, αεροδρόμια και κέντρα επεξεργασίας λυμάτων. Η αναγνώριση των εσόδων από τις συμβάσεις αυτές γίνεται κατά τη διάρκεια της σύμβασης με την μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης βάσει κόστους.

Εάν ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει τη σύμβαση ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα της οικονομικής οντότητας σε αντάλλαγμα έναντι αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία έχει μεταβιβάσει σε πελάτη όπως για παράδειγμα όταν οι κατασκευαστικές υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρείας) για την έκδοση τιμολογίου.

Εάν ο πελάτης καταβάλει αντάλλαγμα ή ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης για τη μεταφορά των υπηρεσιών, τότε ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) απεικονίζει την σύμβαση ως συμβατική υποχρέωση. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την 01.01.2018 το ποσό των ευρώ 266.894 χιλ. που αφορούσε σε «Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια» και το ποσό των ευρώ 3.064 χιλ. που αφορούσε σε «Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα» μεταφέρθηκαν στα «Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία» και το ποσό των ευρώ 81.951 χιλ. που αφορούσε σε «Υποχρεώσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια» μεταφέρθηκε στις «Συμβατικές υποχρεώσεις» (σημειώσεις 13 και 20).

Έσοδα από την πώληση αγαθών

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται τη χρονική στιγμή κατά την οποία ο αγοραστής αποκτά τον έλεγχο. Κατά συνέπεια, τα έσοδα από την πώληση αγαθών θα εξακολουθήσουν να αναγνωρίζονται κατά την παράδοσή τους στον αγοραστή εφόσον δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον αγοραστή και να επιμετρώνται στο αντάλλαγμα που ορίζεται από τη σύμβαση με τον πελάτη. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών προέρχονται από την πώληση υλικών για κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων.

Έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις

Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Δεν υπάρχει επίδραση στα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις λόγω της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 15. Τα έσοδα από λειτουργικές μισθώσεις του Όμιλου και της Εταιρείας ταξινομούνται στη γραμμή "Λοιπά Έσοδα" της Κατάστασης Αποτελεσμάτων καθώς η εκμίσθωση εξοπλισμού σε τρίτους αποτελεί παρεπόμενη δραστηριότητα.

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων χορηγηθέντων και απαιτήσεων, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που προεξοφλεί τις μελλοντικές ροές για σκοπούς απομείωσης.

Τα μερίσματα λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμοζόταν βάσει του ΔΛΠ 39. Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει μια προσέγγιση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς με βάση πληροφορίες που αφορούν το μέλλον, η οποία έχει σκοπό την προγενέστερη αναγνώριση πιστωτικών ζημιών σε σχέση με την προσέγγιση της πραγματοποιηθείσας ζημίας απομείωσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Επιπλέον, το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντιστάθμισης βασιζόμενη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο προηγούμενο μοντέλο του ΔΛΠ 39.

Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018. Η υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» είχε σαν αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου, που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από την 1η Ιανουαρίου 2018, ενώ δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές που αφορούν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Η Εταιρία χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες κατάταξης και επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβέσιμο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Δάνεια χορηγηθέντα

Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβέσιμο κόστος

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή και αποτελεσμάτων

Την 1η Ιανουαρίου 2018 (την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9), η διοίκηση του Ομίλου (και της Εταιρείας) αξιολόγησε τα επιχειρηματικά μοντέλα που ισχύουν για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο Όμιλος και η Εταιρεία και τα ταξινόμησε στην κατάλληλη κατηγορία του ΔΠΧΑ 9. Οι κύριες επιπτώσεις από αυτή την αναταξινόμηση είναι οι ακόλουθες:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία
Κατηγορίες του ΔΠΧΑ 9	**Αποσβέσιμο κόστος**	**Αποσβέσιμο κόστος**
Κατηγορίες του ΔΛΠ 39	**Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις**	**Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις**
31.12.2017 - ΔΛΠ 39	**793.976**	**767.473**
Αύξηση πρόβλεψης για επισφάλειες πελατών	(4.871)	(4.871)
01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία - ΔΠΧΑ 9	**789.105**	**762.601**

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναταξινομήσεις και τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν γραμμές οι οποίες δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το καινούριο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

Απόσπασμα από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2017 Δημοσιευμένα Στοιχεία**	**ΔΠΧΑ 9 Αναταξινομήσεις**	**ΔΠΧΑ 9 Αναπροσαρμογές**	**01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα Στοιχεία**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	20.002	-	20.002
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	20.002	(20.002)	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	793.976	-	(4.871)	789.105
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Κέρδη/(ζημιές) εις νέον	(187.722)	-	(4.871)	(192.593)

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31.12.2017 Δημοσιευμένα Στοιχεία**	**ΔΠΧΑ 9 Αναταξινομήσεις**	**ΔΠΧΑ 9 Αναπροσαρμογές**	**01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα Στοιχεία**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	1.405	-	1.405
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.405	(1.405)	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	767.473	-	(4.871)	762.601
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ				
Κέρδη/(ζημιές) εις νέον	(87.033)	-	(4.871)	(91.904)

Η συνολική επίδραση των αλλαγών από τις αναπροσαρμογές σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 στη καθαρή θέση του Ομίλου και της εταιρείας έχει ως εξής:

	Καθαρή Θέση Ομίλου	Καθαρή Θέση Εταιρείας
31.12.2017 Δημοσιευμένα στοιχεία	**189.304**	**283.382**
Αύξηση πρόβλεψης για επισφάλειες πελατών	(4.871)	(4.871)
01.01.2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**184.432**	**278.511**

(α) Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία είχαν χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39 ποσού ευρώ 19.994 χιλ. και ευρώ 1.402 χιλ. αντίστοιχα στις 31.12.2017, που αποτελούνται από εισηγμένους τίτλους πλέον ταξινομούνται ως Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων και θα εξακολουθήσουν να επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Επιπλέον, το σχετικό Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση, που ανερχόταν σε ποσό ευρώ (449) χιλ. στις 31.12.2017 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, μεταφέρθηκε στο λογαριασμό «Αποθεματικό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολικών εισοδημάτων» (σημείωση 10). Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά στοιχεία κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι τόσο η είσπραξη των ταμειακών ροών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

(β) Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία είχαν χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39 ποσού ευρώ 8 χιλ. στις 31.12.2017, που αποτελούνται από μη εισηγμένους τίτλους σε Ελλάδα και επιμετρούνταν στο κόστος, ταξινομήθηκαν και επιμετρήθηκαν στην εύλογη αξία τους μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων χωρίς καμία μεταβολή στην αξία.

(γ) Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Το αποτέλεσμα των απαιτήσεων του καινούριου προτύπου ήταν η αύξηση των προβλέψεων για απομείωση του Ομίλου κατά ποσό ευρώ 4.871 χιλ. με αντίστοιχη επίδραση στην έναρξη του λογαριασμού «Αποτέλεσμα εις νέον».

2.4 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Η ύπαρξη και η επίδραση των δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν συνεκτιμούνται για να τεκμηριωθεί ότι ο Όμιλος ελέγχει την οικονομική οντότητα. Έλεγχος μπορεί να υπάρχει και σε περιπτώσεις όπου η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο με δικαίωμα ψήφου είναι μικρότερη του 50%, αλλά ο Όμιλος είναι σε θέση να εξασκήσει έλεγχο στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές, de facto. De facto έλεγχος υφίσταται όταν ο αριθμός των δικαιωμάτων ψήφου του Ομίλου, σε σχέση με τον αριθμό αλλά και την κατανομή των δικαιωμάτων των άλλων μετόχων, δίνουν τη δυνατότητα ελέγχου από τον Όμιλο των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται με ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται, και των συμμετοχικών τίτλων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμφωνίες ενδεχόμενων ανταλλαγμάτων. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται καταρχήν στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μια ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στην αναλογία τους στην

καθαρή θέση της θυγατρικής. Τα έξοδα εξαγοράς καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την πραγματοποίησή τους. Σε συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά, ο αποκτών θα επιμετρήσει εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης και θα αναγνωρίσει τυχόν κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που δίνεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος που πληρούν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως επίδραση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Ενδεχόμενο αντάλλαγμα που αναγνωρίζεται ως καθαρή θέση, δεν επανεκτιμάται και ο μεταγενέστερος διακανονισμός λογιστικοποιείται μέσα στην καθαρή θέση.

Όταν το άθροισμα (α) του κόστους εξαγοράς, (β) του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσες συμμετοχές και (γ) της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου, εφόσον η συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν, το υπερβάλλον ποσό αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το ανωτέρω άθροισμα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ ευθείας στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής οι θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές χωρίς απώλεια ελέγχου

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στη θυγατρική, επιμετρώνται και καταχωρούνται ως συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) – δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με αυτόν που ακολουθείται στις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής, αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση/παύση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο στη θυγατρική, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συγγενής επιχείρηση, ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα, θα λογιστικοποιηθούν όπως στην περίπτωση της πώλησης θυγατρικής κι επομένως ενδέχεται να λογιστικοποιηθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι οικονομικές οντότητες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μία συγγενή επιχείρηση αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος κτήσης και η λογιστική αξία αυξάνεται ή μειώνεται για να αναγνωρίσει το μερίδιο του επενδυτή στα κέρδη ή τις ζημίες της συγγενούς μετά την ημερομηνία της απόκτησης. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά (μειωμένη με τυχόν ζημίες απομείωσης).

Σε περίπτωση πώλησης ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση, όπου όμως ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί σημαντική επιρροή, μόνο η αναλογία στα ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα θα καταχωρηθεί στα αποτελέσματα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, ενώ το μερίδιο των μεταβολών στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές μετά την εξαγορά επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις με αντίστοιχη προσαρμογή στην τρέχουσα αξία της επένδυσης. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις. Εάν κάποια επένδυση πρέπει να απομειωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της επένδυσης και της λογιστικής της αξίας.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται επίσης κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε αυτές, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της μητρικής οι συγγενείς αποτιμώνται στο κόστος μείον την απομείωση.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11 οι τύποι των συμφωνιών περιορίζονται σε δύο: κοινές επιχειρήσεις (joint operations) και κοινοπραξίες (joint ventures). Η ταξινόμηση εξαρτάται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών στη συμφωνία, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και τη νομική μορφή της συμφωνίας, τους συμφωνηθέντες όρους από τα μέρη και, όπου είναι σχετικά, άλλα γεγονότα και συνθήκες.

Κοινές επιχειρήσεις θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (συμμετέχοντες) που έχουν κοινό έλεγχο διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων του σχήματος. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να λογιστικοποιούν τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις (καθώς και τα έσοδα και έξοδα) που σχετίζονται με το μερίδιο τους στο σχήμα.

Κοινοπραξίες θεωρούνται οι από κοινού συμφωνίες όπου τα μέρη (κοινοπρακτούντες) που έχουν κοινό έλεγχο στις συμφωνίες διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Οι επιχειρήσεις αυτές λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (η αναλογική ενοποίηση δεν είναι πλέον επιτρεπτή).

Με βάση το ΔΛΠ 31, ο Όμιλος λογιστικοποιούσε τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες συμμετείχε, χρησιμοποιώντας την αναλογική μέθοδο ενοποίησης. Εξαίρεση αποτελούσαν εκείνες που βρίσκονταν σε αδράνεια κατά την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΑ ή ήταν μη σημαντικές, οι οποίες ενοποιούνταν με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Για αυτές, ο Όμιλος και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 11, διατηρεί τον τρόπο ενοποίησής τους με τη μέθοδο της καθαρής θέσης μέχρι την οριστική εκκαθάρισή τους.

Οι κύριες από κοινού συμφωνίες όπου ο Όμιλος συμμετέχει αφορούν στην εκτέλεση κατασκευαστικών συμβολαίων μέσω κοινοπρακτικών σχημάτων. Τα κοινοπρακτικά αυτά σχήματα κατατάσσονται ως κοινές επιχειρήσεις λόγω του ότι η νομική τους μορφή παρέχει στα μέρη άμεσα δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων. Με βάση το ΔΠΧΑ 11, ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του στα σχήματα. Στη σημείωση 34γ παρουσιάζονται αναλυτικά τα μερίδια του Ομίλου στις κοινές επιχειρήσεις που συμμετέχει.

Ως κοινοπραξίες, ο Όμιλος έχει κατατάξει τις εταιρείες στις οποίες τα μέρη που συμμετέχουν διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών και γι' αυτό ενοποιούνται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 28.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός από την περίπτωση που μεταφέρονται απευθείας στα Λοιπά συνολικά

εισοδήματα λόγω του ότι αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών και σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων.

Αλλαγές στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών χρεογράφων σε ξένο νόμισμα που έχουν χαρακτηρισθεί σαν διαθέσιμα προς πώληση αναλύονται σε συναλλαγματικές διαφορές που προέρχονται από την διαφοροποίηση της καθαρής αξίας του χρεογράφου και λοιπές αλλαγές που προέρχονται από τη λογιστική αξία. Οι συναλλαγματικές διαφορές διαγράφονται στα αποτελέσματα ενώ οι λοιπές μεταφέρονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Η μετατροπή των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν έχει νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

i) Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού,

ii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες της περιόδου (εκτός εάν η μέση ισοτιμία δεν είναι λογική προσέγγιση της συσσωρευμένης επίδρασης των ισοτιμιών που ίσχυαν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών, στην οποία περίπτωση τα έσοδα και έξοδα μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των συναλλαγών) και

iii) Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε επιχείρηση εξωτερικού καθώς και του δανεισμού που έχει χαρακτηριστεί ως αντιστάθμιση της επένδυσης αυτής, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα. Κατά την πώληση μέρους ή του συνόλου επιχείρησης εξωτερικού, οι συσσωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως ως μέρος του κέρδους ή ζημίας από τη πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την εξαγορά ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα.

2.6 Μισθώσεις

(α) Εταιρεία Ομίλου ως μισθωτής

Μισθώσεις όπου ουσιωδώς οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα έξοδα των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης και περιλαμβάνουν τυχόν κόστος αποκατάστασης του ακινήτου εφόσον αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση μίσθωσης.

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα Δάνεια. Το μέρος του χρηματοοικονομικού εξόδου που αφορά σε χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

(β) Εταιρεία Ομίλου ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εκμισθώνει ακίνητα μόνο με τη μορφή λειτουργικής μίσθωσης. Τα έσοδα των λειτουργικών μισθώσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.7 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

Οι προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις περιλαμβάνουν απαιτήσεις του Ομίλου από διάφορους χρεώστες και αφορούν κυρίως απαιτήσεις από:

α) από προκαταβολές μισθωμάτων σε εκμισθωτές ακινήτων. Οι αποσβέσεις λογίζονται για την περίοδο εκμίσθωσης.

β) από τις καταβολές για τη μίσθωση των ακινήτων (δασική έκταση, οικόπεδο).

2.8 Ενσώματες Ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των παγίων στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

- Κτίρια	20-40 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός (εκτός φωτοβολταϊκών πάρκων)	5-10 έτη
- Μηχανολογικός εξοπλισμός φωτοβολταϊκών πάρκων	20-27 έτη
- Αυτοκίνητα	5-9 έτη
- Λοιπός εξοπλισμός	5-10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση που απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (σημείωση 2.10).

Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αναπόσβεστης αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικά έξοδα που αφορούν στην κατασκευή περιουσιακών στοιχείων κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής. Περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις

προϋποθέσεις είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που κατ' ανάγκη χρειάζεται μια σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Η υπεραξία από εξαγορές θυγατρικών εταιρειών αναγνωρίζεται στις ασώματες ακινητοποιήσεις. Η υπεραξία δεν αποσβένεται και ελέγχεται για απομείωση ετησίως ή πιο συχνά αν γεγονότα ή περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση και αναγνωρίζεται στο κόστος μείον τις όποιες ζημιές απομείωσης. Ζημιές από υπεραξία δεν αντιστρέφονται.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών για την πραγματοποίηση του ελέγχου απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις μονάδες ή στις ομάδες των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τις επιχειρηματικές συνενώσεις στις οποίες δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα.

Κέρδη και ζημίες από την πώληση μιας επιχείρησης περιλαμβάνουν τη λογιστική αξία της υπεραξίας που αντιστοιχεί στην επιχείρηση που πωλήθηκε.

Η αρνητική υπεραξία διαγράφεται στα αποτελέσματα.

(β) Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 3 έτη.

2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, όπως η υπεραξία, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και επίσης όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας, μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες.) Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμούνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» αντικατέστησε για τις περιόδους που ξεκινούν από την 1η Ιανουαρίου 2018 το ΔΛΠ 39 –«Χρηματοοικονομικά μέσα : Αναγνώριση και Επιμέτρηση», και τροποποίησε τις απαιτήσεις για ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και λογιστικης αντιστάθμισης. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν από την 1η Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά το ΔΠΧΑ 9, αλλά επέλεξαν να μην αναπροσαρμόσουν τις προηγούμενες περιόδους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Συνεπώς οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2017 έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και οι αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την νέα ταξινόμησης και επιμέτρηση αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία ταξινομούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τους στις παρακάτω κατηγορίες:

- Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που στη συνέχεια επιμετρώνται στην εύλογη αξία στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και

- Στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος.

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Τα κόστη συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξοδοποιούνται. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 9, τα χρεόγραφα επιμετρούνται στη συνέχεια στο αποσβέσιμο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως SPPI (“solely payments of principal and interest”) κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Η νέα ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρεογράφων του Ομίλου και της Εταιρείας γίνεται ως εξής:

Ι. Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την απο-αναγνώριση τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι τους οποίους ο Όμιλος έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομεί κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώρισή τους ή στη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση. Μερίσματα από τέτοιες επανδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση του κόστους της επένδυσης.

Για επενδύσεις οι οποίες διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση τις τιμές προσφοράς της αγοράς. Για επενδύσεις για τις οποίες δεν υπάρχει ενεργός αγορά, η εύλογη αξία προσδιορίζεται μέσω τεχνικών αποτίμησης, εκτός εάν το εύρος των ορθολογικών εκτιμήσεων της εύλογης αξίας είναι σημαντικά μεγάλο και οι πιθανότητες των διάφορων εκτιμήσεων δεν μπορούν εύλογα να αξιολογηθούν, οπότε δεν επιτρέπεται η αποτίμηση αυτών των επενδύσεων στην εύλογη αξία. Η αγορά ή πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαιτούν την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσα σε ένα χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται από κανονισμό ή παραδοχή της αγοράς, αναγνωρίζεται κατά την ημερομηνία διακανονισμού (δηλαδή την ημερομηνία που το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται ή παραδίδεται στον Όμιλο ή την Εταιρεία).

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

• τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,

• ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή

• ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

2.12 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των ετοίμων προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει τα έξοδα σχεδιασμού, το κόστος των υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και αναλογία των γενικών εξόδων παραγωγής.

2.13 Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός εάν το αποτέλεσμα της προεξόφλησης δεν είναι σημαντικό, μειωμένο με τυχόν ζημιά απομείωσης. Η ζημιά απομείωσης για τις εμπορικές απαιτήσεις δημιουργείται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά των απαιτήσεων με βάση τους συμβατικούς όρους.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα.

Σοβαρά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση έχει απομειωθεί. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένη με το πραγματικό επιτόκιο, και καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης. Αν σε επόμενη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η αναστροφή της αναγνωρισμένης ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.14 Δεσμευμένες Καταθέσεις

Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Όμιλο μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον. Στις περιπτώσεις που οι δεσμευμένες καταθέσεις αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο. Όμως εάν δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομική θέσης, ταξινομούνται ως μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο.

2.15 Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού ρίσκου.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της Εταιρείας.

Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται απαλλαγμένα από κάθε σχετικό όφελος φόρου εισοδήματος, αφαιρετικά στην καθαρή θέση.

2.17 Δάνεια

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή ολικά, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.18 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα

Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία ισολογισμού στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό για τον οποίο ενδέχεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.19 Παροχές στο προσωπικό

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στον ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας του προγράμματος καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις αποδοχές προσωπικού, αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο, αλλαγές της παροχής, περικοπές και διακανονισμούς. Το καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδοτήσεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

2.20 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος και για επίδικες αγωγές και ανέλεγκτες χρήσεις αναγνωρίζονται όταν: υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και όταν το απαιτούμενα ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται σε προεξοφλημένη βάση, όταν είναι σημαντική η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και του σχετικού κινδύνου της υποχρέωσης. Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.21 Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων.

Όπως αναφέρεται και στη σημείωση 2.3, από την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες», το οποίο είχε ως αποτέλεσμα αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και αναταξινομήσεις στα ποσά που αναγνωρίστηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, τα έσοδα από συμβάσεις σε πελάτες αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο των αγαθών ή υπηρεσιών σε ποσό που αντανακλά το αντάλλαγμα το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται έναντι των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών.

Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για τα Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες περιγράφονται στη Σημείωση 2.3.

2.22 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.23 Επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αγορά ενσώματων παγίων ή την κατασκευή έργων, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ως αναβαλλόμενες κρατικές επιχορηγήσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

2.24 Περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα προς πώληση

Τα περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται προς πώληση και αποτιμώνται στη μικρότερη αξία μεταξύ της τρέχουσας λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης, εφόσον η αξία αυτή εκτιμάται ότι θα ανακτηθεί από τον Όμιλο μέσω της πώλησής τους και όχι από τη χρήση τους. Οι τυχόν ζημίες απομείωσης που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως. Οποιαδήποτε αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Ένα περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς πώληση όταν είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση και η πώληση είναι εξαιρετικά πιθανή. Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με ένα σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί ένα πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή και ολοκλήρωσης της συναλλαγής, η τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία του προς πώληση περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν σαν κατεχόμενα προς πώληση, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

2.25 Προμηθευτές και λοιπές υποχρέωσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας από προμηθευτές. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.26 Αναταξινομήσεις και στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε χιλιάδες ευρώ. Διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις.

Δεν έχουν γίνει αναταξινομήσεις στα συγκριτικά κονδύλια της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, της Κατάστασης Αποτελεσμάτων ή της Κατάστασης Ταμειακών ροών, παρά μόνο σε πίνακες των επιμέρους σημειώσεων, έτσι ώστε οι παρεχόμενες πληροφορίες στις σημειώσεις αυτές να είναι συγκρίσιμες με αυτές της τρέχουσας χρήσης. Πιο συγκεκριμένα, στη σημείωση των Απαιτήσεων, στα συγκριτικά στοιχεία στον πίνακα που αφορά τα κατασκευαστικά συμβόλαια έχουν γίνει αναταξινομήσεις για λόγους συγκρισιμότητας.

Οι παραπάνω αναταξινομήσεις δεν έχουν επίπτωση στην καθαρή θέση και τα αποτελεσματα.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως, ενδεικτικά, κινδύνους αγοράς (συναλλαγματικό κίνδυνο, κίνδυνο επιτοκίων, κλπ.), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις και δανεισμός.

Η διαχείριση κινδύνων παρακολουθείται από την οικονομική διεύθυνση και ειδικότερα από την κεντρική Διεύθυνση Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης Ομίλου και διαμορφώνεται στα πλαίσια, οδηγιών, κατευθύνσεων και κανόνων εγκεκριμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο που αφορούν τον κίνδυνο επιτοκίου, τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς και την βραχυπρόθεσμη επένδυση των διαθεσίμων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς σχετίζεται με τους γεωγραφικούς τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ενδεικτικά, ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από τη μεταβολή στις συνθήκες που επικρατούν στον κλάδο των κατασκευών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, από την μεταβολή στις τιμές των πρώτων υλών, από την μεταβολή στην αξίας των ακινήτων και των μισθωμάτων, καθώς και σε κινδύνους που σχετίζονται με την εκτέλεση έργων σε κοινοπρακτικά σχήματα. Οι υπηρεσίες του Ομίλου παρακολουθούν στενά τις τάσεις στις επιμέρους αγορές όπου αναπτύσσεται επιχειρηματική δραστηριότητα και σχεδιάζουν ενέργειες για την άμεση και αποτελεσματική προσαρμογή στα νέα δεδομένα των επιμέρους αγορών.

i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά σε χώρες του εξωτερικού, με έμφαση στις περιοχές της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων (Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλβανία κλπ.). Αναφορικά με τη δραστηριοποίηση του Ομίλου στις χώρες του Εξωτερικού, ο Όμιλος εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο προερχόμενο κυρίως από την ισοτιμία των τοπικών νομισμάτων (πχ. QAR, RON, κλπ.), καθώς και από την ισοτιμία Δολαρίου Αμερικής προς Ευρώ. Διευκρινίζεται ότι η ισοτιμία ορισμένων νομισμάτων (κυρίως τοπικά νομίσματα στις χώρες της Μέσης Ανατολής) είναι συνδεδεμένη με το Δολάριο Αμερικής. Οι εισπράξεις διενεργούνται σε τοπικό νόμισμα και σε Δολάρια Αμερικής και, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του κόστους και των εξόδων είναι στο ίδιο νόμισμα, υφίσταται για το υπόλοιπο μέρος έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος, όπου αυτός θα κρίνεται σημαντικός και σκόπιμο να αντισταθμιστεί, θα αντισταθμίζεται με τη χρήση παράγωγων προθεσμιακών συμβολαίων. Τα παράγωγα αυτά θα αποτιμούνται στις εύλογές τους αξίες και θα αναγνωρίζονται ως απαίτηση ή υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις.

Ανάλυση Ευαισθησίας σε μεταβολές συναλλάγματος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις μεταβολές στην κερδοφορία του ομίλου σε πιθανές αλλαγές κυμαινόμενων ισοτιμιών, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

	Επίδραση στα κέρδη/ (ζημιές) χρήσης		**Επίδραση στην καθαρή θέση**	
	2017	**2017**	**2017**	**2016**
Ανατιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	1.427	(681)	(204)	(930)
Υποτιμημένη συναλλαγματική ισοτιμία κατά 5% έναντι του Ευρώ	(1.427)	681	204	930

ii) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολής των επιτοκίων

Ο Όμιλος έχει στο ενεργητικό του σημαντικά έντοκα στοιχεία που περιλαμβάνουν καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις. Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο από διακυμάνσεις στα επιτόκια προέρχεται από τραπεζικά δάνεια με κυμαινόμενα επιτόκια. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε διακυμάνσεις των

επιτοκίων που επικρατούν στην αγορά και τα οποία επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική του θέση καθώς και τις ταμειακές του ροές. Το κόστος δανεισμού δύναται να αυξάνεται ως αποτέλεσμα τέτοιων αλλαγών και να δημιουργούνται ζημιές ή να μειώνεται κατά την εμφάνιση απρόοπτων γεγονότων. Διευκρινίζεται ότι τα τελευταία χρόνια η διακύμανση των επιτοκίων οφείλεται κυρίως στην αύξηση του περιθωρίου δανεισμού, λόγω της έλλειψης ρευστότητας στην ελληνική τραπεζική αγορά και του εκτιμώμενου κινδύνου ελληνικών εταιρειών και λιγότερο στη μεταβολή των επιτοκίων βάσης (π.χ. Euribor).

Αναφορικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά και σε συνεχή βάση τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων, όταν και εφόσον αυτοί κρίνονται σημαντικοί. Οι εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να συνάπτουν συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων και άλλα παράγωγα προϊόντα επιτοκίων, στο πλαίσιο αντιστάθμισης του σχετικού κινδύνου.

Ένα σημαντικό μέρος των δανείων του Ομίλου είναι σε κυμαινόμενα επιτόκια και το μεγαλύτερο μέρος του δανεισμού είναι σε Ευρώ. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος επιτοκίου προέρχεται κυρίως από μεταβολές των επιτοκίων του Ευρώ και δευτερευόντως από μεταβολές των επιτοκίων άλλων νομισμάτων στα οποία υφίσταται δανεισμός (Δολάριο Αμερικής, Ριάλ Κατάρ κλπ.)

Ο Όμιλος παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τη διάρκεια και τη φύση των χρηματοδοτικών αναγκών των θυγατρικών εταιρειών. Οι αποφάσεις για τη διάρκεια των δανείων αλλά και τη σχέση μεταξύ κυμαινόμενου και σταθερού επιτοκίου λαμβάνονται σε μεμονωμένη βάση.

Ανάλυση Ευαισθησίας Δανείων του Ομίλου σε Μεταβολές Επιτοκίων

Σε επίπεδο Ομίλου μια ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2018, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά ευρώ 286 χιλ. (2017: ευρώ 279 χιλ.). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας, μια ευλόγως πιθανή μεταβολή των επιτοκίων κατά είκοσι πέντε μονάδες βάσης (αύξηση/ μείωση 0.25%) θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση / αύξηση των κερδών προ φόρων της χρήσης του 2017, κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές, κατά ευρώ 287 χιλ. (2017: ευρώ 266 χιλ.). Σημειώνεται ότι η προαναφερθείσα μεταβολή στα προ φόρων κέρδη υπολογίζεται στα υπόλοιπα των δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου στο τέλος χρήσης και δεν περιλαμβάνει την θετική επίπτωση των εισπραχθέντων τόκων από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

iii) Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών του στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις καθώς σχετικά κέρδη ή ζημιές από την αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας θα καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρις ότου τα στοιχεία αυτά πωληθούν. Διευκρινίζεται ότι αν η τιμή κλεισίματος με την οποία αποτιμώνται οι συμμετοχές που κατέχει ο Όμιλος και ταξινομούνται στο επίπεδο 1 της εύλογης αξίας την 31.12.2018 ήταν αυξημένη κατά 5% τότε η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων θα ήταν μεγαλύτερη κατά ευρώ 0,2 εκατ. ενώ εάν ήταν μειωμένη κατά 5% τότε η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων θα ήταν μικρότερη κατά ευρώ 0,2 εκατ. (31.12.2017: ευρώ 0,9 εκατ.).

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει πολιτικές, έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι οι συναλλαγές πραγματοποιούνται με πελάτες με επαρκή πιστοληπτική ικανότητα. Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, γίνεται πολύ αυστηρός έλεγχος στη σύναψη νέων συμβάσεων και στις διαδικασίες παρακολούθησης προόδου εργασιών, τιμολογήσεων και εισπράξεων. Ο Όμιλος παρακολουθεί επισταμένα τα υπόλοιπα των χρεωστών του και σε απαιτήσεις όπου εντοπίζεται πιστωτικός κίνδυνος, γίνεται αξιολόγηση σύμφωνα με τις καθιερωμένες πολιτικές και διαδικασίες και σχηματίζεται η κατάλληλη πρόβλεψη για απομείωση. Στα έργα Δημοσίου γίνεται στενή παρακολούθηση των πιστοποιήσεων και επίσπευση αιτημάτων για συμπληρωματικές εργασίες, προκειμένου να περιορίζεται ο κίνδυνος αδυναμίας είσπραξης απαιτήσεων.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει και στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του προς τον Όμιλο. Για τη διαχείριση αυτού του πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος, στο πλαίσιο εγκεκριμένων πολιτικών από το Διοικητικό Συμβούλιο, θέτει όρια στο βαθμό έκθεσης σε κάθε μεμονωμένο χρηματοοικονομικό ίδρυμα.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Δεδομένης της τρέχουσας κρίσης του Ελληνικού Δημοσίου και του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα, ο κίνδυνος ρευστότητας είναι μεγαλύτερος και η διαχείριση των χρηματοροών έχει γίνει πιο επιτακτική. Για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, ο Όμιλος προϋπολογίζει και παρακολουθεί τακτικά τις χρηματοροές του και μεριμνά για την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων καθώς και μη χρησιμοποιούμενων τραπεζικών πιστωτικών ορίων για την κάλυψη των αναγκών του (π.χ. ανάγκες σε χρηματοδότηση, Εγγυητικές Επιστολές κλπ.).

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών ο όμιλος έχει προχωρήσει στην αναχρηματοδότηση δανειακών του υποχρεώσεων με στόχο την καλύτερη διαχείριση της ρευστότητάς του. Στις 31.12.2018 τα βραχυπρόθεσμα δάνεια του ομίλου ανέρχονται σε ευρώ 108 εκατ. έναντι ευρώ 138 εκατ. στις 31.12.2017.

Η ρευστότητα του Ομίλου παρακολουθείται από τη Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση με τις λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31 Δεκεμβρίου 2018				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	427.131	4.087	49	-	431.267
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.268	309	55	-	1.632
Δάνεια	93.619	56.401	3.726	808	154.554

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	482.555	4.535	-	-	487.090
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.916	1.210	370	-	3.496
Δάνεια	146.527	21.233	37.428	2.211	207.399

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31 Δεκεμβρίου 2018				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	332.499	1.002	49	-	333.551
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.268	309	55	-	1.632
Δάνεια	86.177	56.401	3.726	808	147.112

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	ΛΗΚΤΟΤΗΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ				
	Εντός 1 έτους	**Μεταξύ 1 και 2 ετών**	**Μεταξύ 2 και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	390.986	2.254	-	-	393.240
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.916	1.210	370	-	3.496
Δάνεια	138.595	21.233	37.428	2.211	199.467

Τα παραπάνω ποσά απεικονίζονται στις συμβατικές, μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές και ως εκ τούτου δεν συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αναφορικά με τα κονδύλια Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και Δάνεια.

Στην ανάλυση Προμηθευτών και Λοιπών υποχρεώσεων δεν συμπεριλαμβάνονται τα ποσά από Προκαταβολές Πελάτων, Υποχρεώσεις από Κατασκευαστικά συμβόλαια και Ασφαλιστικοί Οργανισμοί και λοιποί φόροι/τέλη.

3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας των εταιρειών του Ομίλου, την επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα.

Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου θα πρέπει να αξιολογηθεί ο Καθαρός Δανεισμός του Ομίλου (ήτοι, συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τράπεζες μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα).

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	88.242	138.339
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	147.326	196.958
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	180.269	199.290
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(32.942)**	**(2.332)**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	**139.755**	**189.304**
Σύνολο Κεφαλαίων	**106.813**	**186.971**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	-	**-)**

Σημείωση:

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 ευρώ 168.111 χιλ. , (2017 ευρώ 187.259 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 12.157 χιλ., (2017 ευρώ 12.031 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 για τον Όμιλο δεν έχει εφαρμογή. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Ο καθαρός δανεισμός της Εταιρείας στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	81.181	130.406
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	59.084	58.619
Σύνολο δανείων	140.265	189.025
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα [(1)]	147.014	161.756
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	**(6.748)**	**27.269**
Σύνολο Καθαρής Θέσης Εταιρείας	**264.237**	**283.382**
Σύνολο Κεφαλαίων	**257.488**	**310.651**
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	**-**	**0,088**

Σημείωση:

(1) Στα συνολικά Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του 2018 ευρώ 136.983 χιλ., (2017 ευρώ 153.069 χιλ.) έχουν προστεθεί οι Δεσμευμένες καταθέσεις ευρώ 10.030 χιλ., (2017 ευρώ 8.687 χιλ.).

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2018 για την Εταιρεία δεν έχει εφαρμογή (31.12.2017: 8,8%). Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ταμειακές και μη ταμειακές κινήσεις των κονδυλίων του Καθαρού Δανεισμού για τη χρήση του 2018:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

	Υποσύνολο Δανείων		**Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**		
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	**Εταιρικά Δάνεια**	**Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**	**Δεσμευμένες καταθέσεις**	**Σύνολο**
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2018	**3.329**	**193.629**	**187.259**	**12.031**	**(2.332)**
Ταμειακές κινήσεις	(2.493)	13.669	(19.453)	127	30.503
Συναλλαγματικές διαφορές	-	962	305	-	656
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	23	-	-	23
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	337	-	-	337
Μη ταμειακές κινήσεις	739	-	-	-	739
Αποαναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων/ ταμείου πωλούσας κοινοπραξίας	-	(62.868)	-	-	(62.868)
Καθαρός Δανεισμός / Διαθέσιμα 31.12.2018	**1.575**	**145.752**	**168.111**	**12.157**	**(32.942)**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Υποσύνολο Δανείων		Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		
	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	**Εταιρικά Δάνεια**	**Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα**	**Δεσμευμένες καταθέσεις**	**Σύνολο**
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα 01.01.2018	**3.329**	**185.696**	**153.069**	**8.687**	**27.269**
Ταμειακές κινήσεις	(2.493)	15.382	(16.643)	1.343	28.189
Συναλλαγματικές διαφορές	-	39	557	-	(519)
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	-	105	-	-	105
Απόσβεση εξόδων έκδοσης δανείων	-	337	-	-	337
Μη ταμειακές κινήσεις	739	-	-	-	739
Αποαναγνώριση δανειακών υποχρεώσεων/ ταμείου πωλούσας κοινοπραξίας	-	(62.868)	-	-	(62.868)
Καθαρός Δανεισμός / Διαθέσιμα 31.12.2018	**1.575**	**138.690**	**136.983**	**10.030**	**(6.748)**

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία ισολογισμού κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

-Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων.

-Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παράγωγα τιμών).

-Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται μία σύγκριση των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου και της εταιρείας που διακρατούνται στο αποσβεσμένο κόστος και των εύλογων αξιών τους:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δάνεια μακροπρόθεσμα & βραχυπρόθεσμα	147.326	196.958	147.544	196.958

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Δάνεια μακροπρόθεσμα & βραχυπρόθεσμα	140.265	189.025	140.483	189.025

Η εύλογη αξία των βραχυπρόθεσμων πελατών και λοιπών απαιτήσεων, των βραχυπρόθεσμων προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων καθώς και των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες. Οι εύλογες αξίες των δανείων και των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων προσδιορίζονται με βάση την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας επιτόκια προεξόφλησης που αντανακλούν το τρέχον επιτόκιο δανεισμού και περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017.

	31 Δεκεμβρίου 2018	
	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	4.435	4.435

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	19.994	19.994

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. μετοχές, ομόλογα, αμοιβαία κεφάλαια), προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1. Αυτό το επιπέδο περιλαμβάνει κυρίως την επένδυση σε Όμιλο μεταλλείων χρυσού που είναι εισηγμένος στο χρηματιστήριο του Τορόντο και έχει ταξινομηθεί ως Χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες αγοραίες πληροφορίες τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού της Εταιρείας που αποτιμώνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017:

	31 Δεκεμβρίου 2018	
	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	350	350

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ	
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΣΥΝΟΛΟ
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.402	1.402

Αυτό το επιπέδο περιλαμβάνει κυρίως τραπεζικές μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και οι σημειώσεις και αναφορές που τις συνοδεύουν ενδέχεται να εμπεριέχουν ορισμένες υποθέσεις και υπολογισμούς που αναφέρονται σε μελλοντικά γεγονότα σε σχέση με τις εργασίες, την ανάπτυξη και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν μελλοντικά ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

(α) Εκτιμήσεις για τον προϋπολογισμό των κατασκευαστικών συμβολαίων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης για την αναγνώριση των εσόδων από συμβάσεις κατασκευής. Η μέθοδος του ποσοστού ολοκλήρωσης απαιτεί από τη Διοίκηση εκτιμήσεις αναφορικά με τα παρακάτω:

- τον προϋπολογισμό του κόστους εκτέλεσης των έργων και συνεπώς του μικτού αποτελέσματος,
- την ανάκτηση των απαιτήσεων από συμπληρωματικές εργασίες ή από κόστη καθυστέρησης/επιτάχυνσης του έργου,
- την επίδραση που έχουν οι τροποποιήσεις του συμβατικού αντικειμένου στο περιθώριο κερδοφορίας του έργου,
- την ολοκλήρωση των προκαθορισμένων ορόσημων εντός του χρονοδιαγράμματος, και
- τις προβλέψεις για ζημιογόνα έργα.

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τις διαθέσιμες πληροφορίες της αναφορικά με την πορεία των έργων και αναθεωρεί τα προϋπολογιστικά στοιχεία του κόστους όπου κρίνεται απαραίτητο.

(β) Προβλέψεις

(i) Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει αναβαλλόμενους φόρους επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και εκτιμώντας τα μελλοντικά οφέλη αλλά και τις μελλοντικές υποχρεώσεις από φόρους. Κατά την αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς και κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους, λαμβάνονται υπόψη οι καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της Διοίκησης για την εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων των εταιρειών του Ομίλου στο ορατό μέλλον.

(γ) Απομείωση ενσώματων παγίων

Τα ενσώματα πάγια καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων. Ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς

και των εκτιμήσεων της διοίκησης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Κατά τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης η διοίκηση συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

(δ) Εκτιμήσεις για απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς

Η Διοίκηση της Εταιρείας αξιολογεί σε ετήσια βάση αν συντρέχουν ενδείξεις απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία τους ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εύλογης και της αξίας χρήσης.

Οι βασικότερες εκτιμήσεις που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στα πλαίσια της εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας των επενδύσεων αφορούν σε μελλοντικές ροές και επίδοση βάσει των επιχειρηματικών πλάνων των εταιρειών που ελέγχονται για απομείωση, στο ρυθμό ανάπτυξής τους εις το διηνεκές, στο μελλοντικό κεφάλαιο κίνησης καθώς και στο επιτόκιο προεξόφλησης.

Επίσης, η Διοίκηση επαναξιολογεί την αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές/συγγενείς στις περιπτώσεις απομείωσης της αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων (ενσώματων παγίων, επενδύσεων σε ακίνητα).

4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Δεν υπάρχουν σημαντικές κρίσει της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών.

5 Ενσώματα πάγια

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Μηχ/κός Εξοπλισμός Φ/Β πάρκων	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινητ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
1 Ιανουαρίου 2017	**90.230**	**44.839**	**260.376**	**4.358**	**24.586**	**3.334**	**427.724**
Συναλλαγματικές διαφορές	(2.983)	(616)	(6.250)	(110)	(1.090)	(135)	(11.185)
Εξαγορά θυγατρικών	2.956	-	-	-	-	-	2.956
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	312	1.060	4.250	388	874	410	7.296
Προσθήκες με χρηματοδοτική μίσθωση							-
Πώληση θυγατρικών	-	-	(21)	-	-	-	(21)
Πωλήσεις	(46)	(4.228)	(14.683)	-	(274)	-	(19.232)
Διαγραφές	(389)	(21)	(234)	-	(387)	-	(1.031)
31 Δεκεμβρίου 2017	**90.080**	**41.034**	**243.439**	**4.637**	**23.709**	**3.609**	**406.507**
1 Ιανουαρίου 2018	**90.080**	**41.034**	**243.439**	**4.637**	**23.709**	**3.609**	**406.507**
Συναλλαγματικές διαφορές	669	369	1.778	(61)	340	(3)	3.092
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(264)	(13)	(168)	-	(54)	-	(499)
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	1.335	1.297	2.323	667	1.177	115	6.914
Πωλήσεις	(364)	(1.846)	(8.565)	-	(1.142)	-	(11.916)
Διαγραφές	(5.629)	(659)	(837)	-	(285)	(9)	(7.419)
Αναταξινομήσεις από Ακιν. υπό εκτέλεση	-	-	76	-	-	(76)	-
31 Δεκεμβρίου 2018	**85.828**	**40.182**	**238.046**	**5.242**	**23.744**	**3.637**	**396.679**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
1 Ιανουαρίου 2017	**(22.360)**	**(37.148)**	**(215.770)**	**(706)**	**(21.768)**	**-**	**(297.750)**
Συναλλαγματικές διαφορές	1.259	336	4.510	32	923	-	7.061
Αποσβέσεις χρήσης	(6.324)	(2.188)	(11.893)	(453)	(1.410)	-	(22.268)
Πωλήσεις	23	3.660	12.028	-	209	-	15.920
Διαγραφές	384	9	57	-	352	-	801
31 Δεκεμβρίου 2017	**(27.018)**	**(35.330)**	**(211.068)**	**(1.127)**	**(21.693)**	**-**	**(296.236)**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις							
1 Ιανουαρίου 2018	**(27.018)**	**(35.330)**	**(211.068)**	**(1.127)**	**(21.693)**	**-**	**(296.236)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(584)	(284)	(1.342)	15	(327)	-	(2.523)
Αποσβέσεις χρήσης	(4.197)	(2.222)	(9.612)	(529)	(969)	-	(17.529)
Πωλήσεις	269	1.597	7.468	-	721	-	10.055
Διαγραφές	3.545	626	793	-	314	-	5.277
31 Δεκεμβρίου 2018	**(27.985)**	**(35.613)**	**(213.761)**	**(1.642)**	**(21.954)**	**-**	**(300.955)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**63.062**	**5.704**	**32.371**	**3.509**	**2.016**	**3.609**	**110.271**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**57.843**	**4.568**	**24.285**	**3.601**	**1.790**	**3.637**	**95.724**

Μισθωμένα πάγια που περιλαμβάνονται στα παραπάνω βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης:

	31 Δεκεμβρίου 2018			31 Δεκεμβρίου 2017		
	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος - κεφαλαιοποιημένες χρηματοδοτικές μισθώσεις	50	6.822	6.872	50	6.942	6.992
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50)	(2.650)	(2.700)	(50)	(2.229)	(2.279)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία	**-**	**4.171**	**4.171**	**-**	**4.713**	**4.713**

Όλα τα ποσά είναι σε χιλιάδες €, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Οικόπεδα & Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινητ. υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος						
1 Ιανουαρίου 2017	**44.397**	**37.768**	**235.179**	**22.034**	**3.167**	**342.545**
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.775)	(492)	(6.172)	(964)	(135)	(9.538)
Απορρόφηση Θυγατρικών	681	3	339	9	-	1.032
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	257	763	3.800	540	365	5.725
Πωλήσεις	(46)	(3.952)	(14.028)	(256)	-	(18.282)
Διαγραφές	(389)	(32)	(86)	(223)	-	(730)
31 Δεκεμβρίου 2017	**43.124**	**34.059**	**219.032**	**21.141**	**3.397**	**320.753**
1 Ιανουαρίου 2018	**43.124**	**34.059**	**219.032**	**21.141**	**3.397**	**320.753**
Συναλλαγματικές διαφορές	590	289	1.703	330	(0)	2.913
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(264)	(13)	(168)	(54)	-	(499)
Προσθήκες εκτός από χρηματοδοτική μίσθωση	298	1.083	1.540	877	23	3.821
Πωλήσεις	(84)	(1.776)	(7.970)	(951)	-	(10.781)
Διαγραφές	(592)	(114)	(810)	(579)	(9)	(2.104)
31 Δεκεμβρίου 2018	**43.073**	**33.528**	**213.326**	**20.764**	**3.411**	**314.102**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
1 Ιανουαρίου 2017	**(13.388)**	**(31.307)**	**(196.449)**	**(19.506)**	**-**	**(260.650)**
Συναλλαγματικές διαφορές	874	266	4.400	811	-	6.351
Αποσβέσεις χρήσης	(4.265)	(1.834)	(10.722)	(1.292)	-	(18.113)
Πωλήσεις	23	3.458	11.528	193	-	15.202
Διαγραφές	384	9	4	188	-	584
31 Δεκεμβρίου 2017	**(16.372)**	**(29.408)**	**(191.240)**	**(19.607)**	**-**	**(256.627)**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
1 Ιανουαρίου 2018	**(16.372)**	**(29.408)**	**(191.240)**	**(19.607)**	**-**	**(256.627)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(540)	(181)	(1.315)	(293)	-	(2.330)
Αποσβέσεις χρήσης	(2.977)	(1.872)	(8.743)	(854)	-	(14.446)
Πωλήσεις	4	1.641	7.279	574	-	9.498
Διαγραφές	573	109	768	577	-	2.027
31 Δεκεμβρίου 2018	**(19.313)**	**(29.712)**	**(193.251)**	**(19.603)**	**-**	**(261.878)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**26.752**	**4.651**	**27.792**	**1.534**	**3.397**	**64.127**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**23.760**	**3.817**	**20.075**	**1.161**	**3.411**	**52.224**

Μισθωμένα πάγια που περιλαμβάνονται στα παραπάνω βάσει χρηματοδοτικής μίσθωσης

	31-Δεκ-18			31-Δεκ-17		
	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο	Μεταφορικά μέσα	Μηχ/κός Εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος - κεφαλαιοποιημένες χρηματοδοτικές μισθώσεις	50	6.822	6.872	50	6.942	6.992
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(50)	(2.650)	(2.700)	(50)	(2.229)	(2.279)
Καθαρή αναπόσβεστη αξία	**-**	**4.171**	**4.171**	**-**	**4.713**	**4.713**

6 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογισμικό	Υπεραξία	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος				
1 Ιανουαρίου 2017	**3.157**	**5.339**	**724**	**9.220**
Συναλλαγματικές διαφορές	86	-	-	86
Προσθήκες	152	-	-	152
Πωλήσεις	(3)	-	-	-3
Διαγραφές	(55)	-	-	(55)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.337**	**5.339**	**724**	**9.400**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.337**	**5.339**	**724**	**9.400**
Συναλλαγματικές διαφορές	34	-	-	34
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(35)	-	-	(35)
Προσθήκες	212	-	-	212
Πωλήσεις	(9)	-	-	(9)
Διαγραφές	(171)	-	-	(171)
Αναταξινομήσεις	345	-	-	345
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.714**	**5.339**	**724**	**9.777**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις				
1 Ιανουαρίου 2017	**(2.819)**	**-**	**(724)**	**(3.543)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(96)	-	-	(96)
Αποσβέσεις χρήσης	(232)	-	-	(232)
Πωλήσεις	3	-	-	3
Διαγραφές	53	-	-	53
31 Δεκεμβρίου 2017	**(3.091)**	**-**	**(724)**	**(3.815)**
1 Ιανουαρίου 2018	**(3.091)**	**-**	**(724)**	**(3.815)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(30)	-	-	(30)
Αποσβέσεις χρήσης	(161)	-	-	(161)
Πωλήσεις	3	-	-	3
Διαγραφές	159	-	-	159
Αναταξινομήσεις	(345)	-	-	(345)
31 Δεκεμβρίου 2018	**(3.466)**	**-**	**(724)**	**(4.190)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**247**	**5.339**	**-**	**5.586**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**248**	**5.339**	**-**	**5.587**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Λογισμικό	Υπεραξία	Σύνολο
Κόστος			
1 Ιανουαρίου 2017	**2.516**	**579**	**3.095**
Συναλλαγματικές διαφορές	217	-	217
Προσθήκες	53	-	53
Πωλήσεις	(3)	-	(3)
Διαγραφές	(50)	-	(50)
31 Δεκεμβρίου 2017	**2.734**	**579**	**3.312**

1 Ιανουαρίου 2018	**2.734**	**579**	**3.312**
Συναλλαγματικές διαφορές	30	-	30
Αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων ISF	(35)	-	(35)
Προσθήκες	78	-	78
Πωλήσεις	(9)	-	(9)
Διαγραφές	(104)	-	(104)
Αναταξινομήσεις	345	-	345
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.039**	**579**	**3.617**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου 2017	**(2.186)**	**-**	**(2.186)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(226)	-	(226)
Αποσβέσεις χρήσης	(130)	-	(130)
Πωλήσεις	3	-	3
Διαγραφές	48	-	48
31 Δεκεμβρίου 2017	**(2.491)**	**-**	**(2.491)**
1 Ιανουαρίου 2018	**(2.491)**	**-**	**(2.491)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(25)	-	(25)
Αποσβέσεις χρήσης	(118)	-	(118)
Πωλήσεις	2	-	2
Διαγραφές	99	-	99
Αναταξινομήσεις	(352)	-	(352)
31 Δεκεμβρίου 2018	**(2.884)**	**-**	**(2.884)**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**242**	**579**	**821**
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**155**	**579**	**733**

7 Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων της μητρικής σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται είχε ως εξής:

	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης	**112.446**	**131.279**
Προσθήκες νέες	1.360	2.500
Αύξηση κόστους συμμετοχής	20.000	-
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	(21.333)
Μείωση κόστους συμμετοχής	(9.515)	-
Στο τέλος της χρήσης	**124.291**	**112.446**

Στην χρήση του 2018, η μεταβολή στις προσθήκες ποσού ευρώ 1.360 χιλ. αφορά στην απόκτηση από τη μητρική της εταιρείας AECO HOLDINGS με έδρα την Κύπρο , η μεταβολή στη γραμμή αύξηση κόστους συμμετοχής ποσού ευρώ 20.000 χιλ. αφορά στην αύξηση του κόστους συμμεροχής στην εταιρεία AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL με έδρα στην Κύπρο και τέλος η μεταβολή στην γραμμή μείωση κόστους συμμετοχής αφορά στην μείωση του κόστους συμμετοχής με επιστροφή κεφαλαίου στις θυγατρικές εταιρείες Ελληνικά Λατομεία ΑΕ και Τομή ΑΒΕΤΕ.

8 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις & κοινοπραξίες

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Στην αρχή της χρήσης	**4.622**	**4.608**	**2.268**	**1.883**
Συναλλαγματικές διαφορές	5	8	-	-
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	-	-	57
Προσθήκες νέες	-	338	-	328
Αύξηση κόστους συμμετοχής	8	38	-	-
(Πωλήσεις)	(305)	-	(242)	-
Μερίδιο κέρδους/ ζημιάς (μετά από φόρους)	(60)	(160)	-	-
Λοιπές μεταβολές ιδίων κεφαλαίων	8	(211)	-	-
Στο τέλος της χρήσης	**4.279**	**4.622**	**2.026**	**2.268**

Συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για συγγενείς επιχειρήσεις για τη χρήση 2018:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	8.307	9.773	1	(60)	35,00
2	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	1	0	-	-	40,00
3	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	157	85	-	-	50,00
4	AKTOR ASPHALTIC LTD	990	1.277	1.352	(141)	50,00
5	ELLAKTOR VENTURES LTD	56	522	-	(12)	25,00
6	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	32	631	-	(43)	25,00
7	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	43	9	-	-	50,00
8	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	93	138	31	(54)	46,61

Συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για συγγενείς επιχειρήσεις για τη χρήση 2017:

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ	ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	8.397	9.802	-	(29)	35,00
2	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	1	0	-	(222)	40,00
3	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	157	85	-	-	50,00
4	AKTOR ASPHALTIC LTD	1.598	1.744	1.999	(242)	50,00
5	ELLAKTOR VENTURES LTD	44	498	-	(5)	25,00
6	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	68	646	-	(51)	25,00
7	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	43	9	-	-	50,00
8	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	91	82	-	(101)	46,61

9 Κοινές επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο ενσωμάτωσης μεριδίων

Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν το μερίδιο που έχουν οι συμμετέχοντες στις Κοινές Επιχειρήσεις και συγκεκριμένα στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις καθώς και στα έσοδα και έξοδα τους. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Απαιτήσεις				
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	10.796	29.874	10.760	29.839
Κυκλοφορούν ενεργητικό	252.146	381.948	246.495	377.654
	262.942	**411.823**	**257.255**	**407.493**
Υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.136	4.330	4.136	4.330
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	310.994	458.391	305.029	453.885
	315.130	**462.721**	**309.165**	**458.215**
Καθαρή θέση	**(52.187)**	**(50.898)**	**(51.910)**	**(50.721)**
Έσοδα	394.424	517.590	390.065	515.136
Έξοδα	(423.033)	(532.605)	(418.709)	(530.311)
Κέρδη / (Ζημιές) (μετά από φόρους)	**(28.609)**	**(15.015)**	**(28.643)**	**(15.176)**

Στις Κοινές Επιχειρήσεις του παραπάνω πίνακα δεν συμμετέχουν αυτές στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων ο Όμιλος συμμετέχει με 100%.

10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων & Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

10α Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων (ΔΠΧΑ 9)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Στην αρχή της χρήσης - Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία ΔΠΧΑ 9	2,3	**20.002**	**-**	**1.405**	**-**
Προσθήκες		650	-	-	-
Απομείωση		-	-	-	-
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)		(16.209)	-	(1.052)	-
Στο τέλος της χρήσης		**4.443**	**-**	**353**	**-**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		4.443	-	353	-
		4.443	**-**	**353**	**-**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17*
Εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα (σε ευρώ)	350	-	350	-
Μετοχές – Εξωτερικό (σε CAD)	4.085	-	-	-
Μη εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα	8	-	3	-
	4.443	**-**	**353**	**-**

*Στις 31.12.2017 οι συμμετοχές αυτές ταξινομούνταν σαν χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (σημείωση 10β).

Ο Όμιλος υιοθέτησε το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018. Η επίπτωση από τις αναπροσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή του νέου προτύπου, αναγνωρίστηκε απευθείας στην καθαρή θέση την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η «Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων» οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση της συμμετοχής του Ομίλου σε εταιρείες μεταλλείων.

10β Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (ΔΛΠ 39)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Σημ.	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης - Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία ΔΠΧΑ 9	2,3	**-**	**47.910**	**-**	**1.129**
Προσθήκες		-	1.100	-	-
Απομείωση		-	(26.635)	-	-
Προσαρμογή σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)		-	(2.373)	-	276
Στο τέλος της χρήσης		**-**	**20.002**	**-**	**1.405**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		-	20.002	-	1.405
		-	**20.002**	**-**	**1.405**

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία στις 31.12.2017 περιελάμβαναν τα κατωτέρω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα (σε ευρώ)	-	1.402	-	1.402
Μετοχές – Εξωτερικό (σε CAD)	-	18.591	-	-
Μη εισηγμένοι τίτλοι:				
Μετοχές – Ελλάδα	-	8	-	3
	-	**20.002**	**-**	**1.405**

11 Προκαταβολές για μακροπρόθεσμες μισθώσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Στην αρχή της χρήσης	**-**	**34**	**-**	**34**
(Πωλήσεις)	-	(34)	-	(34)
Στη λήξη της χρήσης	**-**	**-**	**-**	**-**

12 Αποθέματα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Α' ύλες	14.674	27.401	11.585	21.922
Τελικά προϊόντα	6.707	8.579	3.132	1.805
Προκαταβολή για αγορά αποθεμάτων	83	545	83	545
Λοιπά	5.736	1.828	1.772	1.785
Σύνολο	**27.200**	**38.353**	**16.572**	**26.056**
Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα, βραδυκίνητα και κατεστραμμένα αποθέματα:				
Α' ύλες	600	-	600	-
Τελικά προϊόντα	2.357	1.833	1.755	1.765
	2.957	**1.833**	**2.354**	**1.765**
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	**24.243**	**36.519**	**14.218**	**24.292**

13 Απαιτήσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Πελάτες	163.714	231.263	121.143	179.490
Παρακρατημένες εγγυήσεις	30.465	66.581	28.939	58.326
Σύνολο Πελατών	**194.179**	**297.844**	**150.081**	**237.816**
Πελάτες - Συνδεδεμένα μέρη	19.165	34.965	33.928	41.837
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(33.986)	(21.959)	(24.716)	(17.125)
Καθαρές απαιτήσεις πελατών	**179.358**	**310.850**	**159.293**	**262.528**
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	2.423	10.154	1.312	9.440
Δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη	8	-	16.350	10.378
Μερίσματα εισπρακτέα	-	-	57.996	65.019
Λοιπές Απαιτήσεις	189.126	200.865	173.002	190.745
Λοιπές Απαιτήσεις - Συνδεδεμένα μέρη	2.696	10.070	29.037	49.970
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης Λοιπών Απαιτήσεων	(16.076)	(7.921)	(14.362)	(7.920)
Σύνολο	**357.536**	**524.018**	**422.627**	**580.160**

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	-	266.894	-	185.029
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	255.959	-	149.042	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	8.393	3.064	4.463	2.283
	264.352	**269.958**	**153.505**	**187.312**
Σύνολο πελατών και λοιπών απαιτήσεων	**621.888**	**793.976**	**576.132**	**767.473**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	10.268	28.691	10.225	28.617
Κυκλοφορούν ενεργητικό	611.620	765.285	565.907	738.856
	621.888	**793.976**	**576.132**	**767.473**

*Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 9 και 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης (σημείωση 2.3).

Οι Συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου ανέρχονται σε ευρώ 49.692 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 81.951 χιλ.) όπως αναφέρεται και στη σημείωση 20.

Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2018, το οποίο αφορά σε Συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2017 ανέρχεται σε ευρώ 81.951 χιλ.

Οι σημαντικότερες ποσοτικές μεταβολές στα Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και στις Συμβατικές υποχρεώσεις μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία	**Συμβατικές Υποχρεώσεις**	**Συμβατικά Περιουσιακά Στοιχεία**	**Συμβατικές Υποχρεώσεις**
Νέες συμβάσεις	48.566	(2.484)	6.392	(4.376)
Τροποποιήσεις υφιστάμενων συμβάσεων	(2.740)	5.143	(2.740)	5.142
Συμπληρωματικές συμβάσεις	2.265	-	2.265	-
Χρονικές διαφορές	(7.084)	(37.490)	8.772	(31.470)
Αποχώρηση από την Κοινοπραξία ISF	(48.497)	-	(48.497)	-

Το ανεκτέλεστο ανακεφαλαιωτικό υπόλοιπο των υφιστάμενων συμβάσεων έως 31.12.2018, ανέρχεται σε 1,3 δις.

Αναφορικά με τα κατασκευαστικά συμβόλαια, έχουν δοθεί εγγυήσεις καλής εκτέλεσης για τις οποίες η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιβαρύνσεις. Οι μέθοδοι που ακολουθούνται για τον προσδιορισμό του εσόδου και του ποσοστού ολοκλήρωσης των έργων αναφέρονται στις σημειώσεις 2.3 και 2.21. Το έσοδο από συμβάσεις κατασκευής στη χρήση του 2018 ανέρχεται για τον όμιλο σε ευρώ 1.427.593 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 1.423.214 χιλ.) και για την εταιρεία σε ευρώ 984.465 χιλ. (31.12.2017: ευρώ 1.162.456 χιλ.)

Ο λογαριασμός «Λοιπές Απαιτήσεις» αναλύεται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Λοιποί Χρεώστες	48.785	46.990	52.730	56.295
Δημόσιο (παρακρατούμενοι & προκαταβλητέοι φόροι) & Ασφαλιστικοί οργανισμοί	56.867	42.605	47.959	34.548
Έξοδα επόμενων χρήσεων	7.132	9.149	5.300	4.650
Απαιτήσεις από συνεταίρους σε κοινοπρακτικά σχήματα	15.739	34.279	14.156	32.705
Προκαταβολές προμηθευτών / πιστωτών	56.331	60.913	49.540	56.279
Επιταγές (μεταχρονολογημένες) εισπρακτέες	4.272	6.929	3.318	6.267
	189.126	**200.865**	**173.002**	**190.745**

Τα δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη χορηγούνται σε όρους αγοράς και είναι ως επί το πλείστον κυμαινόμενου επιτοκίου.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Πελατών παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017	**24.771**	**19.748**
Πρόβλεψη απομείωσης	34	-
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(1.282)	(1.282)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(1.333)	(1.114)
Συναλλαγματικές διαφορές	(231)	(227)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**21.958**	**17.125**
1 Ιανουαρίου 2018*	**21.958**	**17.125**
Αναπροσαρμογή λόγω ΔΠΧΑ 9	**4.871**	**4.871**
Πρόβλεψη απομείωσης	8.007	3.565
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(241)	(241)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(653)	(633)
Συναλλαγματικές διαφορές	43	28
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**33.986**	**24.716**

Οι λοιπές απαιτήσεις δεν παρουσίαζουν καθυστερήσεις σε σχέση με τους συναλλακτικούς όρους. Παρόλα αυτά ο Όμιλος έχει εντοπίσει ορισμένες απαιτήσεις ανειλημμένου πιστωτικού κινδύνου για τις οποίες σχημάτισε πρόβλεψη.

Η μεταβολή στην πρόβλεψη απομείωσης των Λοιπών Απαιτήσεων παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017	**15.689**	**10.720**
Διαγραφή εισπρακτέων μέσα στη χρήση	(4.370)	(131)
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(3.398)	(2.670)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	**7.921**	**7.920**
Πρόβλεψη απομείωσης	8.079	6.366
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	76	76
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	**16.076**	**14.362**

Οι προβλέψεις απομείωσης για τους Πελάτες και τις Λοιπές απαιτήσεις δεν αφορούν απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη.

Η ανάλυση ενηλικίωσης των υπολοίπων Πελατών έχει ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα	154.037	265.083	141.139	233.964
Είναι σε καθυστέρηση:				
3 - 6 μήνες	9.136	9.040	6.329	7.011
6 μήνες - 1έτος	3.935	10.838	3.276	4.096
Πάνω από 1 έτος	46.236	47.847	33.265	34.581
	213.344	**332.809**	**184.009**	**279.653**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(33.986)	(21.959)	(24.716)	(17.125)
Καθαρές απαιτήσεις Πελατών	**179.358**	**310.850**	**159.293**	**262.528**

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών απαιτήσεων. Το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμήθηκε με το μοντέλο των υφιστάμενων ζημιών.

Η πρόβλεψη απομείωσης πελατών ποσού ευρώ 33.986 χιλ. σε επίπεδο Ομίλου και ποσού ευρώ 24.716 χιλ. σε επίπεδο Εταιρείας και αφορά κατά κύριο λόγο απαιτήσεις που είναι σε καθυστέρηση για διάστημα μεγαλύτερο του 1 έτους.

Στο πλαίσιο της δραστηριότητας του Ομίλου λαμβάνονται κατά περίπτωση καλύμματα ή εξασφαλίσεις προς κάλυψη των απαιτήσεων (όπως ενεχυριάσεις περιουσιακών στοιχείων, εγγυήσεις διεθνών φορέων και προεγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις πελατών). Σημαντική διασφάλιση, κυρίως στα έργα του κλάδου κατασκευής, αποτελούν οι προκαταβολές πελατών, οι οποίες στις 31.12.2018 ανέρχονταν για τον Όμιλο σε ευρώ 119.619 χιλ. (31.12.2017: 125.118 χιλ.) και για την εταιρεία σε ευρώ 97.723 χιλ. (31.12.2017: 115.546 χιλ.) και αναφέρονται στη σημείωση 20 «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

Οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο αναλύονται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Πελάτες Δημοσίου	35.786	40.115	32.575	35.763
Παρακρατημένες εγγυήσεις Δημοσίου	1.879	1.577	1.879	1.572
Απαιτήσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια Δημοσίου	45.342	34.207	39.148	29.357
Απαιτήσεις από φόρους και ασφαλιστικούς οργανισμούς	45.416	35.145	41.901	31.148
	128.422	**111.044**	**115.503**	**97.840**

Αναφορικά με τα έργα Ελληνικού Δημοσίου πραγματοποιούνται μηνιαίες πιστοποιήσεις, οι οποίες και εγκρίνονται εντός των συμβατικών χρονικών ορίων και ακολουθεί η τιμολόγηση και είσπραξή τους. Όπως προκύπτει και από τον πίνακα της ενηλικίωσης των απαιτήσεων, οι απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο είναι ιστορικά ασφαλούς είσπραξης , ενώ στα υπό εξέλιξη έργα συμμετέχουν στη χρηματοδότηση και διεθνείς τράπεζες αναπτυξιακού χαρακτήρα (EIB, EBRD κ.λ.π.), οι οποίες εξασφαλίζουν την ομαλή τους εξέλιξη και συντελούν στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου.

14 Δεσμευμένες καταθέσεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	343	8.589	343	8.589
Κυκλοφορούν ενεργητικό	11.814	3.442	9.687	98
Σύνολο	**12.157**	**12.031**	**10.030**	**8.687**

Οι δεσμευμένες καταθέσεις αφορούν κυρίως την κατάθεση μετρητών ως εξασφάλιση για την έκδοση Εγγυητικών Επιστολών από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που διαθέτουν υψηλή διαβάθμιση από τους Διεθνείς Οίκους.

15 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Διαθέσιμα στο ταμείο	194	238	107	142
Καταθέσεις όψεως	154.264	186.319	125.338	152.252
Καταθέσεις προθεσμίας	13.654	702	11.538	676
Σύνολο	**168.111**	**187.259**	**136.983**	**153.069**

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τα ποσοστά καταθέσεων ανά κλάση πιστοληπτικής αξιολόγησης από την εταιρεία Standard & Poor (S&P).

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Ποσοστό Καταθέσεων όψεως και προθεσμίας		Ποσοστό Καταθέσεων όψεως και προθεσμίας	
Rating Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος (S&P)	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
A+	0,3%	0,2%	0,1%	0,0%
A	1,4%	1,1%	1,6%	0,1%
AA-	0,3%	0,2%	0,0%	0,2%
BBB+	2,0%	3,7%	2,3%	4,4%
BBB-	5,8%	11,0%	7,1%	13,5%
BB-	1,4%	5,1%	0,0%	0,0%
B-	47,0%	0,0%	45,7%	0,0%
B+	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
CCC+	0,0%	61,6%	0,0%	65,5%
NR (Not rated - Χωρίς αξιολόγηση)	41,7%	16,9%	43,1%	16,2%
ΣΥΝΟΛΟ	**100%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Από τα υπόλοιπα των καταθέσεων όψεως και προθεσμίας την 31.12.2018, ποσοστό περίπου 47% (31.12.2017: 62%) για τον Όμιλο και 46% (31.12.2017: 66%) για την Εταιρεία είναι κατατεθειμένο στις συστημικές ελληνικές τράπεζες ή και θυγατρικές τους που έχουν χαμηλή ή δεν έχουν πιστοληπτική αξιολόγηση λόγω της κρίσης χρέους που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Διευκρινίζεται όμως ότι, αντιστοίχως οι τράπεζες αυτές καλύπτουν και το μεγαλύτερο μέρος των συνολικών πιστωτικών διευκολύνσεων (Εγγυητικές Επιστολές, δάνεια, κλπ) προς στον Όμιλο.

Στα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα με χαρακτηρισμό NR περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, θυγατρικές και υποκαταστήματα ελληνικών τραπεζών στο εξωτερικό.

Τα επιτόκια προθεσμιακών καταθέσεων καθορίζονται μετά από διαπραγμάτευση με επιλεγμένα τραπεζικά ιδρύματα με βάση τα διατραπεζικά επιτόκια Euribor αντίστοιχης χρονικής διάρκειας με την επιλεγμένη τοποθέτηση (π.χ. εβδομάδα, μήνα κλπ).

16 Μετοχικό κεφάλαιο & Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο

	ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο	Σύνολο
1-Ιαν-17	**46.582.300**	**139.747**	**72.789**	**212.536**
Έκδοση νέων μετοχών / (μείωση)	2.245.026	6.735	3.255	9.990
31-Δεκ-17	**48.827.326**	**146.482**	**76.044**	**222.526**
1-Ιαν-18	**48.827.326**	**146.482**	**76.044**	**222.526**
Έκδοση νέων μετοχών	22.839.000	68.517	33.117	101.634
31-Δεκ-18	**71.666.326**	**214.999**	**109.161**	**324.160**

Με απόφαση τριών Εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων των μετόχων της Εταιρείας οι οποίες έλαβαν χώρα στις 24/01/2018 , στις 17/09/2018 και στις 21/12/2018 αποφασίστηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της μητρικής ΑΚΤΩΡ συνολικά κατά το ποσό των ευρώ 68.517 χιλ. με την έκδοση 22.839.000 κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών ονομαστικής αξίας ευρώ 3 έκαστη στην τιμη διάθεσης των ευρώ 4,45. Η προκύπτουσα υπέρ το άρτιο διαφορά ποσού ευρώ 33.117 χιλ. αποτέλεσε αποθεματικό υπέρ το άρτιο.

Η παραπάνω αύξηση καλύφθηκε από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ και την θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΕ , ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ.

17 Λοιπά αποθεματικά

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αποθεματικό Αναπροσαρμογών χρηματ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολ. εισοδημάτων	Αποθεματικό Συν/κών Διαφορών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**25.215**	**56.644**	**1.924**	**-**	**495**	**(914)**	**75.567**	**158.930**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(3.018)	-	-	(3.018)
Μεταφορά από τα αποτελέσματα	(7)	-	-	-	-	-	-	(7)
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	-	-	(2.373)	-	-	-	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	125	-	125
31 Δεκεμβρίου 2017	**25.208**	**56.644**	**(449)**	**-**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
1 Ιανουαρίου 2018								
Δημοσιευμένα στοιχεία*	**25.208**	**56.644**	**(449)**	**-**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
Αναταξινόμηση	-	-	449	(449)	-	-	-	-
1 Ιανουαρίου 2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**25.208**	**56.644**	**-**	**(449)**	**(2.523)**	**(789)**	**75.567**	**153.656**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(5.166)	-	-	(5.166)
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	-	-	-	-	(2.640)	-	-	(2.640)
Μεταφορά από/σε αποτελέσματα	32	27.373	-	-	-	-	-	27.405
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	-	-	(16.209)	-	-	-	(16.209)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	(113)	-	(113)
31 Δεκεμβρίου 2018	**25.240**	**84.017**	**-**	**(16.658)**	**(10.329)**	**(902)**	**75.567**	**156.933**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά & έκτακτα αποθεματικά	Αποθεματικά Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αποθεματικό Αναπροσαρμογών χρηματ/κών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω συνολ. εισοδημάτων	Αποθεματικό Συναλλαγματικών Διαφορών	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ζημιών	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
1-Ιαν-17	**22.237**	**59.207**	**(725)**	**-**	**(2.251)**	**(739)**	**73.023**	**150.753**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	(5.719)	-	-	(5.719)
Απορρόφηση Θυγατρικών	307	2.107	-	-	-	(18)	96	2.493
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση / Αντιστάθμισης ταμειακών ροών	-	-	276	-	-	-	-	276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-	-	-	86	-	86
31-Δεκ-17	**22.545**	**61.315**	**(449)**	**-**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
1 Ιανουαρίου 2018 Δημοσιευμένα στοιχεία*	**22.545**	**61.315**	**(449)**	**-**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
Αναταξινόμηση	-	-	449	(449)		-	-	-
1 Ιανουαρίου 2018 Αναπροσαρμοσμένα στοιχεία	**22.545**	**61.315**	**-**	**(449)**	**(7.970)**	**(671)**	**73.119**	**147.888**
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-		(562)	-	-	(562)
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	-	-		(2.407)	-	-	(2.407)
Μεταφορά από / στα αποτελέσματα εις νέον	-	27.373	-		-	-	-	27.373
Μεταβολή εύλογης αξίας χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	-	-	-		(1.052)	-	-	(1.052)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	-	-	-		-	(98)	-	(98)
31 Δεκεμβρίου 2018	**22.545**	**88.688**	**-**	**(449)**	**(11.992)**	**(769)**	**73.119**	**171.141**

(α) Τακτικό αποθεματικό

Από τις διατάξεις των άρθρων 44 και 45 των κωδ, Ν. 2190/1920 ρυθμίζεται ο σχηματισμός και η χρησιμοποίηση του τακτικού αποθεματικού ως εξής: Το 5% τουλάχιστον των πραγματικών (λογιστικών) καθαρών κερδών κάθε χρήσεως κρατείται, υποχρεωτικά, για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συσσωρευμένο ποσό του τακτικού αποθεματικού γίνει τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

(β) Έκτακτα αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, έχουν δημιουργηθεί με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης σε παλαιότερες χρήσεις, δεν έχουν ειδικό προορισμό και δύναται να χρησιμοποιηθούν για οποιοδήποτε σκοπό με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

(γ) Ειδικά και Λοιπά αποθεματικά

Τα αποθεματικά αυτής της κατηγορίας, αφορούν σε αποθεματικά που σχηματίστηκαν κατά εφαρμογή ειδικών διατάξεων νόμων και δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την διανομή τους.

18 Δάνεια

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μακροπρόθεσμος δανεισμός				
Τραπεζικός δανεισμός	1.966	2.650	1.966	2.650
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	354	1.531	354	1.531
Ομολογιακό Δάνειο	36.765	54.438	36.765	54.438
Από συνδεδεμένα μέρη	20.000	-	20.000	-
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**59.084**	**58.619**	**59.084**	**58.619**
Βραχυπρόθεσμα δάνεια				
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	11.685	4.649	8.186	3.064
Τραπεζικός δανεισμός	43.003	122.058	37.211	113.854
Ομολογιακό Δάνειο	17.222	8.556	17.222	8.556
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.221	1.797	1.221	1.797
Από συνδεδεμένα μέρη	15.110	1.277	17.339	3.133
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**88.242**	**138.339**	**81.181**	**130.406**
Σύνολο δανείων	**147.326**	**196.958**	**140.265**	**189.025**

Η μείωση που παρατηρείται στον Βραχυπρόθεσμο τραπεζικό δανεισμό, οφείλεται στην αποαναγνώριση της συμμετοχής του Ομίλου στο έργο ISF Camp του Κατάρ (σημείωση 34γ).

Η έκθεση σε μεταβολές των επιτοκίων και οι ημερομηνίες ανατιμολόγησης των συμβολαίων περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		έως 6 μήνες	Σύνολο
31-Δεκ-17			
Σύνολο δανείων	85.513	111.445	196.958
	85.513	**111.445**	**196.958**
31-Δεκ-18			
Σύνολο δανείων	46.847	100.479	147.326
	46.847	**100.479**	**147.326**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	
		έως 6 μήνες	Σύνολο
31-Δεκ-17			
Σύνολο δανείων	82.497	106.528	189.025
	82.497	**106.528**	**189.025**
31-Δεκ-18			
Σύνολο δανείων	39.568	100.697	140.265
	39.568	**100.697**	**140.265**

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων είναι οι εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μεταξύ 1 και 2 ετών	54.816	19.953	54.816	19.953
Μεταξύ 2 και 5 ετών	3.478	36.542	3.478	36.542
Πάνω από 5 έτη	790	2.124	790	2.124
	59.084	**58.619**	**59.084**	**58.619**

Από το σύνολο του δανεισμού του Ομίλου, ποσό ευρώ 46,8 εκατ. αφορά δάνεια σταθερού επιτοκίου με μέσο επιτόκιο 4,81% (έναντι ευρώ 85,5 εκατ. με μέσο επιτόκιο 4,32% για το 2017). Τα υπόλοιπα δάνεια ευρώ 100,5 εκατ. (έναντι ευρώ 111,5 εκατ. για το 2017) είναι κυμαινόμενου επιτοκίου (π.χ. για δάνεια σε ευρώ, Euribor πλέον περιθωρίου).

Σε επίπεδο Εταιρείας από το σύνολο του δανεισμού , ποσό ευρώ 39,6 εκατ. αφορά δάνεια σταθερού επιτοκίου με μέσο επιτόκιο 4,52% (έναντι ευρώ 82,5 εκατ. με μέσο επιτόκιο 4,14% για το 2017). Τα υπόλοιπα δάνεια ευρώ 100,7 εκατ. (έναντι ευρώ 106,3 εκατ. για το 2017) είναι κυμαινόμενου επιτοκίου (π.χ. για δάνεια σε ευρώ, Euribor πλέον περιθωρίου).

Επιπρόσθετα, η μητρική Εταιρεία ΑΚΤΩΡ, στις 31.12.2018 είχε χορηγήσει εγγυήσεις ποσού ευρώ 53 εκατ. (στις 31.12.2017: ευρώ 53 εκατ.) υπέρ εταιρειών στις οποίες συμμετέχει, για την εξασφάλιση τραπεζικών πιστώσεων.

Οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι οποίες περιλαμβάνονται στους παραπάνω πίνακες, αναλύονται ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης - ελάχιστα μισθώματα				
Μέχρι 1 έτος	1.268	1.916	1.268	1.916
Από 1 έως 5 έτη	364	1.580	364	1.580
Σύνολο	**1.632**	**3.496**	**1.632**	**3.496**
Μείον: Μελλοντικές χρηματοοικονομικές χρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	(57)	(167)	(57)	(167)
Τρέχουσα αξία υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	**1.575**	**3.329**	**1.575**	**3.329**

Η τρέχουσα αξία των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλύεται παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μέχρι 1 έτος	1.221	1.797	1.221	1.797
Από 1 έως 5 έτη	354	1.531	354	1.531
Σύνολο	**1.575**	**3.329**	**1.575**	**3.329**

19 Επιχορηγήσεις

	Σημ.	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Στην αρχή της χρήσης		717	789
Πώληση θυγατρικών		-	-
Μεταφορά στα αποτελέσματα(Λοιπά έσοδα-έξοδα)	25	(245)	(72)
Στο τέλος της χρήσης		**472**	**717**

Η μητρική εταιρεία δεν έχει υπόλοιπα επιχορηγήσεων.

20 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας από την εμπορική της δραστηριότητα είναι ελεύθερες τόκων.

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17***	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17***
Προμηθευτές	219.225	199.728	135.171	156.097
Δεδουλευμένα έξοδα	42.725	69.247	28.736	56.215
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι/ τέλη	43.250	80.096	38.937	76.815
Λοιπές υποχρεώσεις	284.223	334.319	235.193	251.106
Σύνολο υποχρεώσεων - Συνδεδεμένα μέρη	4.714	8.915	32.173	45.367
Σύνολο	**594.136**	**692.304**	**470.210**	**585.600**
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικά συμβόλαια	-	81.951	-	73.876
Συμβατικές υποχρεώσεις	49.692	-	43.173	-
Σύνολο	**49.692**	**81.951**	**43.173**	**73.876**
	643.828	**774.254**	**513.384**	**659.477**
Μακροπρόθεσμες	4.136	4.535	1.052	2.254
Βραχυπρόθεσμες	639.692	769.719	512.332	657.223
Σύνολο	**643.828**	**774.254**	**513.384**	**659.477**

*Ο Όμιλος και η εταιρεία έχουν εφαρμόσει τα ΔΠΧΑ 15 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης (σημείωση 2.3).

Ο λογαριασμός «Λοιπές Υποχρεώσεις» αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Προκαταβολές Πελατών	119.619	125.118	97.723	115.546
Λοιποί Πιστωτές	27.587	21.867	21.461	13.269
Υποχρεώσεις σε υπεργολάβους	122.489	164.521	105.999	103.444
Υποχρεώσεις προς κοινοπρακτικά σχήματα	4.383	5.556	3.760	4.960
Δικαιούχοι αμοιβών από παροχή υπηρεσίας και αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	10.144	17.255	6.251	13.888
	284.223	**334.319**	**235.193**	**251.106**

21 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά για τον Όμιλο είναι τα παρακάτω:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	8.558	9.670
	8.558	9.670
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	17.153	17.405
	17.153	17.405
	(8.595)	**(7.735)**

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	**(7.735)**	**7.384**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων	(1.003)	(15.304)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	22	51
Συναλλαγματικές διαφορές	121	134
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	**(8.595)**	**(7.735)**

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Πάγια με χρηματοδοτικές μισθώσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**3.967**	**30.143**	**175**	**315**	**34.599**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	27	(8.002)	(98)	(117)	(8.191)
Συναλλαγματικές διαφορές	(50)	(10)	-	-	(60)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.943**	**22.130**	**77**	**198**	**26.349**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.943**	**22.130**	**77**	**198**	**26.349**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(112)	(7.172)	(27)	(103)	(7.414)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	-	-	-	(2)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.830**	**14.959**	**50**	**95**	**18.933**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Φορολογικές ζημίες	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών)	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**3.051**	**972**	**18.142**	**374**	**4.678**	**27.216**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	470	(274)	6.421	-	495	7.113
(Χρέωση) / πίστωση στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(51)	-	(51)
Συναλλαγματικές διαφορές	(14)	-	(133)	-	(47)	(194)
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.507**	**697**	**24.431**	**323**	**5.126**	**34.084**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.507**	**697**	**24.431**	**323**	**5.126**	**34.084**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	205	33	(6.086)	-	(563)	(6.410)
(Χρέωση) / πίστωση στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(22)	-	(22)
Συναλλαγματικές διαφορές	7	-	(57)	-	(74)	(123)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.719**	**730**	**18.288**	**301**	**4.490**	**27.528**

Τα συμψηφισμένα ποσά για την Εταιρεία είναι τα παρακάτω:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	3.128	4.076
	3.128	4.076
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	15.437	15.436
	15.437	15.436
	(12.310)	**(11.360)**

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	**(11.360)**	**2.722**
Χρέωση / (πίστωση) κατάστασης αποτελεσμάτων (σημ.29)	(967)	(14.041)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	18	35
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	(75)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	**(12.310)**	**(11.360)**

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο συμψηφισμός των υπολοίπων εντός της ίδιας φορολογικής αρχής είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Πάγια με χρηματοδοτικές μισθώσεις	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**25**	**26.450**	**175**	**294**	**26.944**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(7)	(7.723)	(98)	(96)	(7.924)
Απορρόφηση Θυγατρικών	-	370	-	-	370
31 Δεκεμβρίου 2017	**17**	**19.097**	**77**	**198**	**19.389**
1 Ιανουαρίου 2018	**17**	**19.097**	**77**	**198**	**19.389**
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	1	(7.170)	(27)	(103)	(7.300)
31 Δεκεμβρίου 2018	**18**	**11.927**	**50**	**95**	**12.089**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Διαφορετικές φορολογικές αποσβέσεις	Φορολογικές ζημίες	Κατασκευαστικά Συμβόλαια	Αποθεματικό αναλογιστικών κερδών/ (ζημιών)	Λοιπά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**2.857**	**786**	**16.064**	**347**	**4.168**	**24.222**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	433	(274)	6.163	-	(204)	6.117
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(35)	-	(35)
Απορρόφηση Θυγατρικών	10	-	414	7	14	445
31 Δεκεμβρίου 2017	**3.300**	**512**	**22.641**	**319**	**3.978**	**30.749**
1 Ιανουαρίου 2018	**3.300**	**512**	**22.641**	**319**	**3.978**	**30.749**
(Χρέωση) / πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	300	33	(6.028)	-	(637)	(6.332)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	-	(18)	-	(18)
31 Δεκεμβρίου 2018	**3.600**	**545**	**16.612**	**301**	**3.341**	**24.399**

22 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα ακόλουθα:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.670	5.770	4.684	4.857
Σύνολο	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων έχουν ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:				
Συνταξιοδοτικές παροχές	2.245	2.284	1.973	2.180
Σύνολο	**2.245**	**2.284**	**1.973**	**2.180**

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	5.670	5.770	4.684	4.857
Υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Τα ποσά που έχουν καταχωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι τα παρακάτω:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	707	1.049	628	941
Χρηματοοικονομικό κόστος	93	90	78	76
Κόστος προϋπηρεσίας		-		-
Ζημιές από περικοπές	1.446	1.144	1.267	1.163
Σύνολο περιλαμβανομένο στις παροχές σε εργαζομένους	**2.245**	**2.284**	**1.973**	**2.180**

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης είναι ως ακολούθως:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Υπόλοιπο έναρξης	**5.770**	**5.642**	**4.857**	**4.685**
Εξαγορά θυγατρικής		-		42
Καταβαλόμενες αποζημιώσεις	(2.437)	(1.980)	(2.226)	(1.928)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που χρεώνονται στη Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων	91	(176)	80	(121)
Σύνολο χρέωσης στα αποτελέσματα	2.245	2.284	1.973	2.180
Υπόλοιπο τέλους	**5.670**	**5.770**	**4.684**	**4.857**

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς για τα ενοποιημένα στοιχεία όσο και για τα στοιχεία της εταιρείας, είναι οι εξής:

	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,70%	1,60%
	1,8%	1,8%

Μέσος ετήσιος μακροχρόνιος πληθωρισμός = 1,75%

Η μέση σταθμική διάρκεια των συνταξιοδοτικών παροχών είναι για τα ενοποιημένα στοιχεία 11,73 έτη και για τα στοιχεία εταιρείας 14,36 έτη.

Ανάλυση αναμενόμενης ληκτότητας των μη προεξοφλημένων συνταξιοδοτικών παροχών :

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Κάτω από ένα έτος	160	179	109	137
Μεταξύ 1 και 2 ετών	184	100	121	44
Μεταξύ 2 και 5 ετών	376	408	283	351
Πάνω από 5 έτη	6.635	6.756	5.580	5.746
Σύνολο	**7.356**	**7.442**	**6.093**	**6.277**

Η ανάλυση ευαισθησίας των συνταξιοδοτικών παροχών από μεταβολές στις κυριότερες παραδοχές είναι:

Επίδραση στις συνταξιοδοτικές παροχές στη χρήση 2018

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Μεταβολή στην παραδοχή κατά	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή	Αύξηση στην παραδοχή	Μείωση στην παραδοχή
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,50%	-5,55%	+5,55%	-5,63%	+5,63%
Ρυθμός μεταβολής μισθολογίου	0,50%	+5,52%	-5,52%	+5,60%	-5,60%

Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
(Κέρδη) / ζημιές από τη μεταβολή στις δημογραφικές παραδοχές	-	567	-	489
(Κέρδη) / ζημιές από τη μεταβολή στις οικονομικές παραδοχές	(61)	(666)	(51)	(556)
Εμπειρία (κέρδη) / ζημιές	(61)	(77)	154	(55)
Σύνολο	**(122)**	**(176)**	**103**	**(121)**

23 Προβλέψεις

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	Λοιπές προβλέψεις	**Σύνολο**	**Λοιπές προβλέψεις**	**Σύνολο**
1-Ιαν-17	**43.304**	**43.304**	**40.788**	**40.788**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	1.155	1.155	1.080	1.080
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(2.003)	(2.003)	(3)	(3)
Εξαγορά / απορρόφηση θυγατρικής	-	-	41	41
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(40.075)	(40.075)	(40.000)	(40.000)
31-Δεκ-17	**2.382**	**2.382**	**1.907**	**1.907**
1-Ιαν-18	**2.382**	**2.382**	**1.907**	**1.907**
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	3.143	3.143	3.143	3.143
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(34)	(34)	(34)	(34)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1)	(1)	(1)	(1)
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις χρήσης	(930)	(930)	(930)	(930)
31-Δεκ-18	**4.560**	**4.560**	**4.085**	**4.085**

Ανάλυση συνολικών προβλέψεων:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
Μακροπρόθεσμες	694	642	271	271
Βραχυπρόθεσμες	3.866	1.740	3.814	1.636
Σύνολο	**4.560**	**2.382**	**4.085**	**1.907**

24 Έξοδα ανά κατηγορία

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

		1-Ιαν έως 31-Δεκ-18				1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			
	Σημ	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε εργαζομένους	27	179.939	24	15.827	**195.790**	215.028	24	15.514	**230.566**
Αναλώσεις Αποθεμάτων		512.231	-	259	**512.490**	405.175	-	152	**405.327**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	5	16.729	-	800	**17.529**	21.605	-	662	**22.267**
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	6	102	-	59	**161**	84	-	53	**137**
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		12.851	-	751	**13.602**	14.678	-	306	**14.983**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων		45.908	-	2.690	**48.598**	64.280	-	2.556	**66.837**
Αμοιβές υπεργολάβων		482.256	-	20	**482.276**	520.118	-	387	**520.505**
Λοιπές αμοιβές τρίτων		134.150	46	13.111	**147.307**	132.895	79	7.252	**140.226**
Λοιπές παροχές τρίτων		11.874	-	382	**12.256**	10.415	-	181	**10.596**
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών		22.685	52	290	**23.027**	18.575	12	188	**18.775**
Λοιπά		90.836	7	6.898	**97.741**	66.856	114	6.674	**73.645**
Σύνολο		**1.509.561**	**130**	**41.087**	**1.550.778**	**1.469.710**	**229**	**33.926**	**1.503.864**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		1-Ιαν έως 31-Δεκ-18			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Σημ.	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο	Κόστος πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Σύνολο
Παροχές σε εργαζομένους	27	144.617	9.860	**154.477**	188.583	9.512	**198.095**
Αναλώσεις Αποθεμάτων		301.692	140	**301.832**	331.316	105	**331.421**
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	5	14.001	445	**14.446**	17.771	342	**18.113**
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	6	60	58	**118**	81	48	**130**
Έξοδα επιδιόρθρωσης και συντήρησης ενσώματων παγίων		10.579	40	**10.619**	11.495	186	**11.681**
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων		42.679	1.580	**44.259**	61.087	1.663	**62.750**
Αμοιβές υπεργολάβων		344.519	19	**344.538**	364.340	300	**364.640**
Λοιπές αμοιβές τρίτων		100.309	8.377	**108.685**	108.558	3.692	**112.249**
Λοιπές παροχές τρίτων		8.969	310	**9.279**	8.177	152	**8.329**
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών		20.186	281	**20.467**	16.866	185	**17.050**
Λοιπά		63.908	4.807	**68.714**	49.348	4.159	**53.507**
Σύνολο		**1.051.519**	**25.916**	**1.077.435**	**1.157.621**	**20.344**	**1.177.965**

25 Λοιπά έσοδα / Λοιπά κέρδη / (ζημιές)

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λοιπά Έσοδα					
Έσοδα συμμετοχών & χρεογράφων		-	112	-	-
Αποσβέσεις ληφθεισών επιχορηγήσεων	19	245	72	-	-
Ενοίκια		1.952	3.462	2.133	3.557
Αμοιβές από τη συμμετοχή σε κοινοπρακτικά σχήματα		4.300	11.058	4.881	11.058
Σύνολο Λοιπά Έσοδα		**6.496**	**14.704**	**7.014**	**14.616**
Λοιπά κέρδη/(ζημιές)					
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση Θυγατρικών		-	(64)	-	-
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση/ εκκαθάριση Συγγενών και ΚΞ		(18.900)	-	(18.900)	-
Κέρδη/ (ζημιές) από την πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		29	1.173	2.088	1.109
Προβλέψεις απομείωσης και διαγραφές απαιτήσεων		(20.423)	-	(18.276)	-
Λοιπά Κέρδη / (Ζημιές)		(7.965)	(120)	(11.497)	(5.790)
		(47.259)	**989**	**(46.585)**	**(4.681)**
		(40.763)	**15.693**	**(39.571)**	**9.935**

Στην τρέχουσα χρήση, σχηματίστηκε πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων από πελάτες και λοιπών απαιτήσεων κυρίως για έργα του εξωτερικού.

26 Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα – καθαρά

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Έξοδα τόκων				
-Τραπεζικά δάνεια	(8.472)	(9.802)	(7.982)	(9.118)
- Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	(307)	(413)	(307)	(413)
	(8.779)	**(10.215)**	**(8.289)**	**(9.530)**
Έσοδα τόκων	1.788	1.551	1.724	1.217
Καθαρά (έξοδα) / Έσοδα τόκων	**(6.992)**	**(8.664)**	**(6.565)**	**(8.313)**
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα				
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	(601)	(620)	(594)	(613)
Διάφορα έξοδα τραπεζών	(1.370)	(2.158)	(1.064)	(1.345)
	(1.971)	**(2.777)**	**(1.658)**	**(1.957)**
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές δανείων σε Ξένο Νόμισμα	(24)	(91)	(24)	-
Χρηματοοικονομικά έσοδα /(έξοδα) - καθαρά	**(8.986)**	**(11.533)**	**(8.247)**	**(10.270)**

27 Παροχές σε εργαζομένους

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Μισθοί και ημερομίσθια	151.169	177.113	120.841	151.702
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	29.367	38.100	25.299	34.921
Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	2.245	2.284	1.973	2.180
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	13.009	13.069	6.365	9.292
Σύνολο	**195.790**	**230.566**	**154.477**	**198.095**

28 Φόρος εισοδήματος

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	Σημ.	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Φόρος χρήσης		6.373	33.196	5.577	30.019
Αναβαλλόμενος φόρος	21	(1.003)	(15.304)	(967)	(14.041)
Σύνολο		**5.370**	**17.892**	**4.610**	**15.977**

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικό έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες.

Ο αναλυτικός πίνακας για τις ανέλεγκτες χρήσεις όλων των εταιρειών που ενοποιούνται παρατίθεται στη Σημείωση 34.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν. 4579/2018 ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες μειώνεται σταδιακά κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης της μείωσης για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019. Επομένως, από το 2019 ο συντελεστής φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα θα μειωθεί σταδιακά σε 25% μέχρι το 2022. Το ποσοστό θα μειωθεί κατά 1% ετησίως (ήτοι 28% το 2019, 27% το 2020, 26% το 2021 και 25% το 2022 και στη συνέχεια).

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της εταιρίας διαφέρει από το θεωρητικό ποσό το οποίο θα προέκυπτε αν χρησιμοποιούσαμε τον μέσο σταθμικό φορολογικό συντελεστή της χώρας προέλευσης της εταιρίας, ως εξής:

	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
	1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
Λογιστικά κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	(116.425)	(4.979)	(107.178)	12.095
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της μητρικής εταιρείας, δηλ. 29%	(33.763)	(1.444)	(31.082)	3.508
Αναμορφώσεις				
Εισόδημα που δεν υπόκειται σε φόρο	(1.707)	(386)	(941)	(365)
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	25.116	6.498	21.634	6.420
Διαφορά φόρου με Φορολογική δήλωση 2016/2015	250	505	250	29
Χρήση φορολογικών ζημιών προηγουμένων χρήσεων	(265)	(1.062)	(264)	(980)
Επίδραση από τους διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες	16.497	13.781	16.160	7.366
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	(757)	-	(1.147)	-
Φόροι	**5.370**	**17.892**	**4.610**	**15.977**

Ο μέσος σταθμικός φορολογικός συντελεστής είναι -4,61% (2017: -359,32%) για τον Όμιλο και -4,3% (2017: 132,10%) για την Εταιρεία.

Ο φόρος που αναλογεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα είναι:

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Προ Φόρων	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**	**Προ Φόρων**	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**
Συναλλαγματικές διαφορές	(5.163)	-	(5.163)	(3.059)	-	(3.059)
Μεταβολή αξίας χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων	(16.209)	-	(16.209)	(2.373)	-	(2.373)
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(151)	38	(113)	176	(51)	125
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	**(21.523)**	**38**	**(21.486)**	**(5.256)**	**(51)**	**(5.307)**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	1-Ιαν έως 31-Δεκ-17			1-Ιαν έως 31-Δεκ-17		
	Προ Φόρων	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**	**Προ Φόρων**	**Φόρος (Χρέωση) / πίστωση**	**Μετά από Φόρους**
Συναλλαγματικές διαφορές	(562)		(562)	(5.719)		(5.719)
Μεταβολή αξίας Διαθέσιμων προς πώληση	(1.052)		(1.052)	276		276
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(131)	33	(98)	121	(35)	86
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	**(1.745)**	**33**	**(1.713)**	**(5.322)**	**(35)**	**(5.357)**

29 Μερίσματα ανά μετοχή

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος για τη χρήση 2018. Η απόφαση αναμένεται να επικυρωθεί στην ετήσια τακτική Γενική Συνεύλευση των μετόχων.

30 Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

(α) Υπάρχουν δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβηκαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων από εταιρείες ή κοινοπρακτικά σχήματα που συμμετέχει ο Όμιλος. Λόγω του ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση των δικαστικών αποφάσεων.

(β) Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από τους νόμιμους ελεγκτές, υποχρεούνταν σε φορολογικό έλεγχο από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που έλεγχε τις ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις και λάμβαναν «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» όπως προβλεπόταν στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και στο άρθρο 65Α του Ν.4174/2013. Για τις χρήσεις 2016 και εντεύθεν, ο φορολογικό έλεγχος και η έκδοση «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης», ισχύουν σε προαιρετική βάση. Ο Όμιλος επέλεξε την συνέχιση του φορολογικού ελέγχου από τους νόμιμους ελεγκτές, που πλέον ισχύει σε προαιρετική βάση για τις πιο σημαντικές θυγατρικές του. Σημειώνεται ότι κατ' εφαρμογή σχετικών φορολογικών διατάξεων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι χρήσεις έως και το 2012 θεωρούνται παραγεγραμμένες. Για την κλειόμενη χρήση 2018 ο φορολογικός έλεγχος είναι σε εξέλιξη από τα αρμόδια ελεγκτικά γραφεία. Κατά την ολοκλήρωσή του, η διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου που ενοποιούνται παρατίθενται στη Σημείωση 34. Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές και κατά συνέπεια υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψουν επιπρόσθετες επιβαρύνσεις όταν διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές. Η μητρική εταιρεία ελέγχθηκε φορολογικά βάσει του Ν.2238/1994 για τις χρήσεις 2010, 2011, 2012 και 2013 και βάσει του Ν.4174/2013 για τις χρήσεις 2014 έως 2017 και έλαβε πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης από την PricewaterhouseCoopers Α.Ε. χωρίς επιφύλαξη.

Στη Σημείωση 34 με αστερίσκο (*) στη στήλη των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων, σημειώνονται οι εταιρείες του Ομίλου που έχουν έδρα στην Ελλάδα, ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία και έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης για τις αντίστοιχες χρήσεις.

(γ) Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες, λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς του από τα οποία δεν αναμένεται να προκύψουν ουσιώδεις επιβαρύνσεις.

31 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης καθώς επίσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24, έχουν ως εξής:

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		1-Ιαν έως		1-Ιαν έως	
		31-Δεκ-18	31-Δεκ-17	31-Δεκ-18	31-Δεκ-17
α)	Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	59.155	81.472	67.037	76.453
	Πωλήσεις προς θυγατρικές	-	-	**15.585**	**3.600**
	Πωλήσεις	-	-	13.826	2.117
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	-	-	1.498	1.272
	Χρηματοοικονομικά έσοδα	-	-	262	211
	Πωλήσεις προς συγγενείς	-	-	**11.679**	**3**
	Πωλήσεις	-	-	11.521	-
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	-	-	159	3

	Πωλήσεις προς συνδεδεμένα μέρη	**59.155**	**81.472**	**39.773**	**72.850**
	Πωλήσεις	58.483	76.784	39.262	69.114
	Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	672	4.688	511	3.736
β)	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	**2.808**	**2.872**	**15.015**	**22.288**
	Αγορές από θυγατρικές	-	-	**12.445**	**19.937**
	Κόστος πωληθέντων	-	-	10.290	19.772
	Έξοδα διοίκησης	-	-	1.925	31
	Λοιπά έξοδα εκμετάλ.	-	-	143	31
	Χρηματοοικονομικά έξοδα	-	-	88	102
	Αγορές από συνδεδεμένα μέρη	**2.808**	**2.872**	**2.570**	**2.351**
	Κόστος πωληθέντων	314	820	235	466
	Έξοδα διοίκησης	1.993	2.040	1.835	1.886
	Λοιπά έξοδα εκμετάλ.	-	-	-	-
	Χρηματοοικονομικά έξοδα	500	12	500	-
γ)	Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	1.628	2.797	1.607	2.719

		ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	
		31-Δεκ-18	**31-Δεκ-17**	**31-Δεκ-18**	**31-Δεκ-17**
α)	Απαιτήσεις	21.869	45.035	137.310	167.204
	Απαιτήσεις από θυγατρικές	-	-	**119.122**	**134.122**
	Πελάτες	-	-	16.665	10.756
	Λοιπές απαιτήσεις	-	-	28.120	47.969
	Μερίσματα εισπρακτέα	-	-	57.996	65.019
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	16.342	10.378
	Απαιτήσεις από συγγενείς	**2.247**	**2.203**	**550**	**530**
	Πελάτες	496	469	460	441
	Λοιπές απαιτήσεις	1.751	1.734	90	90
	Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	**19.622**	**42.832**	**17.639**	**32.552**
	Πελάτες	18.669	34.496	16.803	30.640
	Λοιπές απαιτήσεις	945	8.336	827	1.911
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	8	-	8	-
β)	Υποχρεώσεις	**39.823**	**10.192**	**69.512**	**48.500**
	Υποχρεώσεις προς θυγατρικές	-	-	**32.129**	**42.184**
	Προμηθευτές	-	-	5.339	7.483
	Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	23.575	31.568
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	3.215	3.133
	Υποχρεώσεις προς συγγενείς	-	-	-	-
	Προμηθευτές	-	-	-	-
	Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	-	-
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	-	-	-	-
	Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	**39.823**	**10.192**	**37.383**	**6.316**
	Προμηθευτές	2.507	1.038	2.401	809
	Λοιπές υποχρεώσεις	2.207	7.877	858	5.507
	Δάνεια βραχυπρόθεσμα	35.110	1.277	34.124	-

32 Λοιπές σημειώσεις

1. Στα πάγια στοιχεία δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη.

2. Το απασχολούμενο προσωπικό της Εταιρείας την 31.12.2018 ανέρχεται σε 2.783 άτομα και του Ομίλου (πλην Κοινοπραξιών) σε 3.723 άτομα και την 31.12.2017 ανερχόταν σε 2.876 και 3.558 αντίστοιχα.

3. Οι αμοιβές των νόμιμων ελεγκτών του Ομίλου για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για το οικονομικό έτος 2018 ανέρχονται σε ευρώ 548 χιλ. (2017: ευρώ 452 χιλ), σε ποσό ευρώ 195 χιλ. (2017:ευρώ 182 χιλ.) για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 132 χιλ. (2017: ευρώ 178 χιλ) για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες

   Συγκεκριμένα, για τον Όμιλο για το οικονομικό έτος 2018, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό ευρώ 378 χιλ. για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό ευρώ 170 χιλ. για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 132 χιλ. για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

   Για την Εταιρεία, για το οικονομικό έτος 2018, οι συνολικές αμοιβές προς εταιρείες του δικτύου της PricewaterhouseCoopers στην Ελλάδα ανέρχονται σε ποσό ευρώ 349 χιλ. για τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, σε ποσό ευρώ 158 χιλ. για την Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης και σε ποσό ευρώ 120 χιλ. για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

33 Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

1. Τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε ανάδοχος για το σιδηροδρομικό έργο ΄΄Αναβάθμιση των τμημάτων Brasov - Apata και Cata – Sighisoara ΄΄ της σιδηροδρομικής γραμμής Brasov – Simeria στη Ρουμανία ως μέλος κοινοπραξίας (30%). Επίσης τον Ιούνιο του 2019 η ΑΚΤΩΡ αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος για το έργο ΄΄Εγκατάσταση πλήρους ηλεκτρονικού συστήματος αναλογικής χρέωσης διοδίων τελών, δορυφορικής τεχνολογίας με οπτική αναγνώριση΄΄ ως επικεφαλής κοινοπραξίας (32%).
2. Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2019 ο Όμιλος χρηματοδοτήθηκε από τις μητρικές εταιρείες με ποσό ευρώ 43 εκατ.

34 Συμμετοχές Ομίλου

34.α Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Πλήρους Ενοποίησης είναι οι εξής:

			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2018			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2017			
Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΧΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ* & ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΚΤΩΡ FM ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2017*, 2018
2	ΑΚΤΩΡ-ΤΟΜΗ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	-	100,00%	100,00%	-	100,00%	2013-2018
3	ΔΗ-ΛΙΘΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2015-2018
4	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100%		100,00%	100%		100,00%	2013-2017*,2018
5	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΥΤΩΡΙΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		50,00%	50,00%		50,00%	50,00%	2013-2015*,2016-2018
6	ΕΛΙΑΝΑ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2018
7	ΗΛΙΟΣΑΡ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2013-2018
8	ΝΕΜΟ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2006-2018
9	ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΛΑΜΔΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ ΔΕΠΑ ΟΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2010-2017
10	ΠΛΩΚΑΤ [2]	ΕΛΛΑΔΑ		-	-		100,00%	100,00%	2013-2015*, 2016-2018
11	ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2013-2017*, 2018
12	AECO HOLDING LTD	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%		100,00%	-		-	2008-2018
13	AKTOR BULGARIA SA	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2009-2018
14	AKTOR & AL ABJAR CONTRACTING FOR TRADING AND CONTRACTING	ΚΑΤΑΡ		100,00%	100,00%	-		-	-
15	AKTOR CONSTRUCTION INTERNATIONAL LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2000-2018
16	AKTOR CONTRACTORS LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2009-2018
17	AKTOR D.O.O. BEOGRAD	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
18	AKTOR D.O.O SARAJEVO	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
19	AKTOR KUWAIT WLL	ΚΟΥΒΕΪΤ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2008-2018
20	AKTOR QATAR WLL	ΚΑΤΑΡ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2011-2018
21	AKTOR TECHNICAL CONSTRUCTION LLC	ΗΑΕ	70,00%		70,00%	70,00%		70,00%	-

22	AKVAVIT DOOEL	ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
23	AL AHMADIAH AKTOR LLC	ΗΑΕ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	-
24	BIOSAR AMERICA INC	ΗΠΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
25	BIOSAR AMERICA LLC	ΗΠΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
26	BIOSAR ARGENTINA SA	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
27	BIOSAR AUSTRALIA PTY	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
28	BIOSAR BRASIL - ENERGIA RENOVAVEL LTDA	ΒΡΑΖΙΛΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
29	BIOSAR CHILE SpA	ΧΙΛΗ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
30	BIOSAR DOMINICANA SAS	ΔΟΜΗΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
31	BIOSAR ENERGY (UK) LTD	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
32	BIOSAR HOLDINGS LTD	ΚΥΠΡΟΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2011-2018
33	BIOSAR PANAMA Inc	ΠΑΝΑΜΑΣ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-
34	BURG MACHINARY	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2008-2018
35	CAISSON AE	ΕΛΛΑΔΑ	91,84%		91,84%	85,00%		85,00%	2013-2015*,2016-2018
36	COPRI - AKTOR	ΑΛΒΑΝΙΑ	100,00%		100,00%	100,00%		100,00%	2014-2018
37	DUBAI FUJAIRAH FREEWAY JV	ΗΑΕ	40,00%	60,00%	100,00%	40,00%	60,00%	100,00%	-
38	GENERAL GULF SPC	ΜΠΑΧΡΕΪΝ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2006-2018
39	INSCUT BUCURESTI SA	ΡΟΥΜΑΝΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	1997-2018
40	IOANNA PROPERTIES SRL	ΡΟΥΜΑΝΙΑ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	2005-2018
41	JEBEL ALI SEWAGE TREATMENT PLANT JV	ΗΑΕ	40,00%	60,00%	100,00%	40,00%	60,00%	100,00%	-
42	MILLENNIUM CONSTRUCTION EQUIPMENT & TRADING	ΗΑΕ		100,00%	100,00%		100,00%	100,00%	-

* Με αστερίσκο (*) σημειώνονται οι χρήσεις για τις οποίες έλαβαν πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης οι εταιρείες του Ομίλου που ελέγχονται υποχρεωτικά από ελεγκτικά γραφεία

Εταιρείες που δεν ενοποιούνται πλέον

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017, δεν ενσωματώθηκε η κάτωθι εταιρεία :

- ΠΛΩ-ΚΑΤ ΑΕ διότι απορροφήθηκε από την ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ μέσα στο δ' τρίμηνο του 2018.

34.β Οι εταιρείες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης είναι οι εξής:

			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2018			% ΜΗΤΡΙΚΗΣ 2017			
Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΜΕΣΟ	ΕΜΜΕΣΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	ΒΕΠΕ ΚΕΡΑΤΕΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ		35,00%	35,00%		35,00%	35,00%	2013-2018
2	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΡΟΜΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ		46,61%	46,61%		46,61%	46,61%	-
3	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00%		40,00%	40,00%		40,00%	2013-2018
4	ΣΤΡΑΚΤΩΡ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%		50,00%	50,00%		50,00%	2013-2018
5	ΧΕΛΙΔΟΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%		50,00%	50,00%		50,00%	2013-2018
6	AKTOR ASPHALTIC LTD	ΚΥΠΡΟΣ		50,00%	50,00%		50,00%	50,00%	2013-2018
7	ELLAKTOR VENTURES LTD	ΚΥΠΡΟΣ		25,00%	25,00%		25,00%	25,00%	2011-2018
8	LEVASHOVO WASTE MANAGEMENT PROJECT LLC	ΡΩΣΙΑ		25,00%	25,00%		25,00%	25,00%	-

34.γ Οι κοινές επιχειρήσεις, των οποίων ο Όμιλος λογιστικοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα με βάση το μερίδιό του, εμφανίζονται στον παρακάτω αναλυτικό πίνακα.

Α/Α	ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΕΔΡΑ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ 31.12.2018	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
1	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2013-2018
2	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - IMPREGILO SPA	ΕΛΛΑΔΑ	99,90	2013-2018
3	"Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2013-2018
4	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
5	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2013-2018
6	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,82	2013-2018
7	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - Χ.Ι. ΚΑΛΟΓΡΙΤΣΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	49,50	2013-2018
8	Κ/ΞΙΑ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ.	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2013-2018
9	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ-ΑΚΤΩΡ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΠΟΣΕΛΕΜΗ) [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
10	Κ/ΞΙΑ SIEMENS AG - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
11	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
12	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-SIEMENS AE-VINCI CONSTRUCTIONS GRANDS PROJETS	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018

13	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ-J & P ΑΒΑΞ-SELI	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
14	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
15	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	11,11	2013-2018
16	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-JP AVAX ΑΕ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ-ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	59,27	2013-2018
17	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
18	Κ/ΞΙΑ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
19	Κ/ΞΙΑ (CARS) ΛΑΡΙΣΑΣ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΡΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	81,70	2013-2018
20	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ Η/Μ)	ΕΛΛΑΔΑ	62,00	2013-2018
21	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ-J&P-ΑΒΑΞ (ΟΛΟΚΛ.ΜΕΓΑΡΟΥ ΜΟΥΣ. Β'ΦΑΣΗ ΟΙΚΟΔ.)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
22	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΛΤΕ ΑΤΕ - ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2013-2018
23	Κ/ΞΙΑ ΑΕΓΕΚ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΚΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2013-2018
24	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	71,00	2013-2018
25	Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl	ΕΛΛΑΔΑ	53,33	2013-2018
26	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ - ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ" - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2013-2018
27	JV AKTOR COPRI	ΚΟΥΒΕΪΤ	50,00	-
28	JV QATAR	ΚΑΤΑΡ	40,00	-
29	JV AKTOR SA - AKTOR BULGARIA SA [1]	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
30	CONSORTIUM BIOSAR ENERGY - AKTOR [1]	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	100,00	-
31	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	40,00	-
32	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Μ.ΣΑΒΒΙΔΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΕΜΕΣΟΣ LTD	ΚΥΠΡΟΣ	80,00	2013-2018
33	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΤΕ- ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ ΤΜΗΜΑ ΙΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	59,61	2013-2018
34	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ- ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΑΝΔΡ. (2005)	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
35	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
36	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
37	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
38	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
39	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟ ΑΕ- ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
40	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ (ΛΙΜΕΝΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
41	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ -ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	78,25	2013-2018
42	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-P&C DEVELOPMENT	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
43	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ARCHIRODON-BOSKALIS (ΘΕΡΜΑΪΚΗ ΟΔΟΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
44	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
45	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ-J & P ΑΒΑΞ	ΕΛΛΑΔΑ	71,67	2013-2018
46	Κ/ΞΙΑ HOCHTIEF-ΑΚΤΩΡ-J&P-VINCI-ΑΕΓΕΚ-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	19,30	2013-2018

47	Κ/ΞΙΑ VINCI-J&P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ-HOCHTIEF-ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ	17,00	2013-2018
48	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΡΓΩ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
49	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΠΑΝΤΡΑΚ	ΕΛΛΑΔΑ	80,00	2013-2018
50	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ - J&P	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2013-2018
51	Κ/ΞΙΑ ΕΛΤΕΡ ΑΤΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
52	Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ - ΑΚΤΩΡ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
53	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - HOCHTIEF	ΕΛΛΑΔΑ	33,00	2013-2018
54	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - POLYECO	ΕΛΛΑΔΑ	52,00	2013-2018
55	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΜΟΧΛΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
56	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΟΚΤΑΝΑ ΑΕ (ΧΥΤΑ ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
57	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ–ΤΟΞΟΤΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
58	Κ/ΞΙΑ Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ - ΗΛΕΚΤΩΡ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	ΕΛΛΑΔΑ	54,78	2013-2018
59	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΓΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	48,00	2013-2018
60	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2013-2018
61	Κ/ΞΙΑ ΑΤΟΜΟΝ ΑΕ - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
62	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΕΛΤΕΡ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2013-2018
63	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΤΕΜ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΤΕΘ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
64	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-Ι.ΠΑΠΑΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΤΕ-DEGREMONT SA-DEGREMONT SPA	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
65	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ (NGA)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
66	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΜΕΞΗΣ Λ. - ΤΑΤΣΗΣ Κ. Ο.Ε.(Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ -ΤΟΠΙΟΔΟΜΗ ΟΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
67	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ - ΑΠ. ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ ΕΡΓΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2013-2018
68	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J&P (ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	60,00	2013-2018
69	Κ/Ξ J & P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
70	Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΕΠΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
71	Κ/ΞΙΑ "Κ/ΞΙΑ ΜΥΒΑ ΑΕ - ΑΑΓΗΣ ΑΕ"-ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	15,00	2013-2018
72	JV AKTOR ARBİOGAZ	ΤΟΥΡΚΙΑ	51,00	-
73	Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝ.ΣΥΣΤ.ΜΤΦ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
74	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (Α/Κ ΣΤΥΛΙΔΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
75	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ (ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΡΕΜΑΤΟΣ ΕΣΧΑΤΙΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
76	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ - ΤΕΡΝΑ (ΝΕΟΣ ΛΙΜΕΝΑΣ ΠΑΤΡΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
77	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΙΜΕΚ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2013-2018
78	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ. [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2013-2018
79	Κ/ΞΙΑ ΤΡΙΚΑΤ Α.Ε.Κ.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2013-2018
80	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ- J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	65,78	2013-2018

81	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
82	Κ/ΞΙΑΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. (ΒΙΟΛ ΧΑΝΙΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	61,78	2014-2018
83	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - P C DEVELOPMENT S.A.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2013-2018
84	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - J&P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	42,50	2014-2018
85	Κ/ΞΙΑ ΒΙΟΛΙΑΠ ΑΕ-Δ.ΜΑΣΤΟΡΗΣ-Α.ΜΗΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ-Μ.ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ-ΤΟΜΗ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	25,00	2014-2018
86	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΚΑΡΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	94,63	2014-2018
87	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ALSTOM TRANSPORT SA	ΕΛΛΑΔΑ	65,00	2014-2018
88	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
89	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J & P ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	66,09	2014-2018
90	ΚΞ ΤΡΙΕΔΡΟΝ ΑΤΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
91	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΙΝΤΡΑΚΑΤ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
92	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2018
93	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2014-2018
94	ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	24,44	2014-2018
95	ALYSJ JV-GOLD LINE UNDERGROUND-DOHA	ΚΑΤΑΡ	32,00	-
96	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΣΕΡΡΕΣ-ΠΡΟΜΑΧΩΝΑΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
97	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΟ ΥΨΗΛΗΣ ΠΙΕΣΗΣ Φ.Α. ΜΑΝΔΡΑ ΕΛΠΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
98	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ(ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΕΠΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
99	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΕΛ ΨΥΤΑΛΛΕΙΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2014-2018
100	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΜΑΝΔΡΑ-ΨΑΘΑΔΕΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
101	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.(ΑΚΤΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
102	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 2)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
103	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΚΙΑΤΟ-ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
104	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. (ΑΡΔΑΝΙΟ-ΜΑΝΔΡΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
105	Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟ Α.Ε.-ΕΡΓΟΔΟΜΗ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΥ ΧΑΜΕΖΙ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
106	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Τ.Τ.Ε. (ΔΡΥΜΟΣ 1)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
107	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Κ/ΞΙΑ ΚΑΤΟΥΝΑ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
108	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΑΣΩΠΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
109	Κ/ΞΙΑ ΙΟΝΙΟΣ Α.Ε.-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΦΡΑΓΜΑ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	30,00	2014-2018
110	Κ/ΞΙΑ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
111	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P ΑΒΑΞ ΑΕ (ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΥΣΤ.ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2014-2018
112	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. –ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΡΙΣΤ.Δ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΕ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΕΡΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2014-2018
113	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ ΑΒΤΕ-ALSTOM TRANSPORT SA (Κ/ΞΙΑ ΕΡΓΟΣΕ)	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2014-2018
114	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ	75,00	2015-2017

115	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	ΕΛΛΑΔΑ	70,00	2015-2017
116	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2018
117	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2015-2018
118	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2015-2018
119	JV SPIECAPAG - AKTOR (Trans Adriatic Pipeline Project)	ΕΛΛΑΔΑ	40,00	2016-2018
120	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. (ΚΟΠΗ ΔΕΝΤΡΩΝ-ΤΜΗΜΑ 1 ΑΓΩΓΟΥ ΤΑΡ)	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2016-2018
121	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2017, 2018
122	Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. - ΒΙΟΛΙΑΠ Α.Τ.Ε.Β.Ε. - ΝΑΤΟΥΡΑ Α.Ε	ΕΛΛΑΔΑ	33,33	2016-2018
123	JV CONSORCIO PTAR SALITRE	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	40,00	-
124	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε.[1]	ΕΛΛΑΔΑ	80,00	2017, 2018
125	AKTOR COMO INTERCITIES FACILITY MANAGEMENT	ΚΑΤΑΡ	50,00	-
126	VECTOR ΕΠΕ	ΑΛΒΑΝΙΑ	50,00	-
127	JV A3 AKTOR - ECT	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	51,00	-
128	JV SEBES-TURDA [1]	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	100,00	-
129	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - AKTOR CONTRACTORS LTD [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2018
130	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. [1]	ΕΛΛΑΔΑ	100,00	2018
131	Κ/ΞΙΑ J & P ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	50,00	2018
132	Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΑΝΑΣΤΗΛΩΤΙΚΗ Α.Τ.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	66,67	2018

[1]Κοινές επιχειρήσεις στις οποίες ο Όμιλος κατέχει ποσοστό 100% μέσω των θυγατρικών του.

Σε σχέση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31.12.2017, δεν ενσωματώθηκαν οι παρακάτω κοινές επιχειρήσεις διότι μέσα στη χρήση 2018 έγινε λύση τους μέσω των αρμοδίων ΔΟΥ:

- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΕΡΓΩ ΑΤΕ
- Κ/ΞΙΑ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ - ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΕΤΒ & ΤΕ - PASSAVANT MASCHINENTECHNIK GmbH - GIOVANNI PUTIGNANO & FIGLI Srl
- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ
- Κ/Ξ J & P ΑΒΑΞ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (ΔΙΚΤΥΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ)
- Κ/ΞΙΑ ΤΟΜΗ Α.Β.Ε.Τ.Ε. – ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ
- Κ/ΞΙΑ ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ
- I.S.F.(AKTOR-AL JABER J.V.) διότι, στις 13.6.2018 η Διοίκηση του Ομίλου συμφώνησε με τον συνέταιρο στην ΚΞ Άκτωρ-Al Jaber, με έδρα στο Κατάρ, την αποχώρηση της θυγατρικής ΑΚΤΩΡ από το σχήμα και την εκτέλεση του έργου ISF Camp. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω συμφωνίας τα αποτελέσματα χρήσης επιβαρύνθηκαν με ζημιά ποσού ευρώ 18,9 εκ. Η συνολική ζημιά από τη συμμετοχή του Ομίλου στο εν λόγω έργο ανήλθε σε ποσό ευρώ 58,9 εκ., η οποία έχει ήδη επιβαρύνει τα αποτελέσματα και την καθαρή θέση του Ομίλου.

Κηφισιά, 28 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ	ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΕΩΡΓΟΥΛΗΣ	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΝΙΑΝΙΑΚΟΥΔΗΣ
ΑΔΤ Ξ 434814	ΑΙ 516783	ΑΔΤ ΑΑ 086054	ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ Ο.Ε.Ε. 0027774 Α' ΤΑΞΗΣ